

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

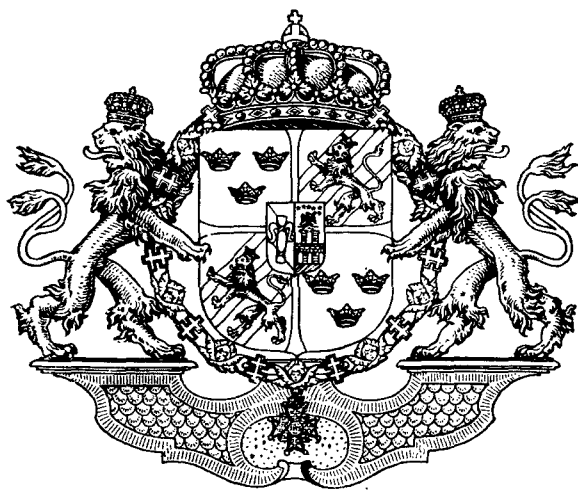
c) **BERGSHANDTERINGEN.**

KOMMERSKOLLEGII

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1908.

STOCKHOLM
K. T. BECKMANS BOKTRYCKERI
1909.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Serien bytte 1867 namn till Bergshanteringen.

Föregångare:

Bergs-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med bergshandteringen. – Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1835-1858.

Täckningsår: 1833-1857.

Efterföljare:

Bergshantering / Kungl. Kommerskollegium. – Stockholm : K. L. Beckman, 1912-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1. Tab. 1. Produktion av järnmalm, tackjärn samt vissa andra metaller 1836-1950.

S. 2. Tab. 2. Produktion av viktigare andra malmer än järnmalm samt av stenkol m. m. 1871-1950.

S. 3. Tab. 3. Produktion av viktigare järnmalm och tackjärn länsvis 1881-1950, 1000 ton.

S. 4-5. Tab. 4. Bergshantering 1896-1950.

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

S. 1-85: Några historiska data rörande den svenska bergshanteringen [från äldsta tid och fram till 1915].

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

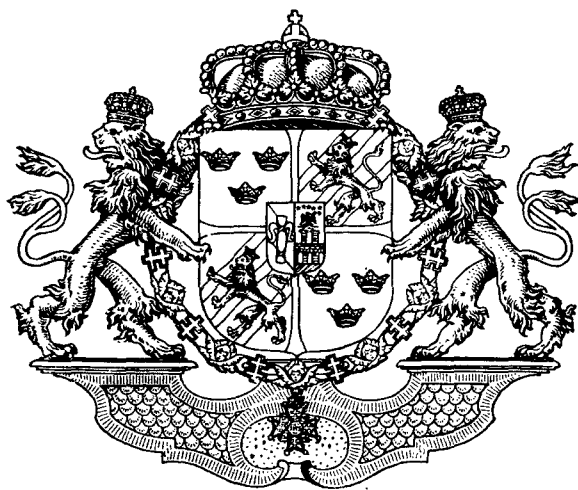
c) **BERGSHANDTERINGEN.**

KOMMERSKOLLEGII

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1908.

STOCKHOLM
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
1909.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	V.
Fransk resumé	XXI.
Tabeller:	
Tab. 1. Uppfordringen ur järngrufvorna år 1908.....	3.
» 2. Järnmalmes anrikning och brikettering år 1908	10.
» 3. Masugnar och deras tillverkningar år 1908	11.
» 4. Antal begagnade verk och ugnar för beredande af smidbart järn och stål år 1908.....	11.
» 5. Tillverkningar af smältstycken, råskenor och göt m. fl. mellanprodukter, jämte skrotadt gjutgods af smidbart järn och stål år 1908	12.
» 6. Stång-, fason- och finjärn samt -stål jämte andra gröfre tillverkningar af smidesjärn och stål år 1908	13.
» 7. Närmare redogörelse för tillverkningarna år 1908 af stångjärn och -stål, bunkstål och stångjärnsaflugg m. m. däri inbegripna.....	14.
» 8. Uppfordringen ur andra malmgrufvor än järnmalmesgrufvor år 1908.....	15.
» 9. Anrikning af annan malm än järnmalm år 1908.....	17.
» 10. Uppfordringen ur stenkolsgrufvorna år 1908.....	18.
» 11. Uppfordringen af fältspat och kvarts ur fältspatsbrotten år 1908	18.
» 12. Tillverkning af andra metaller än järn år 1908.....	20.
» 13. Diverse vid bergverken beredda produkter år 1908.....	21.
» 14. Motorer, använda vid järnverken år 1908.....	21.
» 15. Motorer, använda vid andra bergverk än järnverk år 1908	22.
» 16. Antal bergverksarbetare och vid bergverken utgjorda dagsverken, med fördelning efter skilda slag af bergverk, år 1908	23.
» 17. Antal bergverksarbetare och vid bergverken utgjorda dagsverken år 1908. Länssammandrag	24.
» 18. Antal utmål, för hvilka hvilostånd beviljats att gälla från och med den 1 januari 1909	24.
» 19. Antal mtsedlar, utfärdade under år 1908.....	25.
» 20. Antal utmål, tilldelade under år 1908.....	26.
» 21. Arbetsskyldighetens fullgörande i utmålen år 1908	26.
» 22. Bergverken fördelade efter ägare år 1908	27.
» 23. För beviljning uppskattad inkomst af bergverksdrift år 1908.....	28.
Bilagor:	
A. Järnmalmesbrytningen i olika länder åren 1871—1907	29.
B. Tackjärnstillverkningen i olika länder åren 1871—1907.....	30.

Table des matières.

	Pages.
Rapport au Roi	V.
Résumé en français	XXI.
Tableaux:	
Tabl. 1. Extraction des minerais de fer, en 1908	3.
» 2. Enrichissement des minerais de fer, en 1908	10.
» 3. Hauts-fourneaux et leurs produits, en 1908	11.
» 4. Usines et fourneaux employés, en 1908, à produire le fer doux et l'acier	11.
» 5. Massiaux, fers bruts en barres, lingots et d'autres demi-produits, ainsi qu'ouvrages d'acier moulés et décaotés, en 1908.....	12.
» 6. Fer et acier étirés en barres et en verges etc. ou bien façonnés, ainsi que d'autres produits gros de fer doux et d'acier, en 1908.....	13.
» 7. Spécification des productions de fer et d'acier en barres, en 1908.....	14.
» 8. Minerais autres que ceux de fer, en 1908.....	15.
» 9. Enrichissement des minerais autres que ceux de fer, en 1908.....	17.
» 10. Houilles extraites, en 1908.....	18.
» 11. Feldspath et quartz, extraits des carrières de feldspath, en 1908	18.
» 12. Métaux autres que le fer, en 1908.....	20.
» 13. Produits divers de l'industrie minérale, en 1908	21.
» 14. Moteurs employés dans les usines à fer, en 1908	21.
» 15. Moteurs employés dans les mines et les usines autres que celles à fer, en 1908	22.
» 16. Ouvriers employés dans les mines et les usines, ainsi que nombre des jours qu'ils ont travaillé, en 1908...	23.
» 17. Idem, par préfectures.....	24.
» 18. Permis de suspendre, depuis le commencement de l'année 1909, les travaux dans les mines.....	24.
» 19. Permis d'exploitation des mines, en 1908	25.
» 20. Fixations des limites des mines à exploiter, en 1908	26.
» 21. Exécution des travaux légalement prescrits dans les mines, en 1908.....	26.
» 22. Mines et usines réparties à l'égard des possesseurs, en 1908	27.
» 23. Revenus nets, d'après les autorités de taxation, de l'exploitation des mines et des usines, en 1908.....	28.
Suppléments:	
A. Minerai de fer produit dans les divers pays pendant les années 1871—1907.....	29.
B. Fonte produite dans les divers pays pendant les années 1871—1907	30.

TILL KONUNGEN.

Jämlikt nådig föreskrift får Eders Kungl. Maj:ts och Rikets Kommerskollegium härmed afgifva underdånig berättelse rörande bergshandteringen i riket år 1908, hvarvid under sär-

Kommerskollegii berättelse om bergshandteringen år 1908.

skilda afdelningar redogöres för A) Järnhandteringen, B) Andra bergverksprodukter än järnmalm och järn, C) Arbetskraft, D) Fyndigheters förvärfvande och försvar, E) Bergverkens

fördelning efter ägare samt F) Bergverkens för beviljning uppskattade inkomst.

Uppställningen af såväl redogörelsen som densamma åtföljande tabellbilagor är i allt hufvudsakligt öfverensstämmande med den i berättelsen för närmast föregående år använda.

A) Järnhandteringen.

a) Malmuppföring.

Under år 1908 hafva, enligt hvad tab. 1 närmare utvisar, ur 313 med malmfångst arbetade, inom 11 olika län belägna järngrufvor uppförats tillsammans 4,416,094 ton direkt användbar och 520,336 ton för anrikning afsedd malm, hvarjämte, såsom af tab. 2 framgår, vid 25 anrikningsverk framställt 296,400 ton järnslig. Produktionen i dess helhet af användbar järnmalm under sistlidet år uppgick alltså till 4,712,494 ton eller 233,577 ton (5·2 %) mer än under år 1907. I och för sig år 1908 års produktionssiffra den högsta, som någonsin förekommit. En jämförande öfversikt af järnmalmproduktionen i medeltal per år under femårsperioderna från och med 1861 samt under hvarterdera af åren 1901—1908 meddelas i efterföljande tablå:

Produktion af järnmalm (från grufvor) åren 1861—1908.

Å r l i g e n .	Antal med malmfångst arbetade grufvor.	Vunnen användbar järnmalm. Ton.	Ökning (+) eller minsk- ning (—) från föregående period eller år i procent.
1861—1865.....	500	453,486	—
1866—1870.....	422	542,323	+ 19·6
1871—1875.....	576	784,707	+ 44·7
1876—1880.....	382	721,232	— 8·1
1881—1885.....	496	874,423	+ 21·2
1886—1890.....	530	930,037	+ 6·4
1891—1895.....	339	1,517,434	+ 63·2
1896—1900.....	339	2,293,858	+ 51·2
1901—1905.....	332	3,563,214	+ 55·3
1901.....	346	2,793,566	—
1902.....	332	2,896,208	+ 3·7
1903.....	322	3,677,520	+ 21·2
1904.....	336	4,083,945	+ 11·1
1905.....	326	4,364,833	+ 6·9
1906.....	308	4,501,656	+ 3·1
1907.....	294	4,478,917	— 0·5
1908.....	313	4,712,494	+ 5·2

Härtill kommer en mindre kvantitet sjö- eller myrmalm, för hvilken längre fram redogöres.

Den ökning i järnmalmproduktionen, som redogörelseåret företer vid jämförelse med närmast föregående år, faller, såsom följande sammanställning utvisar, hufvudsakligen på Norrbottens län (med 180,018 ton) och Örebro län (med 58,184 ton), men äfven Stockholms, Västmanlands, Uppsala, Värmlands och Väster-

bottens län hafva därtill i någon mån bidragit. Minskning har uppstått i Kopparbergs län (med 9,897 ton), Gäfleborgs län (med 5,482 ton) samt Södermanlands och Östergötlands län.

Järnmalmproduktionen inom länerna åren 1907 och 1908.

L ä n.	Vunnen järnmalm.		Ökning (+) eller minsk- ning (—) under 1908.
	1907.	1908.	
T o n.			
Stockholms län.....	44,674	51,587	+ 6,913
Uppsala län.....	54,997	58,123	+ 3,126
Södermanlands län	32,912	28,488	— 4,424
Östergötlands län.....	4,817	3,241	— 1,576
Värmlands län	76,791	78,627	+ 1,836
Örebro län	360,910	419,094	+ 58,184
Västmanlands län	223,295	227,359	+ 4,064
Kopparbergs län	1,016,752	1,006,855	— 9,897
Gäflleborgs län.....	16,559	11,077	— 5,482
Västerbottens län	—	815	+ 815
Norrbottens län	2,647,210	2,827,228	+ 180,018
Hela riket	4,478,917	4,712,494	+ 233,577

De särskilda länens relativa andelar i den samfällda årsproduktionen 1908 framgå af nedanstående öfversikt, hvori äfven meddelas motsvarande relationstal för femårsperioderna 1886—1890, 1891—1895, 1896—1900 och 1901—1905 samt åren 1906 och 1907:

Länens relativa andelar i järnmalmproduktionen åren 1886—1908.

L ä n .	Procent af produktionen i hela riket.						
	1886— 1890.	1891— 1895.	1896— 1900.	1901— 1905.	1906.	1907.	1908.
Stockholms län....	1·51	1·39	0·95	1·23	0·94	1·00	1·09
Uppsala län.....	7·24	4·44	2·55	1·74	1·16	1·23	1·23
Södermanlands län	2·71	1·58	0·96	0·70	0·64	0·73	0·60
Östergötlands län..	0·60	0·20	0·07	0·05	0·08	0·11	0·07
Jönköpings län....	0·04	0·06	—	—	—	—	—
Värmlands län.....	10·11	5·63	3·42	2·35	1·86	1·71	1·67
Örebro län.....	25·69	19·18	12·98	9·16	7·82	8·06	8·89
Västmanlands län	20·99	12·40	8·61	6·34	4·93	4·99	4·83
Kopparbergs län...	26·47	31·09	34·26	25·85	22·79	22·70	21·37
Gäfleborgs län....	0·99	0·68	0·40	0·41	0·37	0·37	0·24
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	0·02
Norrbottens län...	3·65	23·35	35·80	52·17	59·41	59·10	59·99
Summa	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00

Genom de uppgifter, som finnas intagna i tab. 1 rörande kvantiteten brutet berg och malm tillsammans, är möjlighet beredd att genom beräkning utröna kvantitetsförhållandet mellan den lösbrutna bergmassan och den skradda malmen, däri inbegripna plock, vask och magnetisk sofringsprodukt samt slig. De malmkvantiteter, som erhållits ur

äldre varp, äfvensom den kvantitet berg och malm, som under året blifvit bruten men ej skrädd — angående hvilka förhållanden specificerade uppgifter finnas i noter till vederbörande tabeller — äro i jämförelse med det hela så obetydliga, att de härvid kunna saklöst lämnas ur räkningen. Förhållandena ställa sig i de skilda länen sålunda:

	Brutet berg och malm. Ton.	Erhållen skrädd malm. Ton.	Malm- procent.
Stockholms län.....	125,077	51,587	41.24
Uppsala län	101,465	58,123	57.28
Södermanlands län	36,137	28,488	78.83
Östergötlands län	6,610	3,241	49.03
Värmlands län	137,871	78,627	57.03
Örebro län	785,322	419,094	53.37
Västmanlands län	302,276	227,359	75.22
Kopparbergs län	1,662,953	1,006,855	60.55
Gäflborgs län	42,049	11,077	26.34
Västerbottens län	1,660	815	49.10
Norrbottnens län	4,007,702	2,827,228	70.54
Summa för hela riket	7,209,122	4,712,494	65.37

Det sålunda under redogörelseåret vunna malmutbytet har, såsom synes, för riket i dess helhet uppgått till 65.4 procent af kvantiteten brutet berg och malm tillsammans, medan år 1907 motsvarande siffra var 65.5. Högst har malmprocenten varit i Södermanlands (78.8), Västmanlands (75.2), Norrbottens (70.5) och Kopparbergs län (60.5), lägst i Gäflborgs (26.3), Stockholms (41.2) och Östergötlands län (49.0).

Af den under redogörelseåret brutna kvantiteten direkt användbar samt för anrikning afsedd malm, uppgående tillsammans till 4,936,430 ton, utgjordes 4,334,534 ton, motsvarande 87.8 procent, af magnetisk järnmalm eller svartmalm och 601,896 ton, motsvarande 12.2 procent, af järnglans, äfven kallad blodsten. Brytningen af sistnämnda malmsort, som i mera afsevärd mängd endast förekommer i Örebro, Västmanlands och Kopparbergs län, har under de sista åren uppgått till:

1901	286,576 ton eller 10.3 % af hela malm mängden
1902	280,675 » » 9.7 » » » » »
1903	296,820 » » 8.1 » » » » »
1904	287,845 » » 7.0 » » » » »
1905	273,917 » » 6.3 » » » » »
1906	347,864 » » 7.5 » » » » »
1907	583,970 » » 12.6 » » » » »
1908	601,896 » » 12.2 » » » » »

Uppgifterna för de sista trenne åren och föregående år äro dock så till vida ojämförbara, att de förra afse summorna af direkt användbar och för anrikning afsedd malm, de sistnämnda däremot summorna af direkt användbar och anrikad malm.

Med afseende på den under året skrädda malmens värde, hvilket jämlikt gällande föreskrifter skolat af bergverksägarne beräknas efter ungefärligt medelpris å grufbacken vid försälj-

ningarna under året eller, där sådana ej skett, efter sannolika försäljningspriset, utvisa de inkomna primäruppgifterna, att detsamma uppgick per ton för stuffmalmen till 5.78 kronor och för sligen till 9.39 kronor samt för båda i genomsnitt till 6.01 kronor, hvilket i jämförelse med 1907, då motsvarande värde uppgick till 6.16 kronor, innebär ett prisfall af 2.4 procent. Inom de olika malmproducerande länen ställde sig malmvärdena så som följer:

	Malmfångst. Ton.	Hela malm- värdet. Kronor.	Malmens medel- värde pr ton. Kronor.
Stockholms län	51,587	493,405	9.56
Uppsala län	58,123	479,036	8.24
Södermanlands län	28,488	247,016	8.67
Östergötlands län	3,241	30,484	9.41
Värmlands län	78,627	708,242	9.01
Örebro län	419,094	3,278,096	7.82
Västmanlands län	227,359	1,812,083	7.97
Kopparbergs län	1,006,855	5,392,472	5.36
Gäflborgs län	11,077	92,300	8.33
Västerbottens län	815	4,075	5.00
Norrbottnens län	2,827,228	15,779,911	5.58
Hela riket	4,712,494	28,317,120	6.01

Under 1908 hafva, enligt Kollegium tillhandakomna uppgifter, användts 18 stycken magnetiska sofringsverk, vid hvilka erhållits 256,875 ton malm, inräknade i ofvan lämnade uppgifter om direkt användbar malm. Af hela kvantiteten sådan malm utgör den magnetiskt sofrade 5.5 procent.

Järnmalmisanrikning har, såsom förut nämnts, under år 1908 bedrifvits vid 25 anrikningsverk, vid hvilka ur 594,672 ton svartmalm och 40,954 ton blodsten framstälts 296,400 ton järnslig med ett värde af 2,784,279 kronor. Af sligen har vid vissa anrikningsverk tillverkats briketter, uppgående (med inräkning af brikettproduktionen vid Hälsingborgs kopparverk) till sammanlagdt 224,536 ton och ägande ett värde af 3,336,332 kronor.

Den arbetsstyrka, som under år 1908 varit vid järngrufvorna och anrikningsverken sysselsatt, uppgifves till 10,485 personer. Per arbetare hafva sålunda erhållits 449 ton malm och slig. Till jämförelse med förhållandena i enahanda hänseende under femårsperioderna 1861—1905 samt de särskilda åren från och med 1901 meddelas efterföljande medeltals- och årssiffror:

Årligen.	Antal gruf- arbetare.	Ton vunnen malm pr arbetare.
1861—1865	5,001	91
1866—1870	4,581	118
1871—1875	6,439	122
1876—1880	4,883	148
1881—1885	6,210	141
1886—1890	6,257	149
1891—1895	7,301	208
1896—1900	9,083	253
1901—1905	10,287	346

Årligen.	Antal gruf- arbetare.	Ton vunnin malm pr arbetare.
1901	10,475	267
1902	10,496	276
1903	10,130	363
1904	10,060	406
1905	10,275	425
1906	10,495	429
1907	9,970	449
1908	10,485	449

En från teknisk synpunkt lämpligare måttstock för bedömande af arbeteffekten vid grufbrytning erhålles, om vid beräkningen hänsyn toges till förhållandet mellan antalet under jord sysselsatta arbetare och kvantiteten berg och malm, som af dessa arbetare brutits. Dylika uppgifter föreligga dock endast för tiden från och med år 1892. Siffrorna hafva varit:

Årligen.	Under jord brutet berg och malm. Ton.	Antal därmed sysselsatta arbetare.	Ton pr arbetare.
1892—1895	1,730,443	3,962	437
1896—1900	1,667,558	3,857	432
1901—1905	2,224,212	4,308	516
1901	1,979,248	4,429	447
1902	2,093,236	4,494	466
1903	2,307,875	4,321	534
1904	2,344,088	4,186	560
1905	2,396,611	4,109	583
1906	2,521,820	3,669	687
1907	2,498,872	3,434	728
1908	2,638,626	3,364	784

Skärskådas ytterligare förhållandet mellan den i dagbrott erhållna bergmassan och antalet arbetare ofvan jord, som haft en mot arbetarnes under jord svarande sysselsättning, så visar sig att, då kvantiteten dylikt berg år 1908 utgjorde 4,570,496 ton och antalet på ofvan angifna sätt sysselsatta arbetare uppgick till 1,936, arbeteffekten vid dagbrytning sagda år steg till 2,361 ton pr man. Jämlikt från och med år 1894 erhållna uppgifter voro motsvarande förhållanden:

Årligen.	I dagen brutet berg och malm. Ton.	Antal därmed sysselsatta arbetare.	Ton pr arbetare.
1894—1895	1,442,810	945	1,527
1896—1900	2,284,983	1,621	1,410
1901—1905	3,562,027	2,069	1,722
1901	3,004,033	1,818	1,652
1902	3,042,963	2,059	1,478
1903	3,576,866	2,094	1,708
1904	3,900,570	2,120	1,840
1905	4,285,705	2,255	1,901
1906	4,515,274	2,169	2,082
1907	4,343,102	1,994	2,178
1908	4,570,496	1,936	2,361

Sjö- och myrmalmer hafva år 1908 upptagits inom Jönköpings, Kronobergs och Kalmar län till sammanlagd mängd af 666 ton, hvilkas uppgifna värde utgjorde 2,551 kronor eller 3 kronor 83 öre pr ton. Uppfordringen af dessa för framställande af gjuttackjärn afsedda malmer, hvilken i allmänhet utmärkt sig för en synnerlig ojämnhet i kvantitativt hänseende, beroende mestadels på vintrarnas beskaffenhet, men som i det hela afsevärdt minskats, har i medeltal under femårsperioderna 1861—1905 samt åren 1900—1908 omfattat följande kvantiteter:

Åren 1861—1865 ..	10,877 ton	År 1900	1,575 ton
» 1866—1870 ..	11,436 »	» 1901	1,594 »
» 1871—1875 ..	10,556 »	» 1902	408 »
» 1876—1880 ..	5,480 »	» 1903	321 »
» 1881—1885 ..	2,985 »	» 1904	702 »
» 1886—1890 ..	2,433 »	» 1905	1,134 »
» 1891—1895 ..	1,891 »	» 1906	941 »
» 1896—1900 ..	902 »	» 1907	1,153 »
» 1901—1905 ..	832 »	» 1908	666 »

Sammanlaggas ofvan angifna belopp brutin bergmalm samt sjö- och myrmalmer, visar sig, att den vunna järnmalmen i sin helhet uppgått till följande kvantiteter:

Åren 1861—1865 ..	464,363 ton	År 1900	2,609,500 ton
» 1866—1870 ..	553,759 »	» 1901	2,795,160 »
» 1871—1875 ..	795,263 »	» 1902	2,896,616 »
» 1876—1880 ..	726,712 »	» 1903	3,677,841 »
» 1881—1885 ..	877,408 »	» 1904	4,084,647 »
» 1886—1890 ..	932,470 »	» 1905	4,365,967 »
» 1891—1895 ..	1,519,325 »	» 1906	4,502,597 »
» 1896—1900 ..	2,294,760 »	» 1907	4,480,070 »
» 1901—1905 ..	3,564,046 »	» 1908	4,713,160 »

Sammanlagda värdet å all under år 1908 erhållen järn- malm belöpte sig till 28,319,671 kronor.

b) Tackjärnstillverkning.

Under år 1908 hafva, såsom af tab. 3 kan inhämtas, vid 93 med arbetande masugnar försedda verk 121 dylika ugnar varit begagnade. Dessutom hafva 24 masugnar uppgifvits såsom brukbara, ehuru de icke under året varit i verksamhet. Sammanlagda blåsningstiden utgjorde 31,634 dygn, och tillverkningsmängden uppgick till 567,821 ton med 40,191,476 kronors uppgifvet värde, hvaraf 11,476 ton gjutgods, åstadkommet direkt från masugn. Föregående året, 1907, tillverkades vid 130 masugnar med en blåsningstid af 36,425 dygn 615,778 ton tackjärn, då det direkt framställda gjutgodset inberäknats. Redogörelseåret förete sålunda en till 47,957 ton eller 7.8 proc. uppgående minskning i produktionen af tackjärn.

De genom tackjärnsblåsningen i riket under de senaste decennierna vunna resultaten inhämtas för öfrigt af efterföljande siffror, som i fråga om femårsperioderna utgöra årsmedeltal:

Tackjärnstillverkningen i riket åren 1861—1908.

Årligen.	Tackjärn.	Gjutgods, framställt direkt från masugn.	Summa.	Ökning (+) eller minskning (—) i förhållande till föregående period eller år.
	T o n.			Procent.
1861—1865	199,375	5,451	204,826	—
1866—1870	261,810	6,044	267,854	+ 30.8
1871—1875	326,510	5,946	332,456	+ 24.1
1876—1880	350,414	6,810	357,224	+ 7.5
1881—1885	423,176	6,201	429,377	+ 20.2
1886—1890	441,876	4,702	446,578	+ 4.0
1891—1895	465,141	6,006	471,147	+ 5.5
1896—1900	510,004	7,792	517,796	+ 9.9
1901—1905	520,234	8,021	528,255	+ 2.0
1901.....	521,165	7,210	528,375	—
1902.....	530,696	7,417	538,113	+ 1.8
1903.....	498,282	8,543	506,825	— 5.8
1904.....	520,250	8,275	528,525	+ 4.3
1905.....	530,776	8,661	539,437	+ 2.1
1906.....	595,195	9,594	604,789	+ 12.1
1907.....	605,051	10,727	615,778	+ 1.8
1908.....	556,345	11,476	567,821	— 7.8

Tages hänsyn till förhållandena, sådana de i förevarande hänseende gestaltat sig under år 1908 inom särskilda län, visar sig, att *minskning* i tillverkningsmängden uppstått inom följande län, nämligen Västmanlands län med 12,605 ton, Värmlands med 10,690 ton, Kopparbergs med 8,997 ton, Kalmar med 5,298 ton, Gäfleborgs med 4,832 ton, Stockholms med 4,807 ton, Örebro med 3,445 ton, Södermanlands med 426 ton och Jönköpings med 192 ton, medan däremot en *ökning* i kvantiteten tillverkad tackjärn ägt rum endast inom Norrbottens, Östergötlands och Uppsala län med resp. 1,138, 1,116 och 1,081 ton. Gifvetvis framstår betydelsen af dessa växlingar i en förändrad dager, när desamma bedömas efter förhållandet mellan årets för hvarje län uppkomna ökning eller minskning samt de respektive länens under föregående året redovisade tillverkningsbelopp. De i sådant afseende beräknade relativa talen angifva, för det fall, då minskning inträdt, följande minskningsprocenter, nämligen för Kalmar län 77, Jönköpings 49, Stockholms 24, Västmanlands och Värmlands hvarjdera 19, Södermanlands 13, Kopparbergs 6, Gäfleborgs 5 och Örebro 2. I de fall, då en ökning ägt rum, ställa sig ökningsprocenterna sålunda: för Östergötlands län 6, Norrbottens 5 och Uppsala 4.

Den betydelsefulla ställning med afseende på tackjärnstillverkningen, som Örebro och Kopparbergs län sedan gammalt intagit, hafva dessa tvenne län äfven år 1908 bibehållit, enär inom desamma framställts något mer än hälften (50.3 proc.) af allt det tackjärn, som i riket blästs. Närmast därefter i ordningen bland länen följde Gäfleborgs län med 15, Västmanlands med 10 och Värmlands med 8 procent. Till de återstående 17 procenten bidrogo gemensamt sju län. Efterföljande tabell innehåller medeltalsberäkningar för femårsperioderna 1886—1890, 1891—1895, 1896—1900 och 1901—1905 samt års-siffror för åren 1906, 1907 och 1908 rörande:

Länens relativa andelar i tackjärnstillverkningen åren 1886—1908.

L ä n.	Procent af tillverkningen i hela riket						
	1886— 1890.	1891— 1895.	1896— 1900.	1901— 1905.	1906.	1907.	1908.
Stockholms län.....	1.02	0.94	0.88	1.72	3.46	3.32	2.76
Uppsala län.....	4.47	5.07	5.05	5.41	5.72	5.01	5.62
Södermanlands län	0.55	0.53	0.62	0.65	0.59	0.55	0.52
Östergötlands län..	3.72	3.27	3.27	2.97	3.06	2.97	3.42
Jönköpings län.....	0.20	0.14	0.05	0.05	0.05	0.06	0.03
Kronobergs län.....	0.02	—	0.02	—	—	—	—
Kalmar län.....	1.43	1.76	1.49	1.05	0.73	1.12	0.28
Skaraborgs län.....	0.13	—	—	—	—	—	—
Värmlands län.....	12.58	11.81	10.79	9.90	9.34	9.37	8.28
Örebro län.....	25.60	25.47	25.74	25.83	25.61	23.82	25.22
Västmanlands län..	9.51	8.58	10.03	10.74	10.32	10.83	9.52
Kopparbergs län....	25.07	26.40	26.46	25.94	26.58	24.57	25.06
Gäfleborgs län.....	12.61	13.83	13.98	15.02	13.97	14.78	15.18
Västernorrlands län	2.46	2.02	1.62	0.72	—	—	—
Västerbottens län..	0.38	0.18	—	—	—	—	—
Norrbottens län....	0.25	—	—	—	0.57	3.60	4.11
Hela riket	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

Medeltillverkningen per masugn utgjorde under redogörelseåret 4,693 ton, medelblåsningstiden pr masugn 261 dygn och medeltillverkningen pr dygn och masugn 17.95 ton. För jämförelses skull och såsom tjänande i viss mån till ledning för bedömande af tackjärnstillverkningens utveckling i tekniskt hänseende meddelas här nedan motsvarande medeltalsberäkningar för hvar femte år under tiden 1833—1903 samt därefter för hvarje efterföljande år:

Tackjärnstillverkningen per masugn i riket åren 1833—1908.

Å r.	Medeltill- verkning	Medelblås- ningstid	Medeltill- verkning pr dygn och masugn.
	pr masugn.		
	Ton.	Dygn.	Ton.
1833.....	434	156	2.78
1838.....	478	151	3.17
1843.....	571	153	3.73
1848.....	622	157	3.96
1853.....	624	136	4.59
1858.....	678	115	5.89
1863.....	902	133	6.78
1868.....	1,271	165	7.70
1873.....	1,619	202	8.01
1878.....	1,766	186	9.49
1883.....	2,212	216	10.24
1888.....	2,821	246	11.47
1893.....	2,983	245	12.18
1898.....	3,719	279	13.35
1903.....	3,727	256	14.58
1904.....	3,974	263	15.10
1905.....	4,182	270	15.47
1906.....	4,725	290	16.28
1907.....	4,737	280	16.91
1908.....	4,693	261	17.95

Bland länen företedde år 1908 Norrbottens län den högsta medeltillverkningen (11,662 ton) och den högsta medelblåsningstiden (366 dygn) per masugn, hvaremot såväl lägsta medeltillverkningen (202 ton) som ock lägsta medelblåsningstiden (27 dygn) per masugn förekom i Jönköpings län. Norrbottens län hade jämväl att uppvisa den utan jämförelse högsta medeltillverkningen per dygn och masugn, nämligen 31⁸⁶ ton. Närmast i ordningen därefter komma Stockholms och Kopparbergs län med resp. 23¹⁵ och 22⁷¹ ton¹⁾; sist kommer Jönköpings län med 7⁴⁸ ton. Hithörande siffror för de olika länen för såväl 1908 som 1907 inhämtas af efterföljande tabellariska sammanställning:

Tackjärnstillverkningen per masugn inom länen åren 1907 och 1908.

L ä n.	Medeltillverkning		Medelblåsningstid		Medeltillverkning pr dygn och masugn.	
	p r m a s u g n .					
	Ton.		Dygn.		Ton.	
	1907.	1908.	1907.	1908.	1907.	1908.
Stockholms län.....	6,819	5,217	337	225	20·21	23·15
Uppsala län	4,407	4 562	305	322	14·47	14·18
Södermanlands län	1,683	1,470	168	159	10·04	9·24
Östergötlands län..	6,094	6,466	323	305	18·87	21·20
Jönköpings län.....	394	202	59	27	6·68	7·48
Kalmar län.....	3,439	790	217	64	15·88	12·44
Värmlands län.....	3,607	3,134	270	230	13·57	13·64
Örebro län	3,859	4,212	255	261	15·13	16·17
Västmanlands län..	4,763	4,916	315	303	15·13	16·25
Kopparbergs län..	5,604	5,693	267	251	21·00	22·71
Gäflleborgs län.....	6,067	5,386	345	293	17·60	18·38
Norrbottens län....	11,093	11,662	345	366	32·15	31·86
Hela riket	4,737	4,693	280	261	16·91	17·95

Masugnarnas tillverkningar år 1908, närmare specificerade, utgjordes af följande olika slags tackjärn, oberäknadt gjutgods framställt direkt från masugn:

Smides- och puddeltackjärn.....	187,948 ton
Bessemer- och Martintackjärn	338,155 »
Gjuttackjärn för aducering.....	17,369 »
» » andra ändamål	12,873 »

Summa **556,345** ton.

De olika tackjärnssorternas kvantitativa betydelse har, procentiskt uttryckt, varit följande under de fem senaste produktionsåren:

	1904.	1905.	1906.	1907.	1908.
Smides- och puddeltackjärn.....	45 ⁸ %	43 ² %	41 ² %	38 ⁷ %	33 ⁸ %
Bessemer- och Martintackjärn	50 ⁶ »	53 ² »	55 ⁶ »	56 ³ »	60 ⁸ »
Spegeljärn	— »	0 ³ »	— »	— »	— »
Gjuttackjärn för aducering	2 ¹ »	1 ⁸ »	1 ⁴ »	2 ⁶ »	3 ¹ »
Gjuttackjärn för andra ändamål	1 ⁵ »	1 ⁵ »	1 ⁸ »	2 ⁴ »	2 ³ »
Summa	100 ⁰ %	100 ⁰ %	100 ⁰ %	100 ⁰ %	100 ⁰ %.

¹⁾ Vid ett inom sistnämnda län beläget verk, nämligen Domnarfvets järnverk, hvars masugnar delvis beskickas med kox, uppgick medeltillverkningen per masugnsdygn till 41⁹ (1907: 46⁹) ton, hvilket var den högsta produktion, som förekom vid något verk i riket.

Det förstnämnda slaget, smides- och puddeltackjärn, framställdes år 1908 inom tio af de tolf tackjärnsproducerande länen i kvantiteter, växlande från 46,122 ton i Örebro län ned till 6 ton i Kalmar län. Tillverkning af Bessemer- och Martintackjärn ägde rum inom nio olika län, af hvilka Kopparbergs, Örebro och Gäflleborgs tillsammans lämnade omkring 69 proc. af samfälliga beloppet. Af spegeljärn, som vissa år producerats vid Schisshyttans järnverk i Kopparbergs län, har 1908 ingen tillverkning ägt rum. Aduceringstäckjärn framställdes inom sex olika län, men i betydligare mängd endast inom Örebro län, hvars tillverkning uppgick till 14,279 ton. Annat gjuttackjärn framställdes däremot i åtta skilda län med produktionsbelopp växlande mellan 7,375 ton (Värmlands län) och 31 ton (Stockholms län).

Förutom ofvan angifna kvantiteter vid masugn framställt tackjärn hafva under redogörelseåret vid Kortfors stålverk och Domnarfvets järnverk på elektrisk väg framställt inalles 1,121 ton tackjärn, hvaraf 1,049 ton kiseljärn och 25 ton kiselmandangjärn.

c) Framställning af smidbart järn och stål.

Antalet år 1908 begagnade verk för beredande af smidbart järn och stål uppgick enligt tab. 4 till 88, mot 91 år 1907. Förenämnda 88 verk voro belägna inom sexton olika län (Stockholms stad inberäknad), af hvilka Västmanlands län hade att uppvisa det största antalet, nämligen 14, medan Örebro län räknade 12, Kopparbergs och Gäflleborgs hvartdera 11, Värmlands och Uppsala hvartdera 8, Östergötlands 7, Södermanlands 4, Jönköpings och Kalmar hvartdera 3, Stockholms 2 och Stockholms stad samt Kronobergs, Blekinge, Älfsborgs och Västerbottens län hvartdera 1.

De härddar och andra ugnar, som under redogörelseåret varit använda för omvandling af tackjärn till smidbart järn och stål äfvensom af smidesjärn till stål, redovisas jämväl i förberörda tabell, men några hjälpugnar, såsom räckerhärddar och vällugnar m. m. d., äro lika litet där upptagna som rostugnar och varmluftsapparater vid tackjärnstillverkningen.

Antalet använda Lancashiresmälthärddar utgjorde 243, fördelade på 11 olika län, antalet Franche-Comté-härddar 5, på 4 län, Vallonsmälthärddar 22, på 3 län, samt härddar för skrotsmältning 8, på 5 län. Sammanlagdt begagnades således 278 härddar för färskning och skrotsmältning. Af puddelugnar voro under året inga i bruk. För götmetalls framställande användes år 1908 inom 13 särskilda län 94 ugnar, hvaraf 20 Bessemer-, 61 Martin- och 9 degelstålsugnar samt 4 elektriska smältugnar, af hvilka trenne varit uppställda vid Kortfors i Örebro län och den fjärde vid Gysinge i Gäflleborgs län. De under året i bruk varande brännstålsugnarne voro till antalet 5, af hvilka tvenne voro belägna i Uppsala län (vid Österby bruk), tvenne i Värmlands län (vid Munkfors bruk) och en i Västmanlands län (vid Svanå bruk).

För att erhålla summan af allt smidbart järn och stål äro i tab. 5 sammanförda ovällda såväl smältstycken och råskenor som göt. Det är nämligen endast dessa ovällda mellanprodukter, som omfatta hela summan af smidbart järn och stål, ty utom att dessa såsom sådana delvis exporteras, blir en annan del däraf såsom ämnesjärn dels vid järnverken själfva använd till manufaktur, dels afyttrad till inhemska mekaniska verkstäder, och då ingendera af dessa delar inom landet omvandlas till sådana produkter, som böra inordnas i

berättelsen om bergshandteringen, kan aldrig summan af välldt¹⁾ järn och stål, stång-, fason- och finjärn m. fl. i tab. 6 upptagna produkter gifva ett riktigt begrepp om tillverkningsbeloppet af smidbart järn och stål. De år 1908 erhållna mellanprodukterna, däri inberäknadt skrotadt gjutgods af smidbart järn och stål, utgjordes af:

	Vikt i ton.	Värde i kronor.
Ovållda smältstycken och råskenor.....	152,256	17,239,026
Ovålld götmetall.....	437,617	44,631,659
Blåsstål eller oräckt brännstål	510	132,949

Förstnämnda tillverkningar eller smältstycken och råskenor, som framställdes inom tretton olika län, med maximiproduktion (32,065 ton) i Västmanlands län, utgjordes till allra största delen, 142,700 ton eller 93·7 proc., af Lancashire-smältstycken. Af andra i hård beredda smältstycken, däri äfven inräknade sådana, af hvilka Franche-Comté-stångjärnet blifvit framställt, uppgick årsproduktionen till endast 9,556 ton eller 6·3 proc. Under de senast gångna åtta åren har tillverkningen af smältstycken och råskenor omfattat följande kvantiteter:

År 1901.....	164,850 ton
» 1902	186,076 »
» 1903.....	192,342 »
» 1904	189,246 »
» 1905	182,640 »
» 1906	178,298 »
» 1907.....	174,405 »
» 1908.....	152,256 »

Redogörelseåret företer alltså en afsevärd minskning i tillverkningen af smältstycken och råskenor, uppgående till 22,149 ton eller 12·7 procent.

Det andra slaget af hithörande produkter, nämligen götmetall, utgjordes af 81,054 ton (18·5 proc.) Bessemermetall, 355,394 ton (81·2 proc.) Martinmetall, inberäknadt elektrogöt, och 1,169 ton (0·3 proc.) degelmetall. Här af utgjordes 7,584 ton af skrotadt gjutgods, hvaraf största delen eller 7,517 ton Martingjuts. Tillverkningen af götmetall under hvartera af åren 1901—1908 inhämtas af nedanstående produktions-siffror, som utvisa kvantiteterna i ton:

År.	Bessemermetall.	Martinmetall.	Degelmetall.	Summa götmetall.
1901	77,231	190,877	1,088	269,196
1902	84,014	201,311	1,091	286,416
1903	84,229	232,878	1,105	318,212
1904	78,577	252,832	1,162	332,571
1905	78,204	288,675	1,319	368,198
1906	84,633	311,435	1,457	397,525
1907	77,036	341,893	1,287	420,216
1908	81,054	355,394	1,169	437,617

Jämföras de tvenne senaste årens siffror, visar det sig, att tillverkningen af Bessemermetall och Martinmetall ökats med resp. 4,018 och 13,501 ton, medan däremot tillverkningen af degelmetall minskats med 118 ton. I sin helhet har alltså

produktionen af götmetall under år 1908 ökats med 17,401 ton eller 4·1 procent. Bland Martingöt hafva här inräknats 967 ton från elektrisk smältugn framställda, hvaraf 138 ton erhållits vid Kortfors i Örebro län och 829 ton vid Gysinge i Gäfleborgs län.

Bessemermetall framställdes år 1908, likasom de närmast föregående åren, endast inom Kopparbergs, Gäfleborgs, Örebro och Värmlands län. Tillverkning af Martinmetall förekom inom tolf län; största produktionsbeloppen hade Kopparbergs, Västmanlands, Gäfleborgs, Örebro och Värmlands län, hvilka tillsammans bidrogo med 87·4 procent af den samfälliga produktionen. Degelmetall framställdes vid verk belägna i Stockholms stad samt Uppsala, Västmanlands och Kopparbergs län.

Med de så kallade basiska defosforiseringsmetoderna hafva i vårt land år 1908 framställt 248,173 ton i ofvan angifna belopp inräknad götmetall, hvaraf 42,723 ton Bessemer- och 203,465 ton Martingöt samt 1,985 ton Martingjuts. Bland de järnverk, som tillämpat ifrågavarande metoder, kommer med afseende på tillverkningskvantitetens storlek Domnarfvets järnverk i Kopparbergs län i främsta rummet (68,928 ton eller mer än fjärdedelen af hela tillverkningen). Den öfriga hithörande tillverkningen härrör från Degerfors i Örebro län (24,241 ton), Fagersta i Västmanlands län (20,839 ton), Sandviken och Hofors i Gäfleborgs län (resp. 20,355 och 13,426 ton), Avesta i Kopparbergs län (20,040 ton) och Nykroppa i Värmlands län (15,169 ton) samt Schebo i Stockholms län, Söderfors i Uppsala län, Ankarsrum i Kalmar län, Kallinge i Blekinge län, Gullöfors i Älfsborgs län, Bångbro i Örebro län, Hallstahammar och Surahammar i Västmanlands län, Fors, Horndal och Smedjebacken i Kopparbergs län äfvensom Forsbacka i Gäfleborgs län. Angående de med tillhjälp af de basiska metoderna erhållna kvantiteter götmetall meddelas nedanstående uppgifter:

År.	Bessemergöt. Ton.	Martingöt. Ton.	Martingjuts. Ton.	Summa Ton.
1901.....	32,488	79,464	633	112,585
1902.....	30,037	82,690	837	113,564
1903.....	35,870	112,228	966	149,064
1904.....	35,501	131,778	1,174	168,453
1905.....	31,884	156,190	1,357	189,431
1906.....	42,126	167,117	2,069	211,312
1907.....	37,399	187,657	3,231	228,287
1908.....	42,723	203,465	1,985	248,173

Den produktionsökning, som under redogörelseåret inträdt, uppgår till 19,886 ton eller 8·7 procent.

Uti tab. 6 redogöres för välldt järn och stål, stång-, fason- och finjärn samt -stål jämte andra gröfre tillverkningar af smidesjärn och -stål, som, oberäknadt i vissa fall omvällningar, direkt framställda af tillförene ej vällda ämnen. Då allt sådant, som med fog kan anses såsom verklig manufaktur, icke med större rätt än t. ex. vid järnverk framställda maskiner kan sägas höra till bergshandteringen, har, på sätt i föregående årsberättelser skett, all egentlig manufaktur, såsom bleck- eller tunnplåt, spik, redskapssmide och mera dylikt, som framställes af förut välldt järn och stål, uteslutits ur förevarande redogörelse och, likasom efter omsmältning af tackjärn beredd gjutgods, öfverflyttats till berättelsen om fabriker och handverk, hvaremot tubånnen, grofplåt för ångpannor, fartyg, broar m. m. d., järnvägs-

¹⁾ Såsom välldt har räknats äfven sådant järn och stål, som med delvis bibehållet framställningsvärme före utvalningen endast insatts i värmeutjämnings- eller svettningegropar.

skenor, järnvägshjulband (tires), axlar, ankare och andra grof-smiden, hvilka alla med omedelbart föregående vällning mera direkt framställas, i denna tabell sammanställts med stång-, fason- och finjärn samt -stål, som af enahanda ämnen på liknande sätt beredas. I fråga om axlar och somliga andra grof-smiden må dock anmärkas, att i de undantagsfall, då dylika tillverkningar möjligen utföras vid mekaniska verkstäder utan egen järntillverkning, desamma blifva redovisade i berättelsen om fabriker och handverk, hvaraf följer, att här meddelade siffror måhända icke fullt omfatta produktionen i dess helhet.

För lättare öfverblick af de olika tillverkningar, som i förenämnda tab. 6 finnas specificerade särskildt för hvarje län, äro i följande tablå årsuppgifterna, för så vidt de afse produktionens kvantitet och värde inom hela riket, sammanförda med motsvarande kvantitetssiffror för det närmast förutgångna året, hvarjämte i skilda kolumner procentiskt angifvits hvarje år 1908 redovisad tillverknings fördelning på de ämnen, välljärn och götmetall, hvaraf densamma framställts:

Tillverkningar af smidesjärn och -stål åren 1907 och 1908.

	Tillverkningsbelopp		Värdet å 1908 års tillverkningar.	År 1908 framställdes af	
	år 1907.	år 1908.		välljärn.	götmetall.
	T o n.		Kronor.	Procent.	
Väldda ämnen för export (blooms, billets etc.).....	19,732	20,443	2,562,208	2.2	97.8
Stångjärn och -stål.....	198,533	181,433	27,283,799	48.7	51.3
Ej spec. fasonjärn och -stål	14,042	16,658	2,321,364	1.1	98.9
Band-, söm- och ej spec. finjärn	92,779	71,779	10,445,434	29.6	70.4
Valstråd i ringar	46,461	45,081	6,442,436	7.8	92.2
Tubännen, ihåliga	21,073	20,129	4,643,204	—	100.0
massiva	23,902	24,388	3,391,930	—	100.0
Järnvägsskenor	983	8,348	960,000	—	100.0
Skarfjärn och bottenplåtar	30	2,698	275,598	10.3	89.7
Grof plåt	21,246	20,598	3,267,193	—	100.0
Järnvägshjulband (tires)....	2,874	3,087	686,775	—	100.0
Axlar	3,895	2,995	601,336	0.1	99.9
Ankare och andra grofsmiden	5,838	5,728	1,664,330	27.6	72.4
Summa	451,388	423,365	64,545,607	27.8	72.7

Den i tablåen först upptagna tillverkningen, välda blooms och billets för export, framställdes år 1908 inom sju af rikets län, hufvudsakligast i Gäfleborgs, Värmlands, Stockholms, Östergötlands, Kopparbergs och Örebro län med resp. 5,564, 3,751, 3,568, 2,978, 2,080 och 2,061 ton.

Stångjärn och -stål framställdes uti femton olika län. Främst bland dessa i afseende på årstillverkningens storlek stodo Gäfleborgs, Västmanlands, Kopparbergs och Örebro län med resp. 38,323 (hvaraf 155 elektro-stål), 37,423, 29,199 och 25,499 (hvaraf 58 elektro-stål) ton; därefter följde Östergötlands län med 16,539 ton och Uppsala län med 14,258 ton, medan för öfriga nio län den samfärdade tillverkningen steg till 20,192 ton.

Det för ej särskildt specificerad fasonjärn och -stål ofvan anförda produktionsbeloppet redovisades från fem olika län,

nämigen från Kopparbergs 12,603 ton, Örebro 2,120 ton, Västmanlands 1,017 ton, Östergötlands 522 ton och Gäfleborgs 396 ton.

Beträffande band-, söm- och ej särskildt specificerad finjärn framstodo bland de sju med dylik tillverkning under redogörelseåret sysselsatta länen Kopparbergs och Örebro län såsom de i sådant hänseende mest produktiva. Deras produktion utgjorde nämligen resp. 20,424 och 15,439 ton, medan från Gäfleborgs län erhöles 10,648 ton, från Värmlands 10,086, från Östergötlands 8,193, från Västmanlands 5,397 och från Kalmar län 1,592 ton.

Valstråd i ringar tillverkades i sju olika län, företrädesvis i Kopparbergs län med 13,995 ton, Gäfleborgs med 10,333 ton, Örebro med 9,392 ton och Värmlands med 8,008 ton, medan återstående 3,353 ton fördelade sig på Västmanlands, Kalmar och Östergötlands län.

Af tubännen, ihåliga och massiva, hade under redogörelseåret framställts 20,225 ton (däraf 11,444 ton massiva) i Värmlands län, 13,407 ton (däraf 2,102 ton massiva) i Gäfleborgs län, 9,228 ton (massiva) i Västmanlands län, 1,614 ton (massiva) i Kopparbergs och 43 ton (ihåliga) i Örebro län.

Tillverkning af järnvägsskenor äfvensom af skarvfjärn och bottenplåtar förekom endast i Kopparbergs län och utgjorde tillverkningskvantiteterna resp. 8,348 och 2,698 ton.

Grofplåt tillverkades vid järnverk belägna inom Kopparbergs, Örebro, Västmanlands och Östergötlands län. Det förstnämnda länets produktion utgjorde 10,614 ton eller mer än hälften af den totala årstillverkningen (20,598 ton).

Utvalsning af järnvägshjulband (tires) ägde rum endast i Västmanlands län, för hvilket län produktionsciffran för året uppgick till 3,087 ton.

Axlar, ankare och andra gröfre smiden framställdes inom Västmanlands, Kopparbergs, Östergötlands, Värmlands och Gäfleborgs län, till en sammanlagd kvantitet af 8,723 ton.

Om till stångjärn i vidsträckt bemärkelse hänföres ej blott hvad här i mera egentlig mening förstås med stångjärn och -stål, utan äfven andra gröfre tillverkningar af smidesjärn och -stål med undantag af plåt samt hjulband, axlar, ankare och dylika produkter, ställer sig en jämförelse i afseende på tillverkningskvantiteterna häraf under hvarterdera af åren 1901—1908 så som nedanstående siffror utvisa:

År 1901.....	271,393 ton
» 1902.....	313,489 »
» 1903.....	331,415 »
» 1904.....	334,286 »
» 1905.....	369,771 »
» 1906.....	391,352 »
» 1907.....	417,535 »
» 1908.....	390,957 »

För vinnande af kännedom om förhållandet mellan smidt och valsadt stångjärn och -stål har i tab. 7 en uppdelning gjorts, af hvilken framgår bland annat att, oberäknadt fin- och fasonjärn samt -stål m. m., som framställes uteslutande medelst valsning, år 1908 beredts 23,173 ton stångjärn och -stål i inskränkt bemärkelse medelst smidning och 140,857 ton medelst valsning. I hvilket förhållande smidning eller valsning användts under de sist gångna åren vid framställande af stång-

järn och -stål i inskränkt bemärkelse, framgår af efterföljande siffror:

År.	Stångjärn och -stål, beredt medelst smidning.		valsning.	
1901	31,023	ton = 22 ⁶ proc.	106,148	ton = 77 ⁴ proc.
1902	31,131	» = 19 ⁴ »	129,130	» = 80 ⁶ »
1903	31,448	» = 19 ¹ »	133,544	» = 80 ⁹ »
1904	29,940	» = 17 ⁸ »	137,828	» = 82 ² »
1905	29,866	» = 16 ³ »	153,205	» = 83 ⁷ »
1906	28,875	» = 15 ⁴ »	158,787	» = 84 ⁶ »
1907	27,412	» = 15 ⁵ »	149,589	» = 84 ⁵ »
1908	23,173	» = 14 ¹ »	140,857	» = 85 ⁹ »

Af den för år 1908 angifna kvantiteten smidt stångjärn och -stål hade 17,087 ton (73⁸ proc.) utsmidts af smältstycken, 5,919 ton (25⁵ proc.) af götmetall och 167 ton (0⁷ proc.) af brännstål. Af valsadt stångjärn och -stål i inskränkt bemärkelse hade sagda år 67,583 ton (47⁸⁸ proc.) utvalsats af i hård beredt järn och stål, 13 ton (0⁰¹ proc.) af puddeljärn och -stål samt 73,261 ton (52⁰¹ proc.) af götmetall.

Smidt stångjärn och -stål framställdes inom fjorton olika län, hvaribland Uppsala, Kopparbergs, Örebro, Västmanlands och Gäfleborgs län intogo främsta rummen med en årstillverkning af resp. 7,871, 3,712, 3,642, 3,176 och 2,874 ton. Medelst valsning beredt stångjärn och -stål framställdes åter inom elfva län, därvid den hufvudsakliga delen af produktionen (83⁶ proc.) kommer på Västmanlands, Gäfleborgs, Kopparbergs, Örebro och Östergötlands län, med resp. 33,503, 24,328, 23,799, 20,392 och 15,745 eller sammanlagdt 117,767 ton.

d) Träkolsförbrukningen vid järnverken.

Förbrukningen af träkol vid rikets järnverk har under år 1908 i sin helhet uppgått till 41,446,647 hektoliter, åsatta ett sammanlagdt värde af 22,803,067 kronor.

Inom de särskilda länen har järnverkens träkolsförbrukning under redogörelseåret uppgått till:

	Kvantitet. Hektoliter.	Värde. Kronor.	Medelvärde pr hektoliter. Kronor.
Stockholms län	1,095,215	586,165	0 ⁵⁴
Uppsala län	3,451,913	1,742,909	0 ⁵⁰
Södermanlands län	333,366	146,462	0 ⁴⁴
Östergötlands län	1,690,889	982,739	0 ⁵⁸
Jönköpings län	25,171	12,634	0 ⁵⁰
Kronobergs län	4,620	2,310	0 ⁵⁰
Kalmar län	148,440	71,174	0 ⁴⁸
Värmlands län	3,473,863	1,877,671	0 ⁵⁴
Örebro län	9,146,441	5,661,199	0 ⁶²
Västmanlands län	4,636,713	2,707,600	0 ⁵⁸
Kopparbergs län	9,015,031	4,785,739	0 ⁵³
Gäfleborgs län	7,111,274	3,570,855	0 ⁵⁰
Västerbottens län	12,459	4,984	0 ⁴⁰
Norrbottens län	1,301,252	650,626	0 ⁵⁰
Hela riket	41,446,647	22,803,067	0 ⁵⁵

Kommerskollegii berättelse om bergshandlingen år 1908.

Såsom här af framgår, hafva Örebro och Kopparbergs län att uppvisa den afjordt största förbrukningen af träkol, nämligen resp. 9,146,441 och 9,015,031 hektoliter. Närmast dessa län komma Gäfleborgs (med 7,111,274 hektoliter), Västmanlands (med 4,636,713 hektoliter), Värmlands, (med 3,473,863 hektoliter) och Uppsala län (med 3,451,913 hektoliter).

Nedanstående sammanställning utvisar kvantitet, sammanlagdt värde och medelvärde per hektoliter för vid järnverken förbrukade träkol åren 1901—1908:

År.	Kvantitet. Hektoliter.	Värde. Kronor.	Medelvärde pr hektoliter. Kronor.
1901.....	45,313,707	23,858,079	0 ⁵³
1902.....	45,285,439	20,455,552	0 ⁴⁵
1903.....	43,291,296	19,485,931	0 ⁴⁵
1904.....	44,063,813	20,338,740	0 ⁴⁶
1905.....	43,468,603	22,108,944	0 ⁵¹
1906.....	46,407,454	25,283,563	0 ⁵⁴
1907.....	46,945,420	25,646,449	0 ⁵⁵
1908.....	41,446,647	22,803,067	0 ⁵⁵

Af de för år 1908 inkomna uppgifterna framgår, att i och för framställning af tackjärn förbrukats inalles 34,766,113 hektoliter träkol. Där af har en relativt obetydlig del användts i blandning med kox. Rörande den därvid förbrukade kvantiteten träkol, äfvensom kvantiteten i blandning därmed använd kox saknas emellertid fullständiga uppgifter.

I samband härmed må omnämnas, att vid ett verk tackjärn framställts äfven med kox enbart utan tillblandning af träkol.

Bortser man från dessa fall, befinnes den genomsnittliga träkolsförbrukningen per ton tillverkad tackjärn, inklusive från masugn direkt framställt gjutgods, för riket i dess helhet hafva utgjort 63⁶ hektoliter.

B) Andra bergverksprodukter än järnmalm och järn.

a) Malmer.

Ur 49 för vinnande af annan malm än järnmalm år 1908 arbetade grufvor hafva, såsom af de i tab. 8 sammanförda uppgifterna kan i detalj inhämtas, uppfordrats 65,493 ton direkt användbar malm af skilda slag till ett sammanlagdt värde af 1,238,971 kronor samt 130,206 ton för anrikning af sedd produkt. Anrikning har, enligt tab. 9, ägt rum vid 9 anrikningsverk, hvarest ur 100,012 ton ingående gods erhöles 32,198 ton slig, uppskattade till 1,389,568 kronor. Sammanläggas de direkt användbara samt de genom anrikning vunna kvantiteterna af skilda malmslag, erhållas såsom resultat af 1908 års brytning och anrikning följande summor användbar malm:

	Direkt använd- bar malm.	Anrik- nings- produkt.	Summa användbar malm.	
	Ton.	Ton.	Ton.	Kronor.
Silfver- och blymalm ...	522	1,536	2,058	219,585
Kopparmalm	20,754	617	21,371	275,985
Manganmalm	1,647	2,969	4,616	131,790
Zinkmalm	14,506	25,571	40,077	1,647,179
Svafvelkis	28,064	1,505	29,569	354,000

I tabell 8 finnas äfven meddelade fullständiga uppgifter angående kvantiteten brutet berg och malm tillsammans. Då emellertid ur det samtidigt med malmerna lösbrutna gråberget ofta utskräfts flera sorters malm, har det ej varit möjligt att för hvarje malmslag specifikt angifva den däremot svarande bergmassan. Inalles utgjorde kvantiteten brutet berg och malm 344,490 ton, hvarur erhöles ofvannämnda olika malmslag, som sammanlagda uppgå till ett belopp af 97,691 ton och alltså utgöra 28,4 proc. af hela den brutna bergmassan.

För att i någon mån åskådliggöra huru brytningen af malmer, andra än järnmalm, ökats eller minskats under år 1908 i förhållande till enahanda brytning under hvarterdera af närmast föregående fyra år, har Kollegium här nedan sammanställt uppgifterna i berörda hänseende för femårsperioden 1904—1908 med angifvande af kvantiteterna i ton:

	1904.	1905.	1906.	1907.	1908.
Guldmalm	—	7	—	—	—
Silfver- o. blymalm...	8,187	8,397	1,938	1,987	2,058
Kopparmalm	36,834	39,255	19,655	21,957	21,371
Däraf guldförande	658	534	—	—	—
Manganmalm	2,297	1,992	2,680	4,334	4,616
Zinkmalm	57,634	56,885	52,552	50,884	40,077
Koboltmalm	—	4	—	—	—
Svafvelkis	15,957	20,762	21,827	27,113	29,569

På grund af förändradt redovisningssätt äro emellertid produktionssiffrorna för åren 1906—1908 delvis ojämförbara med de föregående årens.

Rostadt zinkblände har framställts vid ett par verk, nämligen Ämmebergs rosthytta i Örebro län och Råfvåla rosthytta i Kopparbergs län. Kvantiteten här af uppgick till sammanlagt 32,652,000 kg. med ett värde af 1,799,946 kronor.

b) Stenkol och eldfasta leror.

Enligt det i tab. 10 meddelade sammandrag af uppgifterna rörande uppfordringen år 1908 ur rikets stenkolssgrufvor användes för densamma nämnda år 15 uppfordringsschakt, däraf 1 vid ett stenkolssält i Kristianstads län och återstående 14 vid de fem inom Malmöhus län belägna stenkolssälten. Totala brytningsmängden eller kvantiteten brutet berg, stenkol och lera utgjorde 589,223 ton, hvaraf erhöles 305,206 ton stenkol af olika kvaliteter samt 122,993 ton eldfast lera och 57,668 ton klinkerlera. Värdet af de erhölesna stenkolen har uppgifvits till 2,640,197 kronor, af den eldfasta lera till 205,476 kronor och af klinkerleran till 142,432 kronor.

På de i tabellen närmare angifna stenkolssorterna fördelade sig hela summan sålunda:

N:r 1	167,325 ton = 54,8 proc.
N:r 2	107,201 » = 35,1 »
N:r 3 (inbegripet flis)	30,680 » = 10,1 »
Summa	305,206 ton = 100,0 proc.

För jämförande öfversikt af tillverkningarna under de sistförflutna åren meddelas följande kvantitetsuppgifter:

År.	Stenkol.	Eldfast lera.	Klinkerlera.
1901	271,509 ton	175,876 ton	40,408 ton
1902	304,733 »	161,312 »	65,024 »
1903	320,390 »	172,718 »	57,321 »
1904	320,984 »	166,888 »	56,349 »
1905	322,384 »	119,947 »	67,593 »
1906	296,980 »	95,556 »	59,089 »
1907	305,338 »	140,065 »	60,032 »
1908	305,206 »	122,993 »	57,668 »

Brytningen af stenkol har, enligt hvad förestående siffror ådagalägga, år 1908 försiggått i endast obetydligt mindre skala än år 1907; skillnaden i de under sagda tvenne år vunna totalbeloppen uppgick till blott 132 ton. Af eldfast lera hafva under redogörelseåret brutits 122,993 ton mot 140,065 ton år 1907, utvisande alltså dessa produktionssiffror en minskning af 17,072 ton eller 12,2 procent. I fråga om förhållandet mellan de under senaste tvenne år brutna kvantiteterna klinkerlera framträder för redogörelseåret en minskning af 2,364 ton eller 3,9 procent.

När för utrönande af arbetseffekten vid stenkolssgrufvorna kvantiteten brutet berg sammanställes med antalet under jord sysselsatta arbetare, erhöles beträffande de åtta senaste åren följande relationer:

År.	Brytningsmängd. Ton.	Antal arbetare under jord.	Ton lösbrutet berg pr arbetare.
1901	570,875	1,582	361
1902	608,183	1,647	369
1903	625,747	1,687	371
1904	628,910	1,624	387
1905	595,438	1,547	385
1906	527,373	1,549	340
1907	582,466	1,435	406
1908	589,223	1,487	396

c) Fältspat.

Enligt de till Kollegium inkomna uppgifterna angående fältspatsbrytningen i riket hafva, såsom tab. 11 utvisar, vid 21 under arbete varande brott erhöles inalles 17,494 ton fältspat, hvars värde uppskattats till 174,677 kronor, utgörande i genomsnitt 9 kr. 98 öre per ton. Vid fältspatsbrotten har äfven erhöles kvarts, 11,341 ton, till ett uppskattadt värde af 58,282 kronor.

Af de sju olika län, inom hvilka fältspatsbrytning under redogörelseåret ägde rum, hade Stockholms län att uppvisa den största produktionen, uppgående till 7,391 ton. Därefter följde i ordningen Västmanlands län med 4,408 ton, Norrbottens län med 2,732 ton, Göteborgs och Bohus län med 1,522 ton samt Östergötlands län med 1,331 ton. Återstående 110 ton brötos inom Blekinge och Hallands län. Största kvantiteten vid något fältspatsbrott uppfordrad fältspat erhöles vid Kohlsva, beläget inom Bro socken af Västmanlands län, och utgjorde 3,919 ton.

Uppgifna brytningskvantiteter fältspat för de senaste åtta åren redovisas här nedan. Af de vid sidan anförda uppgifterna om utförsel af fältspat synes emellertid framgå, att sagda brytning är långt ifrån fullständigt uppgifven.

År.	Bruten fältspat.			Exporterad fältspat.
	1.ma. Ton.	2.da. Ton.	Tillsammans. Ton.	
1901.....	5,561	7,941	13,502	15,585
1902.....	6,517	11,443	17,960	20,957
1903.....	10,916	8,476	19,392	19,256
1904.....	10,544	7,477	18,021	22,220
1905.....	10,340	8,884	19,224	19,962
1906.....	11,946	9,068	21,014	23,085
1907.....	12,636	7,608	20,244	23,273
1908.....	7,252	10,242	17,494	23,886

Möjligen äro vissa kvantiteter fältspat, i stället för till bergverksstatistiken, redovisade till fabriksstatistiken under rubriken »sten».

d) Metaller.

Under hänvisning, för närmare detaljers inhämtande, till tab. 12 får Kollegium i afseende å hithörande produkter meddela följande öfversikt.

Guld. Produktionen år 1908 omfattade ett belopp af 20²⁹⁵ kg. med ett angifvet värde af 49,670 kronor. Af detta produktionsbelopp hade större delen eller 19¹⁸⁷ kg. erhållits vid Falu kopparverk, medan 1¹⁰⁸ kg. framställdts vid Sala silfververk. I förra fallet hade det framställda guldets erhållits på den våta vägen, i senare fallet på den torra. I jämförelse med resultatet för år 1907 visar guldproduktionen under år 1908 en nedgång af 7⁷⁸⁰ kg., såsom af nedanstående siffror, hvilka jämväl ange årsmedeltalen för femårsperioderna under tiden 1861—1905 samt årsproduktionen åren 1900—1908, närmare belyses:

Åren 1861—1865...	14 ⁸⁹⁵ kg.	År 1900	88 ⁴⁸³ kg.
» 1866—1870...	8 ²³² »	» 1901	62 ⁷²³ »
» 1871—1875...	5 ¹³³ »	» 1902	94 ³⁰⁹ »
» 1876—1880...	5 ⁷⁷⁶ »	» 1903	50 ⁶³⁷ »
» 1881—1885...	24 ⁷⁹⁶ »	» 1904	60 ⁸⁶⁴ »
» 1886—1890...	77 ⁵⁷⁷ »	» 1905	55 ⁰¹³ »
» 1891—1895...	93 ⁸⁹⁵ »	» 1906	20 ³²¹ »
» 1896—1900...	109 ⁷⁰² »	» 1907	28 ⁰⁷⁵ »
» 1901—1905...	64 ⁷¹³ »	» 1908	20 ²⁹⁵ »

Silfver. Sammanlagda produktionsbeloppet vid de med tillverkning af silfver år 1908 sysselsatta verk uppgick till 630⁰ kg., i penningvärde utgörande 41,557 kronor. Härtill hade Sala silfververk bidragit med 426⁰ kg. I jämförelse med år 1907 visar redogörelseåret en minskning, uppgående till 298⁰ kg. Årsproduktionen i sin helhet utgjorde i genomsnitt under femårsperioderna från och med 1861 samt under hvarterdera af åren 1900—1908:

¹⁾ Här äfven inräknade 3,150 ton 3.a.

Åren 1861—1865...	1,128 ⁹ kg.	År 1900	1,927 ⁴ kg.
» 1866—1870...	1,185 ³ »	» 1901	1,557 ³ »
» 1871—1875...	779 ⁹ »	» 1902	1,365 ² »
» 1876—1880...	1,116 ⁹ »	» 1903	1,004 ⁶ »
» 1881—1885...	1,713 ⁰ »	» 1904	650 ⁸ »
» 1886—1890...	4,254 ² »	» 1905	606 ⁰ »
» 1891—1895...	3,478 ¹ »	» 1906	938 ⁰ »
» 1896—1900...	2,110 ² »	» 1907	928 ⁸ »
» 1901—1905...	1,036 ⁸ »	» 1908	630 ⁰ »

Bly. Det under år 1908 för riket uppnådda produktionsbeloppet utgjorde 277,371 kg., Föregående år uppgick motsvarande produktionssiffra till 812,625 kg., och har alltså en afsevärd minskning i produktionen ägt rum, uppgående till 535,254 kg. Värdet å 1908 års tillverkning har uppgifvits till 65,368 kronor.

Under femårsperioderna från och med 1861 samt åren 1900—1908 omfattade blytillverkningen per år nedanstående belopp:

Åren 1861—1865	444,770 kg.	År 1900	1,423,874 kg.
» 1866—1870	395,833 »	» 1901	988,396 »
» 1871—1875	53,592 »	» 1902	842,693 »
» 1876—1880	71,985 »	» 1903	677,924 »
» 1881—1885	269,422 »	» 1904	588,725 »
» 1886—1890	274,358 »	» 1905	575,527 »
» 1891—1895	635,974 »	» 1906	752,990 »
» 1896—1900	1,519,643 »	» 1907	812,625 »
» 1901—1905	734,653 »	» 1908	277,371 »

Koppar. Koppartillverkningen i riket har under år 1908 lämnat som resultat inalles 2,807,792 kg., utgörande raffinadkoppar, hvilket är 1,230,340 kg. mera än år 1907. Hela tillverkningen förskrifver sig från Hälsingborgs kopparverk, där sedan år 1902 raffineras dels vid samma verk producerad cementkoppar, dels från Norge importerad bessemererad koppar. Värdet af den framställda kopparen här uppgifvits utgöra 3,190,720 kronor.

Framställningen af gar- och raffinadkoppar har i årligt medeltal under femårsperioderna 1861—1905 samt under hvarterdera af åren 1900—1908 omfattat nedan angifna kvantiteter:

Åren 1861—1865	1,731,169 kg.	År 1900	136,007 kg.
» 1866—1870	2,003,335 »	» 1901	137,382 »
» 1871—1875	1,162,358 »	» 1902	177,987 »
» 1876—1880	925,048 »	» 1903	776,038 »
» 1881—1885	770,793 »	» 1904	533,423 »
» 1886—1890	835,298 »	» 1905	1,385,098 »
» 1891—1895	479,584 »	» 1906	1,209,130 »
» 1896—1900	217,370 »	» 1907	1,577,452 »
» 1901—1905	601,986 »	» 1908	2,807,792 »

Zink. Framställning af zink har under år 1908 ägt rum vid aktiebolaget Saxbergets zinkfabrik i Älfsborgs län till en kvantitet af 274,181 kg. med uppgifvet värde af 131,606 kronor. Motsvarande produktion 1907 utgjorde 289,000 kg. med ett värde af 173,400 kronor.

e) Diverse bergverksprodukter.

Svafvel. Vid Falu kopparverk, det enda verk, hvarest under de senare åren svafvel producerats, har under år 1908 lika litet som de tre föregående åren någon renkokning och destillering af svafvel ägt rum. Produktionen utgjorde:

År 1901.....	—	kilogram
» 1902.....	74,000	»
» 1903.....	—	
» 1904.....	34,900	»
» 1905.....	—	
» 1906.....	—	
» 1907.....	—	
» 1908	—	

Kopparvitriol. Tillverkningen häraf, som bedrifvits endast vid Falu kopparverk, uppgick år 1908 till 731,417 kg. och uppskattades till ett värde af 292,567 kronor. Produktionen omfattade:

År 1901.....	1,224,040	kilogram
» 1902.....	1,256,767	»
» 1903.....	1,170,914	»
» 1904.....	1,248,303	»
» 1905.....	1,029,089	»
» 1906.....	562,000	»
» 1907.....	782,365	»
» 1908.....	731,417	»

Järnvitriol. Äfven denna tillverkning har under år 1908 endast förekommit vid Falu kopparverk. Dess kvantitet uppgår till 277,000 kg. och dess värde till 13,850 kronor. Föregående års tillverkning uppgick till 158,550 kg., hvadan en produktionsökning af 118,450 kg. under redogörelseåret inträddt. Tillverkningen under år 1908 och närmast föregående år har omfattat följande kvantiteter:

År 1901.....	140,450	kilogram
» 1902.....	126,750	»
» 1903.....	61,500	»
» 1904.....	147,750	»
» 1905.....	143,500	»
» 1906.....	170,000	»
» 1907.....	158,550	»
» 1908.....	277,000	»

Alun. Tillverkningen häraf, bedrifven vid två verk, af hvilka Skånska superfosfat- och svafvelsyrefabriken i Hälsingborg år 1908 likasom föregående år har att uppvisa det högsta beloppet, omfattar följande kvantiteter:

År 1901.....	120,515	kilogram
» 1902.....	132,339	»
» 1903.....	140,465	»
» 1904.....	124,930	»
» 1905.....	138,850	»
» 1906.....	166,915	»
» 1907.....	131,115	»
» 1908	138,157	»

hvaraf synes, att produktionen under redogörelseåret ökat med 7,042 kg. Värdet å 1908 års produktion uppgick till 15,188 kronor.

Blyerts. Under redogörelseåret har blyertstillverkningen bedrifvits hufvudsakligen vid Västanfors grafitverk i Västmanlands län, därvid framstälts en kvantitet af 62,139 kg. Emellertid har Jönköpings gasverk uti till Kollegium insända uppgifter redovisat en under året vid verket producerad kvantitet retortgrat om 4,000 kg. Med inberäkande häraf utgjorde produktionen för år 1908 66,139 kg. med ett uppgifvet värde af 7,655 kr. Produktionssiffrorna för de senaste åren gestalta sig på följande sätt:

År 1901.....	56,080	kilogram
» 1902.....	63,339	»
» 1903.....	24,559	»
» 1904.....	54,565	»
» 1905.....	39,683	»
» 1906.....	37,340	»
» 1907.....	32,615	»
» 1908.....	66,139	»

Produktionen under år 1908 företer alltså en ökning af 33,524 kg. i förhållande till år 1907.

Brunsten, pulveriserad, har framstälts vid Dunkehällar i Jönköpings län. Tillverkningskvantiteten för år 1908 har uppgifvits till 52,000 kg., som uppskattats till ett värde af 3,640 kronor. I jämförelse med föregående år har redogörelseåret att uppvisa en produktionsökning af 12,000 kg.

C) Arbetskraft.

a) Motorer.

Vid järnverken. För omedelbar bruksdrift hafva, enligt tab. 14, under 1908 användts 1,861 motorer om tillsammans 86,427 hästkrafter. Af dessa hafva varit:

	Antal.	Hkr.
Vattenhjul och vattenturbiner	730	45,598
Ångmaskiner och ångturbiner	116	15,249
Varmluft-, gas-, fotogen- m. fl. motorer	4	285
Elektriska motorer	1,011	25,295
Summa	1,861	86,427

För drifvande af de elektricitetsgeneratorer, genom hvilka alstrats ström till ofvan redovisade elektriska motorer (äfvensom dessutom till belysning), hafva särskildt användts 138 motorer om 19,977 hästkrafter, icke inräknade bland de för omedelbar bruksdrift använda, nämligen 124 vattenhjul och vattenturbiner samt 14 ångmaskiner om resp. 17,812 och 2,165 hästkrafter.

Mesta vattenkraften, nämligen sammanlagdt för omedelbar bruksdrift och för drifvande af elektricitetsgeneratorer

12,835 hästkrafter, har tillgodogjorts i Örebro län; därefter komma Kopparbergs län med 11,977 och Värmlands län med 11,880 hästkrafter. Med afseende på ångmaskiner har Kopparbergs län det största hästkrafttalet för samma ändamål, eller 7,516, att uppvisa. Elektriska motorer åter hafva användts, för omedelbar bruksdrift, till största omfattningen i Kopparbergs (7,539 hkr) och därefter i Gäfleborgs län (6,088 hkr). Största hästkrafttalen inalles för omedelbar bruksdrift visa Kopparbergs (25,107), Gäfleborgs (14,994), Örebro (12,590) och Värmlands län (12,538).

Vid grufvor och anrikningsverk samt fältspatsbrott. Utom 22 motorer för handkraft samt 12 kreatursvandringer (se tab. 15) hafva år 1908 användts 107 vattenhjul och -turbiner om 2,955 hästkrafter, 167 ångmaskiner om 9,379 hästkrafter och 540 andra, hufvudsakligen elektriska maskiner, hvaraf 536 haft sammanlagdt 16,944 hästkrafters styrka. Hela uppgifna antalet motorer har alltså utgjort 848, af hvilka 810 haft ett sammanlagdt hästkrafttal af 29,278 hästkrafter att uppvisa. Största angifna maskinstyrkan har förekommit i Kopparbergs (7,495 hkr), Örebro (6,932 hkr), Norrbottens (3,864 hkr), Malmöhus (3,040 hkr) och Västmanlands län (2,592 hkr).

Största hästkrafttalen för de olika slagen af maskinkraft äro uppgifna: för vattenhjul och -turbiner i Örebro län (1,058), för ångmaskiner i Norrbottens län (3,349) och för andra maskiner i Kopparbergs län (6,279).

Vid andra bergverk hafva, enligt tab. 15, under redogörelseåret användts 11 vattenhjul om 1,914 hästkrafter (däraf i Älfsborgs län 7 om 1,830 hkr), 9 ångmaskiner om 1,000 hästkrafter och 55 andra maskiner om 1,338 hästkrafter äfvensom 1 kreatursvandring, hvarför sammanlagda antalet motorer vid dessa bergverk utgjort 76 och sammanlagda hästkrafttalet 4,252.

b) Arbetare och utgjorda dagsverken.

Antalet af de vid bergverksrörelsen i riket år 1908 använda arbetare utgjorde, enligt tab. 16, inalles 31,754 mot 31,700 år 1907. Antalet under redogörelseåret utgjorda dagsverken uppgick till 8,770,539 eller i medeltal per man 276.

Antalet arbetare och utgjorda dagsverken särskildt vid grufbrytning och anrikning var:

	Arbetare.	Dagsverken.	Dagsverken pr arbetare.
vid järnmalsbrytning	9,731	2,637,385	271
» järnmalsanrikning	754	210,443	279
» annan malm brytning ...	1,489	376,631	253
» annan malmanrikning...	374	103,741	277
» stenkolsbrytning	2,046	538,744	263
» fältspatsbrytning	234	47,523	203
Summa	14,628	3,914,467	268

Af den till grufvorna och fältspatsbrotten hörande personalen arbetade 5,736 (42^s proc.) under jord samt 7,764 (57^s proc.) i dagen, och bland dessa senare voro 1,966 (25^s proc.) sysselsatta med arbete, motsvarande grufarbete under jord.

Utom vid grufvorna voro år 1908 sysselsatta med framställning af bergverksprodukter:

	Arbetare.	Dagsverken.	Dagsverken per arbetare.
vid järnverk	16,270	4,595,867	282
» andra bergverk...	856	260,205	304
Summa	17,126	4,856,072	284

I arbetet vid bergverken deltog under året tillsammans 234 kvinnor, af hvilka omkring två tredjedelar eller 178 voro sysselsatta vid järngrufvorna. Medelantalet utgjorda dagsverken uppgick för kvinnor till endast 188, mot 277 för män.

Endast 2,626 (8^s proc.) af hela det uppgifna arbetareantalet voro under 18 år, nämligen 2,549 män och 77 kvinnor.

Bland de olika länen (se tab. 17) räknade Kopparbergs län den talrikaste arbetarepersonalen, uppgående till 7,053 eller i förhållande till rikssiffran 22^s proc., af hvilka 3,530 hade sysselsättning vid grufvorna och 3,523 vid öfriga bergverk. Vid de inom Örebro län belägna grufvorna och bruken användes under året 5,879 arbetare (18^s procent af rikssiffran), och i Västmanlands län uppgick arbetsstyrkan till 3,731 personer (11⁷ proc.). De trenne nu nämnda länen förfogade sålunda tillsammans öfver mer än halfva antalet vid rikets samtliga bergverk använda arbetare. I hvarterdera af Gäfleborgs, Norrbottens, Värmlands och Malmöhus län uppgick antalet arbetare till mellan 2,000 och 3,000, i hvarterdera af Uppsala och Östergötlands län till mellan 1,000 och 2,000 samt uti öfriga 12 län till mindre än 1,000 i hvarterdera, växlande från 806 i Stockholms till endast 3 i Kronobergs län. Huru antalet utgjorda dagsverken fördelar sig på de skilda länen, framgår af samma tabell 17.

Härjämte har, enligt hvad af redogörelserna från Södra bergmästaredistriktet kan inhämtas, för upptagning och rengöring af sjö- och myrmalmer under året användts 524 dagsverken, hvaraf 360 i Jönköpings, 150 i Kronobergs och 14 i Kalmar län.

D) Fyndigheters förvärfvande och försvar.

a) Koncessioner.

Under redogörelseåret har icke någon koncession att i onlighet med lagen den 28 maj 1886 eftersöka och bearbeta stenkolsfyndigheter meddelats.

b) Mutsedlar.

Enligt tab. 19 hafva under redogörelseåret af vederbörande tjänstemän blifvit utfärdade 1,372 mutsedlar, hvaraf 544 å nyupptäckta och 828 å förut inmutade fyndigheter. Af hela antalet utfärdade mutsedlar gällde 817, motsvarande 59^s procent, järnmalm och 350, eller 25^s procent, kopparmalm samt återstoden diverse andra i tabellen specificerade malmanledningar.

Då hithörande uppgifter i viss mån kunna tjäna som mätare på den vid skilda tider rådande större eller mindre lifaktigheten inom bergsnäringens och särskildt grufdriftens olika branscher, meddelas här nedan en jämförande öfversikt af förhållandena under sist gångna åtta år:

Antal utfärdade mutsedlar åren 1901—1908.

	1901.	1902.	1903.	1904.	1905.	1906.	1907.	1908.
Järnmalm.....	853	888	607	468	399	1,198	1,178	817
Guldalm.....	2	3	6	104	17	20	10	8
Silfver- och blymalm.....	101	52	33	21	25	131	164	74
Kopparmalm..	664	375	616	383	249	934	1,291	350
Manganmalm..	5	22	16	5	10	42	23	2
Krommalm....	—	—	—	17	3	4	19	20
Koboltmalm..	1	6	3	3	2	5	10	2
Nickelmalm...	29	36	6	13	17	20	32	10
Zinkmalm.....	11	28	16	37	52	114	80	61
Titanmalm.....	—	14	—	—	—	—	—	1
Molybden- malm.....	4	26	7	2	3	5	5	1
Vismutmalm..	16	14	4	1	—	—	1	—
Antimonmalm	—	—	—	—	—	1	1	2
Arsenikmalm..	—	4	3	31	—	51	13	1
Svafvelkis.....	14	27	12	7	17	23	22	12
Magnetkis.....	18	2	5	5	9	17	17	11
Grafit.....	5	—	22	7	55	27	13	—
Apatit.....	15	3	—	—	—	—	—	—
Magnesit.....	38	87	—	—	1	—	—	—
Summa	1,776	1,587	1,356	1,104	859	2,592	2,879	1,372

Antalet under år 1908 utfärdade mutsedlar var, såsom af ofvanstående sammanställning synes, afsevärdt mindre än under år 1907.

Hvad härvidlag särskildt Norrbottens län beträffar, är inmutningsverksamhetens tillbakagång väsentligen beroende på den inskränkning i inmutningsrätten, som innefattas i lag af den 6 juni 1902, sedermera årligen förnyad, enligt hvilken inom nämnda län endast för kronans räkning inmutning må ske å kronojord, som ej under ständig besittningsrätt innehafves eller är till boställe anslagen. År 1908 i Norrbottens län utfärdade mutsedlar utgjorde endast 80, mot 109 år 1907, 115 år 1906, 162 år 1905, 318 år 1904, 672 år 1903 och 853 år 1902.

c) Tilldelade utmål.

Uti tab. 20 äro sammanförda uppgifter rörande de utmål, som jämlikt kap. 4 af nämnda grufvestadgan under år 1908 blifvit lagda, och inhämtas af nämnda tabell, att hela antalet dylika utmål utgjort 115, fördelade på Stockholms län (4), Uppsala (1), Jönköpings (1), Värmlands (8), Örebro (29), Västmanlands (14), Kopparbergs (44), Gäfleborgs (4), Västernorrlands (4), Västerbottens (2) och Norrbottens län (4). Af de lagda utmålen hafva 87 eller 75·7 procent afsett enbart järnmalm samt resten diverse andra malmanledningar.

Under de senaste åren hafva tilldelats följande antal utmål:

År 1901	53 utmål
» 1902	479 »
» 1903	93 »
» 1904	114 »
» 1905	75 »
» 1906	146 »
» 1907	135 »
» 1908	115 »

hvilket utvisar en minskning under sistförflutna året med 20 utmål.

d) Arbetsskyldighetens fullgörande.

Rätten till erhållna utmål och koncessionerade områden har under år 1908, såsom tab. 21 närmare utvisar, bevarats i tillsammans 3,324 utmål samt i 14 enligt lagen den 28 maj 1886 koncessionerade områden. Af ifrågavarande antal utmål och koncessionerade områden voro 871 (26·1 proc.) under hvilostånd, och i 276 (8·3 proc.) hade arbetsskyldigheten blifvit fullgjord genom arbete under föregående år, hvaremot arbetsskyldigheten fullgjordes genom arbete under året med malm- eller stenkolsfångst i 406 (12·2 proc.), utan malm- eller stenkolsfångst i 328 (9·8 proc.), inom angränsande utmål i 768 (23·0 proc.) samt genom erläggande af afgift i 689 (20·6 proc.) utmål och koncessionsområden. Med hänsyn till fördelningen på olika slag af grufvor tillhörde 2,187 eller 65·5 proc. järnmalmsgrufvor, 736 eller 22·1 proc. andra grufvor samt 415 eller 12·4 proc. stenkolsgrufvor.

Följande ur de resp. årsredogörelserna hämtade jämförelsesiffror upplysa om hithörande förhållanden under de åtta senaste åren.

Utmål och koncessionerade områden:	1901.	1902.	1903.	1904.	1905.	1906.	1907.	1908.
under hvilostånd	604	536	986	1,110	1,108	1,147	875	871
med arbetsskyldigheten fullgjord under föregående-år	150	230	178	209	302	245	246	276
d:o under året med malm-(stenkols-)fångst	428	637	421	409	393	416	436	406
d:o d:o utan malm-(stenkols-)fångst	200	272	233	250	223	320	345	328
d:o d:o inom angränsande utmål (område)	634	678	681	694	647	681	696	768
d:o genom erläggande af afgift...	327	466	379	308	353	348	640	689
Summa	2,343	2,819	2,878	2,980	3,026	3,157	3,238	3,338

e) Beviljade hvilostånd.

Uppgifter angående utmål, för hvilka hvilostånd eller förlängning däraf beviljats att träda i kraft vid redogörelse-årets utgång eller från och med den 1 januari 1909, finnas meddelade i tab. 18, och utvisa dessa ett sammanlagdt antal af 331 dylika utmål. Af de sålunda medgifna hvilostånden voro 293 af bergmästarne meddelade, gällande i de flesta eller 195 fall järnmalmsfyndigheter och för öfrigt fyndigheter, som innehållit blymalm (5), bly- och silvermalm (6), koppar-

malm (38), magnesit (2), molybdenmalm (1), nickelmalm (3), zink- och blymalm (13) och stenkol (30); af bergsöfverstyrelsen jämlikt § 44 i gällande grufvestadga beviljade förlängningar af hvilostånd utgjorde 38.

Af de ifrågavarande utmälen tillhörde 76 Norrbottens län, 75 Kopparbergs län, 47 Örebro län, 46 Västmanlands län, 29 Malmöhus län, 23 Stockholms län, 13 Östergötlands län, 8 Värmlands län, 7 Jönköpings län, 5 Gäfleborgs län, 1 Södermanlands och likaledes 1 Kristianstads län.

Hvilostånd eller förlängningar däraf hade för nedan angifna antal utmål beviljats att träda i kraft vid utgången af:

År.	Beviljade hvilostånd.	Beviljad förlängning af hvilostånd.	Summa utmål.
1901.....	135	18	153
1902.....	501	27	528
1903.....	193	20	213
1904.....	177	32	209
1905.....	128	36	164
1906.....	105	159	264
1907.....	218	75	293
1908.....	293	38	331

E) Bergverkens fördelning efter ägare.

Uti tab. 22 hafva sammanförts och länsvis ordnats de ur primäruppgifterna hämtade upplysningar angående förekommande olika slag af ägare till grufvor och brott, ur hvilka malm, stenkol, leror eller fältspat under redogörelseåret erhållits, äfvensom till järnverk och andra bergverk, hvilka under året varit i gång. Att antalet i denna tabell upptagna verk icke till fullo öfverensstämmer med summan af de i föregående tabeller uppgifna verk förklaras helt naturligt däraf, att hvarje verk här redovisats endast en gång, medan beträffande öfriga tabeller ett och samma verk på grund af sina särskilda tillverkningar stundom ingår bland uppgifterna till tvenne eller flere skilda tabeller.

Af de i förenämnda tab. 22 upptagna bergverk, utgörande i allt 552, tillhörde 72 eller 13.1 proc. ensamme ägare, 344 eller 62.3 proc. aktiebolag och 136 eller 24.6 proc. andra bolag, hvarunder, bland annat, innefattas intressentskap äfvensom sådana föreningar af vare sig aktiebolag sinsemellan eller aktiebolag jämte enkla bolag eller enskilde ägare, hvilka icke i och för det ifrågavarande verkets drift bildat särskildt aktiebolag. De olika slagen af bergverk fördelade sig med hänsyn till ägarne på följande sätt:

	Tillhörande ensamma ägare.		Tillhörande aktiebolag.		Tillhörande andra bolag.		Summa.	
	Antal.	Proc.	Antal.	Proc.	Antal.	Proc.	Antal.	Proc.
Grufvor o. fältspatsbrott.....	41	10.5	222	57.1	126	32.4	389	100.0
Järnverk.....	28	18.7	113	75.3	9	6.0	150	100.0
Andra bergverk	3	23.1	9	69.2	1	7.7	13	100.0
Samtliga bergverk.....	72	13.1	344	62.3	136	24.6	552	100.0

Häraf synes, bland annat, att af grufvorna något mer än tiondel tillhöra ensamma ägare, öfver hälften däremot aktiebolag och ungefär tredjedelen andra bolag, medan af järnverken tre fjärdedelar tillhöra aktiebolag och den öfriga fjärdedelen är fördelad mellan andra bolag samt ensamma ägare. Af andra bergverk tillhöra tre fjärdedelar aktiebolag.

Beträffande bergverkens fördelning efter ägare inom de olika länen meddelas följande öfersikt, hvarvid för jämförelses skull motsvarande siffror jämväl för närmast föregående år upptagits:

	Antal bergverk, tillhörande						Summa bergverk.	
	ensamma ägare.		aktiebolag.		andra bolag.			
	1907	1908	1907	1908	1907	1908	1907	1908
Stockholms stad.....	—	—	1	1	—	—	1	1
Stockholms län.....	3	6	19	17	6	1	28	24
Uppsala län.....	6	5	10	8	16	16	32	29
Södermanlands län.....	7	7	7	6	2	2	16	15
Östergötlands län.....	6	4	12	11	1	—	19	15
Jönköpings län.....	5	4	9	4	—	—	14	8
Kronobergs län.....	1	1	—	—	—	—	1	1
Kalmar län.....	—	—	3	3	—	1	3	4
Blekinge län.....	4	3	2	1	—	—	6	4
Kristianstads län.....	1	1	1	1	—	—	2	2
Malmöhus län.....	1	1	6	6	—	—	7	7
Hallands län.....	—	1	—	—	—	—	—	1
Göteborgs och Bohus län.....	2	—	1	4	—	—	3	4
Älfsborgs län.....	2	1	1	1	—	—	3	2
Värmlands län.....	2	3	33	33	10	12	45	48
Örebro län.....	10	11	73	78	40	36	123	125
Västmanlands län.....	4	8	35	50	23	12	62	70
Kopparbergs län.....	8	9	58	63	52	51	118	123
Gäfleborgs län.....	—	1	16	14	4	4	20	19
Västerbottens län.....	—	6	1	1	—	—	1	7
Norrbottens län.....	4	—	52	42	3	1	59	43
Summa.....	66	72	340	344	157	136	563	552

F) Bergverksäga- res för bevil- lning uppskattade inkomst.

Uti tab. 23 finnas sammanförda af bergverksägarne meddelade uppgifter angående beloppen af deras för bevilning uppskattade inkomst af grufvor och andra bergverk. Af denna sammanfattning framgår, att samtliga år 1908 i riket för bevilning uppskattade bergverksäga- res inkomst af bergverkens drift utgjort 18,587,205 kronor, hvaraf kommit på:

Järngrufvor.....	9,554,075 kronor.
Stenkolsgrufvor.....	499,852 »
Andra grufvor och fältspatsbrott...	1,540,538 »
Järnverk.....	6,821,038 »
Andra bergverk.....	171,702 »

Den mest inkomstbringande bergverksrörelsen synes, enligt de i tabellen närmare detaljerade uppgifterna, hafva

bedrifvits inom Norrbottens län, där den för bevillning uppskattade inkomsten af förenämnda slag uppgick till sammanlagdt 7,573,183 kronor. Närmast i ordningen följde Örebro län med 2,815,673 kronor och Kopparbergs län med 2,168,347 kronor samt därefter Gäfleborgs län med 1,515,103 kronor, Västmanlands län med 1,484,890 kronor, Värmlands län med 1,100,818 kronor, Östergötlands län med 593,460 kronor, Malmö-

hus län med 499,852 kronor och Uppsala län med 464,741 kronor. För de öfriga bergsbruksidkande länen uppgick beloppet sammanlagdt till 371,138 kronor.

Bergverksägarnes år 1907 för bevillning uppskattade inkomst af bergverkens drift utgjorde 20,238,989 kronor eller 1,651,784 kronor mer än år 1908.

Stockholm den 12 oktober 1909.

Underdånigst

ALFR. LAGERHEIM.

HJALM. GULLBERG.

Johan Wallner.

Résumé.

Les lois qui règlent actuellement l'exploitation des mines en Suède sont:

1) le code des mines, du 16 mai 1884 (avec les modifications apportées par les lois du 20 octobre 1899 et du 5 juillet 1901) aux termes duquel chaque citoyen suédois est autorisé à réclamer les gisements qui contiennent *a)* les minerais des métaux suivants: or, argent, platine, mercure, plomb, cuivre, fer (à l'exception des minerais de lac et de marais), manganèse, chrome, cobalt, nickel, zinc, étain, titane, molybdène, wolfram, bismuth, antimoine et arsenic, ainsi que *b)* pyrite de fer, pyrite magnétique, graphite, apatite et magnésite, les deux derniers minerais cependant seulement s'ils se trouvent sur des terres du domaine public; toutefois, en vertu de la loi du 6 juin 1902, renouvelée chaque année suivante, aucune réclamation de gisements situés dans des terres du domaine public ne peut avoir lieu dans la préfecture de Norrbotten, sinon pour le compte de l'État;

2) la loi sur la recherche et l'exploitation des houilles, du 28 mai 1886, selon laquelle l'exploitation des mines de houille est soumise à une concession du Gouvernement.

La statistique de l'industrie minérale pour l'année 1908 fait connaître que l'extraction des divers minerais a donné les quantités et valeurs détaillées ci-après:

	Production en 1908.	Valeur de la production en 1908.
	Tonnes.	Couronnes ¹⁾ .
Minerais de fer	4,713,160	28,319,671
Minerais d'argent et de plomb	2,058	219,585
Minerais de cuivre	21,371	275,985
Minerais de zinc	40,077	1,647,179
Minerais de manganèse	4,616	131,790
Pyrite de fer	29,569	354,000

Les minerais de lac et de marais (limonites) étant compris dans les chiffres précités, il faut en déduire une somme de 666 tonnes pour avoir la quantité du minerai de roche seul.

En comparant la quantité de roche et de minerai réunis avec le minerai de fer trié, on constatera que la quantité relative de minerai a été de 65⁴ pour cent.

La production de *fer* a fourni, comme résultat principal pour l'année 1908, les quantités et valeurs suivantes:

	Production en 1908.	Différence par rapport à 1907.	Valeur de la production en 1908.
	Tonnes.	Tonnes.	Couronnes.
Fonte	567,821	— 47,957	40,191,476
Massiaux et fers bruts en barres	152,256	— 22,149	17,239,026
Lingots Bessemer	81,054	+ 4,018	8,019,404
Lingots Martin	355,394	+ 13,501	36,167,685

¹⁾ 1 Couronne = 1³⁹ Franc.

	Production en 1908.	Différence par rapport à 1907.	Valeur de la production en 1908.
	Tonnes.	Tonnes.	Couronnes.
Lingots de fusion au creuset	1,169	— 118	444,570
Fer et acier en barres	181,433	— 17,100	27,283,799
Fer et acier en bandes, verges, etc.	71,779	— 21,000	10,445,434
Fil laminé en boucles (wire-rods)	45,081	— 1,380	6,442,436
Ebauches de tubes en acier sans soudure	44,517	— 458	8,035,134
Tôles fortes	20,598	— 648	3,267,193

Les hauts-fourneaux ont produit en moyenne 4,693 tonnes par fourneau pendant l'année; le temps de production pour chaque haut-fourneau a été, en moyenne, 261 journées; la production moyenne par journée et par haut-fourneau a atteint 17⁹⁵ tonnes.

Le charbon de bois est au fond le seul *combustible* employé dans les hauts-fourneaux de la Suède, car seulement en quelques cas très rares il est mélangé avec un peu de coke anglais. La consommation du charbon de bois, en 1908, pour la production de fer en entier, s'élève à 41,446,647 hectolitres.

Les chiffres indiquant la production des *métaux autres que le fer* se résument ainsi qu'il suit:

	Quantité.	Valeur.
	20 kilogr.	49,670 cour.
Or	630	» 41,557 »
Argent	277,371	» 65,368 »
Plomb	2,807,792	» 3,190,720 »
Cuivre	274,181	» 131,606 »

Des mines de houille, situées exclusivement dans la province la plus méridionale du royaume, la Scanie, on a extrait, en 1908, une quantité totale de 305,206 tonnes de *houilles*, c'est-à-dire 132 tonnes de moins que l'année précédente. La valeur déclarée des houilles était de 2,640,197 couronnes.

Les gisements *d'argile réfractaire* et *d'argile de «klinker»*, qui s'exploitent en combinaison avec la production de la houille, ont donné, en 1908, 122,993 tonnes d'argile réfractaire et 57,668 tonnes d'argile de «klinker». La valeur déclarée de l'argile était en somme de 347,908 couronnes.

Autres *substances diverses*, produites dans l'industrie minérale, pendant l'année 1908, ont été:

	Quantité.	Valeur.
	17,494 tonnes	174,677 cour.
Feldspath	11,341	» 58,282 »
Quartz	731,417 kilogr.	292,567 »
Sulfate de cuivre	277,000	» 13,850 »
Sulfate de fer	138,157	» 15,188 »
Alun	66,139	» 7,655 »
Plombagine	52,000	» 3,640 »
Pyrolusite réduite en poudre		
Autres produits, y compris le zinc sulfuré	33,726,356	» 2,114,493 »

Le nombre des *ouvriers* employés, en 1908, à l'exploitation des mines et usines a été de 31,754, soit 54 de plus qu'en 1907. Ces ouvriers se répartissent de la manière suivante:

	Personnel ouvrier.				Totaux.
	Souterrainement.		A la surface.		
	Hommes.	Enfants (au-des- sous de 18 ans).	Hommes.	Femmes et enfants (au-des- sous de 18 ans).	
Mines de fer	3,303	61	6,200	921	10,485
Autres mines métallifères	839	2	828	194	1,863
Mines de houille.....	1,333	154	523	36	2,046
Carrières de feldspath....	44	—	160	30	234
Usines à fer.....	—	—	14,918	1,352	16,270
Autres usines.....	—	—	823	33	856
Totaux	5,519	217	23,452	2,566	31,754

Le nombre des *moteurs* en activité pendant l'année 1908, ainsi que la puissance motrice, en tant qu'elle a été déclarée par les industriels, se font voir par les chiffres suivants:

	Moteurs employés				Totaux.	
	dans les mines et dans les carrières de feldspath.		aux autres exploitations minérales.			
	Nombre.	Puissance en chevaux.	Nombre.	Puissance en chevaux.	Nombre.	Puissance en chevaux.
Machines à vapeur.....	167	9,379	139	18,414	306	27,793
Moteurs à eau....	107	2,955	865	65,324	972	68,279
Autres moteurs	574	16,944	1,071	26,918	¹⁾ 1,645	43,862
Totaux	848	29,278	2,075	110,656	2,923	139,934

Le nombre des *permis d'exploitation des mines*, accordés pendant l'année 1908, a été de 1,372, au lieu de 2,879 en 1907. Les gisements divers ayant fait l'objet de ces concessions étaient:

¹⁾ Dont 39 manèges à colliers et autres moteurs sans puissance déclarée.

	Nombre des permis.
Mineral de fer	817
Mineral d'or	8
Minerais d'argent et de plomb	74
Mineral de cuivre	350
Mineral de zinc	61
Minerais d'autres substances (manganèse, nickel, molybdène, antimoine, etc.)	62
Totaux	1,372

En répartissant les mines et les usines, exploitées pendant l'année 1908, à l'égard des différentes catégories des *possesseurs* actuels, on arrive aux résultats suivants:

	Appartenant à:			Nombre total.
	Possesseurs seuls.	Sociétés anonymes.	Autres sociétés.	
Nombre des mines et des carrières de feldspath	41	222	126	389
» » usines à fer.....	28	113	9	150
» » autres usines.....	3	9	1	13
Totaux	72	344	136	552

Ces chiffres indiquent, entre autres choses, qu'environ 11 % des mines et environ 19 % des usines à fer sont possédées par des possesseurs seuls, 57 % des mines et 75 % des usines par des sociétés anonymes et environ 32 % des mines, mais seulement 6 % des usines par d'autres sociétés.

Les *revenus nets* résultant de l'exploitation des mines et usines dont les produits sont spécifiés dans le présent rapport comprennent, d'après l'appréciation faite par les autorités de taxation, un montant total de 18,587,205 couronnes. Cette somme se décompose comme suit:

Mines de fer	9,554,075 couronnes
Mines de houille	499,852 »
Autres mines et carrières de feldspath...	1,540,538 »
Usines à fer	6,821,038 »
Autres usines	171,702 »

Total 18,587,205 couronnes.

TABELLER.

Tab. 1. Uppfordringen ur järngrufvorna år 1908.

Anm. Genom blotta försvars- eller försöksarbeten vunna kvantiteter berg och malm redovisas ej i denna tabell.
Rörande upptagningen af sjö- och myrmalmer, se textafdelningen, sid. VIII.
Genom anrikning vunnen produkt redovisas i tab. 2.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Grufvor (gruffält).	Antal grufvor, ur hvilka malm erhål-lits.	Brutet berg och malm:		Erhållen skrädd, direkt användbar malm (inbegr. plock, vask och magnetiskt sofrad malm).			Värde å den direkt användbara malmen.	Erhållen för anrikning afsedd produkt.		
		under jord.	i dagbrott.	Svartmalm.	Blodsten.	Summa.		Svartmalm.	Blodsten.	
		T o n.						Kronor.	T o n.	
Stockholms län.										
<i>Börstils socken:</i>										
Skedika grufva.....	1	—	—	2,094	—	1) 5,717	20,942	—	—	
Rörgrufvan	1	—	—	48	—		482	—	—	
Hoppgrufvan	1	—	20	10	—		100	—	—	
Aspö grufva	1	5,500	—	3,565	—		35,648	—	—	
Jonsgrufvan	1	11,000	—	4,537	—		4,537	36,296	—	—
Jons skärpning	1	—	252	94	—	94	470	—	—	
<i>Valö m. fl. socknar:</i>										
Vigelsbo storgrufva	1	7,435	—	2,100	—	2,100	18,900	3,870	—	
Gamla Rörbergsgrufvan	1	5,200	—	2,264	—	2,264	23,772	—	—	
<i>Häfverö socken:</i>										
Herrängsfältet (Jacobi-, Eknäs-, Markdals- samt Nya Lappgrufvan)	4	—	89,959	—	—	—	—	2) 61,080	—	
<i>Söderby-Karls socken:</i>										
Brobygrufvan	1	2,359	—	539	—	539	4,310	952	—	
Annagrufvan	1	3,352	—	936	—	936	7,485	2,000	—	
Summa för Stockholms län	14	34,846	90,231	16,187	—	16,187	148,405	67,902	—	
Uppsala län.										
<i>Lena socken:</i>										
Britanniagrufvan	1	7,002	—	3,506	—	3,506	20,000	1,026	—	
Östra Maskingruftan	1	—	—	3) 60	—	60		—	—	
Rudtorpsgrufvan	1	1,580	—	158	—	158		1,418	—	—
<i>Alunda socken:</i>										
Hammarinsgrufvan	1	3,737	—	1,674	—	4) 5,113	13,393	5) 208	—	
Karl Olsgrufvan	1	7,348	—	3,439	—		27,514	5) 513	—	—
Gamla Ramhälls grufvor.....	1	10,329	—	3,049	—		3,049	16,436	—	—
<i>Dannemora och Films socknar:</i>										
Dannemora Norra fält (Nordschaktet, Sjöhagsbo-laget, Hagströms-, Fischers-, Roschets-, Kungs- och Sveagrufvorna samt Gustafs skärpning).....	8	30,509	—	17,754	—	6) 46,237	115,244	—	—	
Dannemora Mellanfält	1	23,568	—	17,958	—		204,560	—	—	
Källarskärpningen	1	44	—	7	—		10	—	—	
Dannemora Södra fält	1	10,620	—	6,394	—		49,909	—	—	
Konstängsgrufvan	1	6,728	—	4,124	—		30,552	—	—	
Summa för Uppsala län	18	101,465	—	58,123	—	58,123	479,036	1,747	—	
Södermanlands län.										
<i>Svärta socken:</i>										
Förola grufva	1	680	—	256	—	256	1,536	—	—	
<i>Gdsinge socken:</i>										
Skottvångs grufva	1	3,345	—	1,213	—	1,213	5,155	—	—	

1) Därå ur äldre varp 2,142 ton; genom magnetisk sofring 2,094 ton. — 2) Därå ur äldre varp 7,773 ton; genom magnetisk sofring 40,980 ton. — 3) Ur äldre varp. — 4) Därå ur äldre varp 494 ton. — 5) Kismalm. — 6) Därå ur äldre varp 130 ton; genom magnetisk sofring 6,077 ton.

Tab. 1. (Forts.) Uppfordringen ur järngrufvorna år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
G r u f v o r (g r u f f ä l t).	Antal grufvor, ur hvilka malm erhål-lits.	Brutet berg och malm:		Erhållen skrädd. direkt användbar malm (inber. plock, vask och magnetiskt sofrad malm).			Värde å den direkt användbara malmen.	Erhållen för anrikning afsedd produkt.	
		under jord.	i dagbrott.	Svartmalm.	Blodsten.	Summa.		Svartmalm.	Blodsten.
		T o n.						Kronor.	T o n.
Skyllinge socken:									
Kantorps gruffält (Östra, Västra och Nya Kantorps-grufvorna).....	3	21,472	—	11,994	4,353	16,347	139,483	—	—
Ramsta gruffält (Oskarsgrufvorna).....	2	5,700	—	1) 2,362	—	2,362	28,348	—	—
Vilhelminagrufvan.....	1	3,750	—	3,570	—	3,570	24,990	—	—
Skalundagrufvan.....	1	1,190	—	1,080	—	1,080	7,560	—	—
Summa för Södermanlands län	9	36,137	—	20,475	4,353	24,828	207,072	—	—
Östergötlands län.									
Skälleviks socken:									
Nartorps gruffält (Höppes schakt).....	1	4,110	—	2,600	—	2,600	26,000	—	—
Häradshammars socken:									
Dolmyra gruffält (Dolmyragrufvan).....	1	2,500	—	641	—	641	4,484	1,209	—
Summa för Östergötlands län	2	6,610	—	3,241	—	3,241	30,484	1,209	—
Värmlands län.									
Färnebo socken:									
Persbergs- och Yngshyttefälten (Stor- o. Alabama-grufvorna, Alabama norra schakt, Magnet-, Skärstöte- och Gustaf Adolfsgrufvorna).....	6	54,527	—	2) 29,735	—	29,735	255,000	2,103	—
Långbansfältet (Stor-, Kollegii- och Gustafsgrufvorna).....	3	19,862	—	1,600	4,499	6,099	71,559	—	784
Nyårsgrufvan.....	1	505	—	179	—	179	1,380	—	—
Getö storgrufva.....	1	4,595	—	1,259	—	1,259	18,373	—	—
Getö stora silfvergrufva.....	1	3) —	—	20	—	20	160	77	—
Ulriksgrufvan.....	1	3,300	—	1,200	—	1,200	9,600	—	—
Nordmarks socken:									
Tabergs grufvor.....	2	4) 17,050	—	11,109	—	11,109	97,078	—	—
Nordmarks grufvor (Grundsjö-, Brattfors- och Bergsgrufvorna).....	3	15,875	—	9,322	—	9,322	74,563	—	—
Finnmossegrufvan.....	1	22,097	—	17,426	—	17,426	161,675	—	—
Gåsborns socken:									
Fagerbergsgrufvan.....	1	—	—	5) 123	—	123	738	—	—
Andersborgsgrufvan.....	1	—	60	58	—	58	200	—	—
Summa för Värmlands län	21	137,811	60	72,031	4,499	76,530	690,326	2,180	784
Örebro län.									
Vindrosa och Tyslinge socknar:									
Holmstorps-Säbyfältet (Claragrufvan).....	1	14,297	—	4,623	839	5,462	40,000	3,335	—
Lerbücks socken:									
Blackfärdsfältet (Vernalgrufvan).....	1	1,500	—	700	—	700	7,000	700	—
Hammars socken:									
Löfvallefältet (Mot-, Mo- och Garpagrufvorna).....	3	1,250	—	950	—	950	9,500	150	—

¹⁾ Däraf genom magnetisk sofring 107 ton. — ²⁾ Däraf genom magnetisk sofring 10,013 ton. — ³⁾ Brytningskvantiteten redovisad i tab. 8. — ⁴⁾ Dessutom kvarliggande i grufvan enligt uppskattning 3,000 ton. — ⁵⁾ Ur äldre varp.

Tab. 1. (Forts.) Uppfordringen ur järngrufvorna år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Grufvor (gruffält).	Antal grufvor, ur hvilka malm erhållits.	Brutet berg och malm:		Erhållen skrädd, direkt användbar malm (inbegr. plock, vask och magnetiskt sofrad malm).			Värde å den direkt användbara malmen.	Erhållen för anrikning afsedd produkt.	
		under jord.	i dagbrott.	Svartmalm.	Blodsten.	Summa.		Svartmalm.	Blodsten.
		T o n.					Kronor.	T o n.	
<i>Nora socken:</i>									
Rödkärnsfältet (Rödkärnsgrufvorna)	2	1) —	—	285	—	285	430	—	—
Timansbergsfältet (Kärr-, Varp- och Sörgrufvorna)	3	10,971	—	2) 6,984	—	6,984	82,686	2,522	—
Stribergs- och Åsbobergsfälten (Komminister-, Öfre Kärr-, Lång- och Åsbobergsgrufvorna).....	4	41,971	—	1,180	19,670	20,850	166,800	271	14,491
Nybergsfältet (Västra Åsa-, Grind-och Kärrgrufvorna)	3	6,114	—	310	—	310	3,400	4,454	—
Rödbergsfältet (Rödbergsgrufvan).....	1	10,010	—	3,562	—	3,562	33,285	347	—
Grindgrufvan	1	2,857	—	—	930	930	6,500	—	—
Södra Älgabergsgrufvan	1	2,152	—	852	—	852	6,250	—	—
Glifsafältet (Stripa-Glifs- och Lönnåsegrufvorna)	2	7,653	—	3,299	—	3,299	18,030	—	—
Pershyttefältet (Vret-, Lock- och Storgufvorna) ...	3	34,537	—	—	16,295	16,295	114,065	—	7,030
Pershytte Berggrufva	1	300	—	30	90	120	720	—	—
Bergsängsfältet (Annebergsgrufvan).....	1	3,154	—	1,468	—	1,468	11,744	—	—
Damsjögrufvan	1	617	—	3) 163	—	163	976	—	—
Rastålsbergsgrufvan	1	—	30	20	—	20	160	—	—
<i>Nora och Järnbods socknar:</i>									
Klacka och Lerbergs gruffält (Klacka och Stora Lerbergs grufvor).....	2	41,991	—	4) 8,853	—	8,853	92,957	25,810	—
<i>Vikers kapellag:</i>									
Dalkarlsbergs odalfält och Vasagrufvan	2	62,686	—	5) 33,872	—	33,872	342,161	—	—
Hvilarefältet (Mogruvan)	1	4,370	—	2,161	—	2,161	17,287	—	—
<i>Järnbods socken:</i>									
Haggrufvefältet (Julius- och Gammalgrufvorna)...	2	5,503	—	1,424	—	1,424	12,692	—	—
Rösbergsfältet (Nyrymningsgrufvan).....	1	5,711	—	1,725	—	1,725	13,012	—	—
<i>Järnbods och Hjulsjö socknar:</i>									
Slotterbergsfältet (Stora Slotterbergsgrufvan).....	1	2,601	—	1,116	—	1,116	7,914	—	—
<i>Hjulsjö socken:</i>									
Ösjöbergsfältet (Kärr-, Ösjöbergs- och Västra Kolningsbergsgrufvorna)	3	6) 36,921	—	6,281	—	6,281	56,532	19,533	—
Rishöjbergsfältet (Gamla och Nya Rishöjbergsgrufvorna)	2	21,900	—	5,463	—	5,463	49,167	7) 17,393	—
Grindålggrufvan	1	—	60	10	—	10	70	—	—
<i>Grythyttans socken:</i>									
Sikbergsfältet	1	1,800	—	1,305	—	1,305	12,200	—	—
Finnbergsfältet.....	2	8) 3,010	—	22	—	22	220	15	—
Milgrytgrufvan	1	—	40	8	—	8	40	—	—
Hällkänsgrufvan	1	—	80	20	—	20	40	—	—
Förbergsgrufvan	1	—	80	10	—	10	30	—	—
Johannesbergsgrufvan	1	478	—	382	—	382	2,674	36	—
<i>Hällefors socken:</i>									
Sirsjöbergsgrufvan	1	18,367	—	2,487	—	2,487	24,871	8,667	—
<i>Karlskoga socken:</i>									
Malmhöjdeggrufvan	1	—	25	20	—	20	120	—	—
<i>Ljusnarsbergs socken:</i>									
Lombergsfältet (Spel- och Ängesgrufvorna)	2	31,339	—	—	9) 12,246	12,246	95,790	—	10,709
Karlsgrufvan	1	10,196	—	4,076	—	4,076	30,000	—	—
Svartviksfältet (Göjegrufvan, Vattenflaskan, Fallgrufvan, Mjösäcken och Mossgrufvan)	5	22,095	—	6,621	—	6,621	52,968	—	—

¹⁾ Brytningskvantiteten redovisad i tab. 8. — ²⁾ Ur äldre varp 670 ton; genom magnetisk sofring 1,087 ton. — ³⁾ Ur äldre varp. — ⁴⁾ Därå genom magnetisk sofring 811 ton. — ⁵⁾ Därå genom magnetisk sofring 7,772 ton. — ⁶⁾ Därå ej skrädda 950 ton. — ⁷⁾ Därå ur äldre varp 3,922 ton. — ⁸⁾ Därå ej skrädda 2,708 ton. — ⁹⁾ Något blandad med svartmalm.

Tab. 1. (Forts.) Uppfordringen ur järngrufvorna år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Grufvor (gruffält).	Antal grufvor, ur hvilka malm erhålits.	Brutet berg och malm:		Erhållen skrädd, direkt användbar malm (inber. plock, vask och magnetiskt sofrad malm).			Värde å den direkt användbara malmen.	Erhållen för anrikning afsedd produkt.	
		under jord	i dagbrott.	Svartmalm.	Blodsten.	Summa.		Svartmalm.	Blodsten.
		T o n.						Kronor.	T o n.
Salbobergsfältet (Sjö-, Äng- och Badstugrufvorna)	3	1,518	—	62	—	62	450	1,250	—
Ställbergsfältet (Drottninggrufvan o. Kejsarschaktet)	2	57,808	—	35,905	—	35,905	287,240	—	—
Basttjärnsfältet (Basttjärnsgrufvan)	1	22,062	—	10,856	—	10,856	65,136	—	—
Sköttgrufvefältet (Skött- och Karlgrufvorna)	2	55,733	—	¹⁾ 36,226	—	36,226	280,100	—	—
Mossgrufvorna	2	8,573	—	5,994	—	5,994	23,976	1,772	—
<i>Ljusnarbergs och Lindesbergs socknar:</i>									
Norra Ställbergsfältet (Nya Utterbäcksgrufvan)	1	1,502	—	—	—	—	—	983	—
<i>Lindesbergs socken:</i>									
Ingelshyttfältet: Östra Kärrgrufvan	1	10,589	—	1,225	6,030	7,255	49,560	—	—
Stora Mossgrufvan	1	7,520	—	525	3,706	4,231	29,092	—	—
Stripa odalfält	1	80,259	—	—	²⁾ 37,663	37,663	244,808	—	²⁾ 35,508
Gränslyttfältet (Gullblankagrufvan)	1	—	12,371	385	—	385	1,540	9,660	—
Hällsjögrufvan	1	—	700	—	—	—	—	539	—
<i>Ramsbergs socken:</i>									
Stråssafältet	1	113,296	—	—	—	—	—	³⁾ 104,707	—
Smällbergsfältet	1	—	—	—	—	—	—	⁴⁾ 3,565	—
Gustafsbergsgrufvan	1	6,785	—	1,616	—	1,616	9,696	3,940	—
Summa för Örebro län	80	771,936	13,386	193,076	97,469	290,545	2,303,889	209,649	67,738
Västmanlands län.									
<i>Skinnskattebergs socken:</i>									
Riddarhytte odalutimål (Lerklockan i Morbergsfältet)	1	13,307	—	5,316	—	5,316	50,045	6,520	—
Källfallsfältet (Valdemars- och Grundbergsgrufvorna)	2	35,905	—	10,300	—	10,300	108,356	22,647	—
Stripafältet (Lilla Stripa grufva)	1	2,564	—	1,446	—	1,446	10,709	654	—
Skärsjöfältet (Gamla l. Stora Skärsjögrufvan)	1	1,374	—	837	—	837	5,022	—	—
Öfre Persgrufvan	1	8,912	—	5,245	—	5,245	31,470	1,059	—
Stålklockan	1	2,837	—	1,605	—	1,605	8,025	304	—
Svarttjärnsgrufvan	1	1,000	—	—	—	—	—	500	—
Främshyttgrufvan	1	758	—	377	—	377	1,700	—	—
<i>Norbergs socken:</i>									
Risbergsfältet: Mossgrufvan	1	23,615	—	—	18,783	18,783	87,500	—	252
Bondgrufvan	1	8,122	—	—	6,808	6,808	34,040	—	—
Morbergsfältet (Örling- och Västra Månsgrufvorna)	2	27,095	—	—	22,304	22,304	116,700	—	73
Röbergsfältet (Stora och Lilla Östanmossgrufvorna)	2	8,558	—	3,718	—	3,718	34,400	2,679	—
Kallmorbergsfältet (Kallmora- och Lilla Kallmora-grufvorna)	2	16,126	—	9,643	—	9,643	116,600	4,793	—
Norrbergsfältet (Nyggrufvan)	1	9,075	—	—	6,403	6,403	33,200	—	74
Klackbergsfältet: Stor- och Gröndalsgrufvorna	2	36,601	—	27,523	—	27,523	261,700	—	—
Johannisbergsgrufvan	1	9,383	—	5,746	—	5,746	61,427	—	—
Nya Kohningsbergsfältet (Stadsgrufvan)	1	7,560	—	6,870	—	6,870	58,500	—	—
Gamla Kohningsbergsfältet (Uddevalla- och Persgrufvorna)	2	19,796	—	18,493	—	18,493	172,300	—	—
Johannagrufvan	1	1,800	845	340	30	⁵⁾ 455	1,835	—	—
Stenvretsgrufvan	1	—	100	85	—		425	—	—
Tallgrufvan	1	9,087	—	—	4,787	4,787	54,774	—	2,987
Björkgrufvan	2	9,041	—	—	7,371	7,371		—	832
Grangrufvan	1	1,148	—	—	573	573		—	—
Engrufvan	1	2,241	—	—	642	642		—	—
Mossbogruvan	1	275	—	—	⁶⁾ 320	320	45,916	—	—
Malmkärragrufvan	1	7,321	—	5,102	—	5,102		—	—

¹⁾ Därå genom magnetisk sofring 11,028 ton. — ²⁾ Blandad med svartmalm. — ³⁾ Därå ur äldre varp 3,511 ton. — ⁴⁾ Ur äldre varp. — ⁵⁾ Därå svartmalm ur äldre varp 300 ton. — ⁶⁾ Därå ur äldre varp 191 ton.

Tab. 1. (Forts.) Uppfordringen ur järngrufvorna år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Grufvor (gruffält).	Antal grufvor, ur hvilka malm erhål- lits.	Brutet berg och malm:		Erhållen skrädd, direkt användbar malm (inbegr. plock, vask och magnetiskt sofrad malm).			Värde å den direkt användbara malmen.	Erhållen för anrikning afsedd produkt.	
		under jord.	i dagbrott.	Svartmalm.	Blodsten.	Summa.		Svartmalm.	Blodsten.
		T o n.						Kronor.	T o n.
Västmanfors socken:									
Solgrufvan.....	1	5,400	—	1,975	—	1,975	15,800	—	—
Augustgrufvan	1	13,021	—	—	7,165	7,165	39,408	—	—
Polgrufvan	1	3,600	—	200	—	200	2,800	—	—
Ö. och V. Stortäktgrufvorna.....	2	14,597	—	—	11,621	11,621	86,000	—	—
Södra Rudgrufvan	1	262	—	—	—	—	—	262	—
Flinthedsgrufvan.....	1	950	—	70	—	70	490	—	—
Summa för Västmanlands län	40	301,331	945	104,891	86,807	191,698	1,439,142	39,418	4,218
Kopparbergs län.									
Svärdsjö socken:									
Vintjärnsfältet (Öster- och Gammalgrufvorna).....	2	26,356	—	4,512	—	4,512	22,560	16,283	—
Stora Tuna socken:									
Idkerbergsfältet (Voxna-, Bråfalls-, Herr- och Lax- sjögrufvorna).....	4	1) 59,659	34,604	2) 59,121	—	59,121	325,000	—	—
Mellangrufvan i Öfre Kalkberget.....	1	738	—	91	—	91	910	—	—
Skålgrufvan	1	—	30	—	15	15	38	—	—
Silfbergs socken:									
Hästhagbergsgrufvan	1	9,334	—	7,040	—	3) 10,178	70,040	—	—
Bråfallsgrufvan.....	1	12,098	—	3,138	—		31,380	—	—
Säters socken:									
Bispbergsfältet: Stora grufvan	1	17,750	—	4) 12,223	—	12,223	116,430	—	—
Sätersfältet (Kongs- och Karl-Axelsgrufvorna)	2	10,367	—	—	4,809	4,809	32,653	—	—
Laggarbogrufrvan	1	3,092	—	618	—	618	4,000	—	—
Stora Skedvi socken:									
Fägeråsgrufvan	1	1,805	—	800	15	815	6,520	—	—
Husby socken:									
Rällingsbergsgrufvan	1	9,173	—	5,871	—	5,871	58,710	—	—
Hedemora socken:									
Knapptjärnsfältet (V. Knapptjärnsgrufvan).....	1	3,782	—	2,730	—	2,730	10,920	—	—
Garpenbergs socken:									
Jönviksfältet (Kråkgrufvan)	1	2,970	—	1,212	—	1,212	11,868	—	—
Grangärdes socken:									
Norra och Södra Grängesbergsfälten (Södra Grind- l. Gloppgrufvan, Väfspolen, Bergsbo-, Abäckshytte-, Saxhytte-, Norhytte-, Sunnansjö-, Gonäs- och Räf- vålabrotten, Prästklacken, Enkullgrufvan, Nya Västansjö- och Gamla Västansjöbrotten, Per Danielsgrufvan, Timmergrufvan, Klenshytte- och Sjustjärnsbrotten, Storbotten- och Mossåker- grufvorna, Malingsbobrottet, Västgöte-Moss- grufvan, Stora Ryssgrufvan eller Bredsjöbrottet samt Käll- och Lärnfällsgrufvorna)	24	396,064	706,870	393,505	230,000	5) 623,505	2,772,530	—	—
Västra Ormbergsfältet (Pick- o. Granlundsgrufvorna)	2	44,563	—	—	6) 40,731	40,731	363,350	—	—

1) Däraf ej skrädda 1,837 ton. — 2) Däraf genom magnetisk sofring 1,597 ton. — 3) Däraf genom magnetisk sofring 1,637 ton. — 4) Däraf genom magnetisk sofring 2,391 ton. — 5) Däraf genom magnetisk sofring 150,009 ton malm och mull. — 6) Däraf ur äldre varp 5,352 ton; genom magnetisk sofring 14,812 ton malm och mull.

Tab. 1. (Forts.) Uppfordringen ur järngrufvorna år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Grufvor (gruffält).	Antal grufvor, ur hvilka malm erhållits.	Brutet berg och malm:		Erhållen skrädd, direkt användbar malm (inbegr. plock, vask och magnetiskt sofrad malm).			Värde å den direkt användbara malmen.	Erhållen för anrikning afsedd produkt.	
		under jord.	i dagbrott.	Svartmalm.	Blodsten.	Summa.		Svartmalm.	Blodsten.
		T o n.						Kronor.	T o n.
Östra Ormbergsfältet (Morgrufvan)	1	16,384	—	—	7,316	7,316	62,250	—	—
Risbergsfältet: Höga Visangrufvan	1	12,225	—	269	9,983	10,252	67,570	—	—
Norra Mossgrufvan	1	—	22,020	—	15,245	15,245	60,780	—	—
Fäbodgrufvan	1	450	—	60	—	60	360	—	—
Bagghyttfältet (Borrgrufvan)	1	170	—	20	—	20	200	—	—
Grangärdes och Ludvika socknar:									
Björnbergsfältet (Långgrufvan)	1	20,735	—	1) 17,006	—	17,006	131,380	—	—
Ludvika socken:									
Blötbergsfältet (Ko- och Flygrufvorna)	2	156,631	—	80,266	17,526	97,792	489,000	37,461	5,866
Nybergsfältet (Södra Ickorrbottengrufvan)	1	4,439	—	—	—	—	—	1,119	—
Fredmundbergsfältet (Kompanigrufvan)	1	10,407	—	5,957	—	5,957	26,000	3,312	—
Iviksfältet: Kloss- och Flintgrufvorna	2	—	160	140	—	140	280	—	—
Segerkronan och Grandgrufvorna	3	5,425	—	1,730	125	1,855	12,610	569	—
Håksbergsfältet (Nya Kogrufvan)	1	50	—	25	—	25	100	—	—
Långtjärnsmossgrufvan	1	50	—	20	—	20	20	—	—
Gränsbergsfältet (Bolagsgrufvan)	1	6,146	—	—	4,397	4,397	28,400	—	—
Torrstensberget (Västra Malsjöbergsgrufvan)	1	5,230	—	3,046	—	3,046	24,000	—	—
Dröverksgrufvan	1	7,427	—	2,821	—	2,821	22,568	—	—
Lekombergsfältet	1	3,021	—	565	—	565	3,390	1,296	—
Norrbärkes socken:									
Svarthbergsfältet (Marnäsgrufvan)	1	2,250	—	1,000	—	1,000	15,800	—	—
Norra Nybergsfältet (Källgrufvan)	1	8,285	—	4,112	—	4,112	30,840	—	—
Södra Nybergsfältet (Täppgrufvan)	1	2,784	—	1,278	—	1,278	9,585	—	—
Kärrgrufvefältet (Sagagrufvan)	1	—	13,944	—	—	—	—	2) { 34,641 7,929	—
Flogbergsfältet (Sture-, Mor- och Eldbergsgrufvorna)	3	—		—	—	—	—		—
Bråt- och Långgrufvorna	2	6,404	—	2,944	—	2,944	23,550	—	—
Gubbogruvan	1	110	—	17	—	17	110	—	—
Humbobergsgrufvan	1	4,144	—	2,329	—	2,329	17,500	—	—
Ferrumbergsgrufvan	1	3,000	—	12	—	12	36	168	—
Flatenbergsgrufvan i Humboberget	1	383	—	287	—	287	2,727	—	—
Närsjögrufvan	1	2,040	—	414	—	414	3,726	—	—
Siksjöbergsfältet (Timmergrufvan)	1	6,185	—	2,813	—	2,813	28,130	—	—
Söderbärkes socken:									
Framtidsgrufvan	1	2,999	—	1,448	—	1,448	10,860	—	—
Malingsbo socken:									
Åsgrufvan	1	3) 200	—	—	—	—	—	—	—
Summa för Kopparbergs län	82	885,325	777,628	619,440	330,162	949,602	4,898,681	102,778	5,866
Gäflleborgs län:									
Torsdäkers socken:									
Nyängsfältet (Nyängsgrufvan)	1	8,255	—	3,826	—	4) 11,077	23,000	—	—
Storstreckfältet (Afze-, Edske- o. Margaretagrufvorna)	3	28,710	—	7,251	—		69,300	13,593	—
Årsunda socken:									
Sågmurgrufvan	1	5,084	—	—	—	—	—	3,254	—
Summa för Gäflleborgs län	5	42,049	—	11,077	—	11,077	92,300	16,847	—
Västerbottens län:									
Jörns socken:									
Näsbergs malmfält (Carl XV, Pohlen, Motala, De Geer, Tamm och Elzwig)	6	—	1,660	815	—	815	4,075	—	—
Summa för Västerbottens län	6	—	1,660	815	—	815	4,075	—	—

¹⁾ Däråf ur äldre varp 1,503 ton; genom magnetisk sofring 5,396 ton malm och slig. — ²⁾ Däråf ur äldre varp 30,607 ton. — ³⁾ Ej skrädda. —⁴⁾ Däråf genom magnetisk sofring 1,064 ton.

Tab. 1. (Forts.) Uppfördringen ur järngrufvorna år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
G r u f v o r (g r u f f ä l t).	Antal grufvor, ur hvilka malm erhållits.	Brutet berg och malm:		Erhållen skrädd, direkt användbar malm (inbegr. plock, vask och magnetiskt sofrad malm).			Värde å den direkt användbara malmen.	Erhållen för anrikning afsedd produkt.		
		under jord	i dagbrott.	Svartmalm.	Blodsten.	Summa.		Svartmalm.	Blodsten.	
		T o n.						Kronor.	T o n.	
Norrbottens län:										
Gellivare socken:										
Gellivare malmfält: Kungsgrufvan, Kapten, Fredrika, Selet, Dennewitz, Kung Oskar, Tingvalls Kulle, Sofia, Uppland, Josefine, Skåne, Välkommen, Baron, Hermelin och Hvitåfors		15	282,937	1,303,068	¹⁾ 869,010	—	869,010	4,832,200	—	—
Koskullskullegrufvan.....		1	—	286,871	195,855	—	195,855	783,420	—	—
Juckasjärvi socken:										
Kirunavara malmfält (fyndigheter n:ris 1, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 22, 23, 24, 25, 27)		16	34,229	1,915,848	1,649,851	—	1,649,851	9,404,149	—	—
Tuolluvara malmfält (Siam, Emil, Choulalongkorn och Ararat)		4	3,950	180,799	78,732	—	²⁾ 78,732	219,662	—	—
Summa för Norrbottens län		36	321,116	3,686,586	2,793,448	—	2,793,448	15,239,431	—	—
Summa för hela riket		313	2,638,626	4,570,496	3,892,804	523,290	4,416,094	25,532,841	441,730	78,606

¹⁾ Därå ur äldre varp 1,551 ton. — ²⁾ Dessutom 16,256 ton malmbreccia.

Tab. 2. Järnmalmens anrikning och brikettering år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Anriknings- och briketteringsverk.	I verket ingående gods			Färdig vara.		Däraf tillverkade briketter.	
	från nedanstående grufvor.	Svartmalm.	Blodsten.				
			T o n.	Ton.	Kronor.	Ton.	Kronor.
Stockholms län.							
Vigelsbo	Vigelsbo grufva	¹⁾ 22,160	—	9,000	81,000	9,000	126,000
Herräng	Jakobi-, Eknäs-, Markdals- och Lappgrufvorna	²⁾ 61,880	—	26,400	264,000	26,300	473,400
	Summa för Stockholms län	84,040	—	35,400	345,000	35,300	599,400
Södermanlands län.							
Kantorps	Kantorps gruffält	³⁾ 6,332	—	3,660	39,944	—	—
	Summa för Södermanlands län	6,332	—	3,660	39,944	—	—
Malmöhus län.							
Hälsingborgs kopparverk		—	—	—	—	⁴⁾ 31,320	438,475
	Summa för Malmöhus län	—	—	—	—	31,320	438,475
Värmlands län.							
Persberg	Stor-, Alabama- och Braskegrufvorna ..	4,462	—	1,754	15,000	—	—
Långbanshyttan	Långbansfältet	—	784	343	2,916	—	—
	Summa för Värmlands län	4,462	784	2,097	17,916	—	—
Örebro län.							
Timansberg	Kärr-, Varp- och Sörgrufvorna	4,440	—	1,479	11,632	—	—
Åsboberg	Komminister-, Öfre Kärr- och Åsbobergsgrufvorna	—	17,869	8,000	64,000	—	—
Klacka—Lerberg	Klacka- och Lerbergsgrufvorna	12,671	—	4,781	38,317	—	—
Slotterberget	Stora Slotterbergsgrufvan	5,710	—	1,866	14,930	—	—
Bredsjö	Ösjöbergs gruffält, Slotterbergsgrufvan, Rishöjdsbergs och Gröndalsgrufvor m. fl.	36,376	—	15,315	168,465	14,599	204,386
Sikfors	Sirsjöbergsfältet, Finnbergsfältet och diverse grufvor	19,375	—	6,075	48,597	5,973	71,676
Lomberget	Änges- och Spelgrufvorna	—	⁵⁾ 13,310	6,013	51,110	—	—
Norra Ställberg	Ås-, Kvarnmosse-, Nya Utterbäcks- och Kungsgrufvorna	4,962	—	2,189	21,890	—	—
Guldsmedshyttan	Stripa odalfält	⁶⁾ 45,057	—	20,243	161,944	5,660	73,580
Stråssa	Gullblankagruft., Smällbergsgrufv. m. fl.	⁷⁾ 26,080	—	17,794	124,558	13,947	181,311
	Stråssa grufvor	122,955	—	44,794	268,764	41,612	499,344
	Summa för Örebro län	277,626	31,179	128,549	974,207	81,791	1,030,297
Västmanlands län.							
Källfallet	Källfallsgrufvan	12,111	—	7,887	78,871	7,665	107,299
Uttersberg	Pers- och Korpgrufvorna samt Stålklockan ..	⁸⁾ 11,260	—	8,605	86,050	7,428	118,848
Baggå	Östra Älgtorps-, Högfors- och Skärsjögrufvorna	1,509	887	1,282	12,820	—	—
Kallmora	Kallmoragruftan	7,824	—	4,558	48,600	—	—
Andersbenning	Långgrufvan	⁹⁾ 43,658	—	13,329	146,600	4,548	70,500
	Summa för Västmanlands län	76,362	887	35,661	372,941	19,641	296,647
Kopparbergs län.							
Vintjärn	Öster- och Gammalgrufvorna	¹⁰⁾ 18,865	—	10,816	84,254	—	—
Blötberget	Ko-, Fly- och Kompanigrufvorna	33,632	¹¹⁾ 8,104	26,088	145,000	—	—
Långnäs	Flogbergsgrufvorna och Sagagruftan ..	¹²⁾ 42,570	—	20,349	264,537	19,856	330,523
	Summa för Kopparbergs län	95,067	8,104	57,253	493,791	19,856	330,523
Norrbottens län.							
Karlsviks järnverk	Gellivare malmfält	50,783	—	33,780	540,480	36,628	640,990
	Summa för Norrbottens län	50,783	—	33,780	540,480	36,628	640,990
	Summa för hela riket	594,672	40,954	296,400	2,784,279	224,536	3,336,332

¹⁾ Däraf ur äldre varp 18,290 ton. — ²⁾ Däraf ur äldre varp 7,773 ton. — ³⁾ Svartmalm och blodsten. — ⁴⁾ Briketter af purple-ore (järnoxidoxidul), som erhållits såsom biprodukt vid kopparframställning ur koppar- och svafvelkis vid Hälsingborgs kopparverk. — ⁵⁾ Här ingår en mindre kvantitet svartmalm. — ⁶⁾ Däraf ur äldre varp 1,182 ton. — ⁷⁾ Ur äldre varp. — ⁸⁾ Däraf ur äldre varp 2,582 ton. — ⁹⁾ Däraf 2,238 ton från lager. — ¹⁰⁾ Däraf ur äldre varp 30,607 ton.

Tab. 3. Masugnar och deras tillverkningar år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	
L ä n.	Antal verk, som haft masugnar i gång under året.	Antal brukbara masugnar.		Blåsningstid. Dygn.	T a c k j ä r n.						Gjutgods, framställt direkt från masugn.		Summa tackjärn och direkt från masugn framställt gjutgods.		
		Under året i verksamhet.	Ej under året i verksamhet.		Smides- och puddel-tackjärn.	Bessener- och Martin-tackjärn.	Gjuttackjärn		Tillsammans.	Ton.	Värde i kronor.	Ton.	Värde i kronor.	Ton.	Värde i kronor.
							för adu- cering.	för andra ändamål.							
							Tillverkningskvantitet i ton.								
Stockholms län.....	2	3	—	676	739	14,610	—	31	15,380	1,261,965	270	27,000	15,650	1,288,965	
Uppsala län	6	7	—	2,252	26,265	5,391	—	—	31,656	2,554,918	275	23,241	31,931	2,578,159	
Södermanlands län.....	2	2	3	318	1,711	—	855	369	2,935	207,931	4	280	2,939	208,211	
Östergötlands län.....	2	3	2	915	19,108	—	—	—	19,108	1,337,595	289	32,029	19,397	1,369,624	
Jönköpings län.....	1	1	1	27	—	—	—	202	202	17,200	—	—	202	17,200	
Kronobergs län.....	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kalmar län.....	2	2	—	127	6	555	61	958	1,580	115,583	—	—	1,580	115,583	
Värmlands län.....	12	15	2	3,446	9,153	29,657	—	7,375	46,185	3,291,744	831	80,906	47,016	3,372,650	
Örebro län	27	¹⁾ 34	5	8,859	46,122	²⁾ 75,836	14,279	2,500	138,737	9,466,096	4,477	409,352	³⁾ 143,214	9,875,448	
Västmanlands län.....	10	11	1	3,328	19,829	30,349	170	768	51,116	3,573,812	2,958	342,709	⁴⁾ 54,074	3,916,521	
Kopparbergs län	18	⁴⁾ 25	5	6,266	40,831	⁵⁾ 99,933	472	—	141,236	9,200,010	1,079	102,516	⁶⁾ 142,315	9,302,526	
Gäffleborgs län	10	16	3	4,688	24,184	58,592	1,532	670	84,978	6,511,946	1,202	113,643	86,180	6,625,589	
Västernorrlands län.....	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Norrbottnens län.....	1	2	—	732	—	23,232	—	—	23,232	1,510,000	91	11,000	23,323	1,521,000	
Summa	93	121	24	31,634	187,948	338,155	17,369	12,873	556,345	39,048,800	11,476	1,142,676	567,821	40,191,476	

¹⁾ Däraf 1 för träkol enbart eller träkol i blandning med kox. — ²⁾ Däraf med koxstillblandning 4,962 ton. — ³⁾ Dessutom hafva på elektrisk väg framställt 977 ton kiseljárn med ett värde af 283,356 kr. och 22 ton kisel-manganjárn med ett värde af 7,591 kr. — ⁴⁾ Däraf 1 för träkol i blandning med kox och 5 för träkol enbart eller träkol i blandning med kox eller enbart kox. — ⁵⁾ Däraf med koxstillblandning 35,791 ton och med enbart kox 15,931 ton. — ⁶⁾ Dessutom hafva vid elektriska smältningsförsök tillverkats 122 ton tackjárn med ett värde af 26,500 kr., hvaraf 72 ton kiseljárn med ett värde af 23,100 kr. och 3 ton kisel-manganjárn med ett värde af 500 kr.

Tab. 4. Antal begagnade verk och ugnar för beredande af smidbart járn och stål år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
L ä n.	Begagnade verk.	Hårdar för förskning och skrotsmältning.					Ugnar för götmetall.					Brännstålsugnar.
		Lancashire-smält-hårdar.	Franchise-Comté-hårdar.	Vallon-smält-hårdar.	Skrot-smält-hårdar.	Summa.	Bessener-ugnar.	Martin-ugnar.	Degelstålsugnar.	Elektriska smältugnar.	Summa.	
Stockholms stad	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Stockholms län	2	9	—	2	—	11	—	2	—	—	2	—
Uppsala län	8	18	—	17	—	35	—	2	3	—	5	2
Södermanlands län	4	5	2	—	1	8	—	1	—	—	1	—
Östergötlands län	7	34	—	—	1	35	—	3	—	—	3	—
Jönköpings län	3	—	1	—	2	3	—	—	—	—	—	—
Kronobergs län	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Kalmar län	3	3	1	—	—	4	—	1	—	—	1	—
Blekinge län	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—
Älfsborgs län	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—
Värmlands län	8	20	—	—	—	20	4	9	—	—	13	2
Örebro län	12	37	1	—	—	38	2	8	—	3	13	—
Västmanlands län	14	46	—	—	3	49	—	12	1	—	13	1
Kopparbergs län	11	36	—	—	—	36	6	13	4	—	23	—
Gäffleborgs län	11	34	—	3	—	37	8	8	—	1	17	—
Västerbottens län	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Summa	88	243	5	22	8	278	20	61	9	4	94	5

Tab. 5. Tillverkningar af smältstycken, råskenor och göt m. fl. mellanprodukter, jämte skrotadt gjutgods af smidbart järn och stål år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Smältstycken och råskenor, oavälda.					G ö t m e t a l l, o v ä l l d.							
L ä n.	Lancashire.	Andra i hårdberedda.	Tillsammans.		Bessemergötmetall.			Martingötmetall.				
					Göt.	Skrotadt gjutgods.	Tillsammans.	Göt.	Skrotadt gjutgods.	Tillsammans.		
T o n.		Ton.	Värde i kr.	T o n.		Ton.	Värde i kr.	T o n.		Ton.	Värde i kr.	
Stockholms stad.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län.....	3,740	279	4,019	531,426	—	—	—	—	8,129	11	8,140	801,368
Uppsala län.....	6,936	6,000	12,936	1,748,821	—	—	—	—	7,995	606	8,601	1,041,767
Södermanlands län.....	3,926	401	4,327	388,510	—	—	—	—	4,426	27	4,453	363,100
Östergötlands län.....	22,320	828	23,148	2,569,450	—	—	—	—	11,533	32	11,565	1,143,350
Jönköpings län.....	—	116	116	5,494	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs län.....	—	15	15	1,300	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar län.....	838	8	846	69,181	—	—	—	—	5,321	16	5,337	480,040
Blekinge län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	3,701	172	3,873	374,650
Älfsborgs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	2,702	17	2,719	303,800
Värmlands län.....	7,539	—	7,539	915,964	4,738	—	4,738	501,458	46,784	377	47,161	4,908,902
Örebro län.....	25,124	26	25,150	2,704,165	7,536	—	7,536	760,000	1,537,769	1,523	55,292	5,730,593
Västmanlands län.....	31,305	760	32,065	3,396,571	—	—	—	—	58,786	2,306	61,092	6,585,370
Kopparbergs län.....	19,730	—	19,730	2,222,751	45,182	—	45,182	4,143,934	88,166	2,395	90,561	8,659,744
Gäflleborgs län.....	21,187	1,123	22,310	2,679,387	23,597	1	23,598	2,614,012	2,565,665	35	56,600	5,775,001
Västerbottens län.....	55	—	55	6,006	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	142,700	9,556	152,256	17,239,026	81,053	1	81,054	8,019,404	347,877	7,517	355,394	36,167,685
Däraf »basiskt».....	—	—	—	—	42,723	—	42,723	3,871,100	203,465	1,985	205,450	19,388,666

¹⁾ Där af från elektrisk smältugn 138 ton.— ²⁾ Där af från elektrisk smältugn 529 ton.

1.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.
Län.	G ö t m e t a l l, o v ä l l d.										Summa smältstycken, råskenor, göt och smidbart gjutgods.		Blåsstål eller oräckt brännstål.	
	Degelgötmetall.			S u m m a.										
	Göt.	Skrotadt gjutgods.	Tillsammans.	G ö t.		Skrotadt gjutgods.		Göt och skrotadt gjutgods.						
	T o n.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	
Stockholms stad.....	—	52	52	83,900	—	—	52	83,900	52	83,900	52	83,900	—	—
Stockholms län.....	—	—	—	—	8,129	800,010	11	1,358	8,140	801,368	12,159	1,332,794	—	—
Uppsala län.....	393	—	393	137,630	8,388	937,137	606	242,260	8,994	1,179,397	21,930	2,928,218	205	61,380
Södermanlands län ..	—	—	—	—	4,426	354,100	27	9,000	4,453	363,100	8,780	751,610	—	—
Östergötlands län ...	—	—	—	—	11,533	1,130,785	32	12,565	11,565	1,143,350	34,713	3,712,800	—	—
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	116	5,494	—	—
Kronobergs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	1,300	—	—
Kalmar län.....	—	—	—	—	5,321	473,540	16	6,500	5,337	480,040	6,183	549,221	—	—
Blekinge län.....	—	—	—	—	3,701	314,606	172	60,044	3,873	374,650	3,873	374,650	—	—
Älfsborgs län.....	—	—	—	—	2,702	297,000	17	6,800	2,719	303,800	2,719	303,800	—	—
Värmlands län.....	—	—	—	—	51,522	5,323,510	377	86,850	51,899	5,410,360	59,438	6,326,324	209	52,400
Örebro län.....	—	—	—	—	61,305	5,978,503	1,523	512,090	62,828	6,490,593	87,978	9,194,758	—	—
Västmanlands län ...	47	—	47	51,690	58,833	5,678,732	2,306	958,328	61,139	6,637,060	93,204	10,033,631	96	19,169
Kopparbergs län.....	663	14	677	171,350	134,011	12,221,086	2,409	753,942	136,420	12,975,028	156,150	15,197,779	—	—
Gäflleborgs län.....	—	—	—	—	80,162	8,377,688	36	11,325	80,198	8,389,013	102,508	11,068,400	—	—
Västerbottens län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	6,006	—	—
Summa	1,103	66	1,169	444,570	430,033	41,886,697	7,584	2,744,962	437,617	44,631,659	589,873	61,870,685	510	132,949
Däraf »basiskt».....	—	—	—	—	246,188	22,586,573	1,985	673,193	248,173	23,259,766	248,173	23,259,766	—	—

Tab. 6. Stång-, fason- och finjärn samt -stål jämte andra gröfre tillverkningar af smidesjärn och stål år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
L ä n.	Vällda ämnen för export (blooms, billets etc.),				Stångjärn och -stål (bunkstål och stångjärnsafhugg m. m. däri inbegripna),				Ej särskildt specificerad fasonjärn och -stål,				Band-, söm- och ej särskildt specificerad finjärn,			
	framställda af		Tillsammans.		framställt af		Tillsammans.		utvalsadt af		Tillsammans.		utvalsadt af		Tillsammans.	
	väll- järn.	göt- metall.			väll- järn.	göt- metall.			väll- järn.	göt- metall.			väll- järn.	göt- metall.		
	Ton.	Ton.	Värde i kr.		Ton.	Ton.	Värde i kr.		Ton.	Ton.	Värde i kr.		Ton.	Ton.	Värde i kr.	
Stockholms län	—	3,568	3,568	463,782	548	—	548	100,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala län	441	—	441	57,361	10,274	3,984	14,258	3,055,650	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands län ...	—	—	—	—	3,302	1,541	4,843	645,849	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands län	—	2,978	2,978	310,520	12,090	4,449	16,539	2,388,407	—	522	522	90,000	7,542	651	8,193	1,182,917
Jönköpings län	—	—	—	—	100	—	100	14,288	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs län	—	—	—	—	1	—	1	85	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar län	—	—	—	—	298	1,766	2,064	275,838	—	—	—	—	388	1,204	1,592	217,653
Blekinge län	—	—	—	—	—	2,639	2,639	343,092	—	—	—	—	—	—	—	—
Älfsborgs län	—	—	—	—	—	2,084	2,084	282,800	—	—	—	—	—	—	—	—
Värmlands län	—	3,751	3,751	439,383	1,266	6,614	7,880	1,278,981	—	—	—	—	1,306	8,780	10,086	1,684,741
Örebro län	—	2,061	2,061	298,731	14,572 ¹⁾	10,927	25,499	3,619,679	—	2,120	2,120	303,035	5,690	9,749	15,439	2,197,288
Västmanlands län	—	—	—	—	22,955	14,468	37,423	5,589,781	186	831	1,017	157,646	2,500	2,897	5,397	852,678
Kopparbergs län	—	2,080	2,080	270,404	9,571	19,628	29,199	4,348,764	—	12,603	12,603	1,707,259	3,624	16,800	20,424	2,709,683
Gäflleborgs län	—	5,564	5,564	722,027	13,327 ²⁾	24,996	38,323	5,335,123	—	396	396	63,424	180	10,468	10,648	1,600,474
Västerbottens län	—	—	—	—	33	—	33	5,462	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	441	20,002	20,443	2,562,208	88,337	93,096	181,433	27,283,799	186	16,472	16,658	2,321,364	21,230	50,549	71,779	10,445,434

¹⁾ Däraf 58 ton elektrostaal. — ²⁾ Däraf 155 ton elektrostaal.

1.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.
L ä n.	Valstråd i ringar,				Tubämnerna (af götmetall),						Järnvägsskenor,		Skarfjärn och bottenplåtar,			
	utvalsd af		Tillsammans.		ihålliga.		massiva.		Tillsammans.		utvalsd af götmetall.		utvalsd af väll-järn. göt-metall.		Tillsammans.	
	väll-järn.	göt-metall.														
	Ton.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.			
Stockholms län ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands län	270	518	788	121,601	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings län ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs län ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar län.....	56	940	996	134,698	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Älfsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Värmlands län	1,894	6,114	8,008	1,187,874	8,781	1,505,058	11,444	1,441,021	20,225	2,946,079	—	—	—	—	—	—
Örebro län	918	8,474	9,392	1,333,618	43	10,646	—	—	43	10,646	—	—	—	—	—	—
Västmanlands län	93	1,476	1,569	256,036	—	—	9,228	1,421,040	9,228	1,421,040	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs län..	300	13,695	13,995	1,842,910	—	—	1,614	233,666	1,614	233,666	8,348	960,000	277	2,421	2,698	275,598
Gäflleborgs län	—	10,333	10,333	1,565,699	11,305	3,127,500	2,102	296,203	13,407	3,423,703	—	—	—	—	—	—
Västerbottens län.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	3,531	41,550	45,081	6,442,436	20,129	4,643,204	24,388	3,391,930	44,517	8,035,134	8,348	960,000	277	2,421	2,698	275,598

Tab. 6. (Forts.) Stång-, fason- och finjärn samt -stål m. m. år 1908.

1.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	40.	41.	42.	43.	44.	45.	46.	47.	48.	49.	50.	51.
L ä n.	Grof plåt,			Järnväghjulband (tires),		Axlar,			Ankare och andra gröfre smiden,			Summa gröfre tillverkningar af smidesjärn och stål,						
	utvalsd af		Tillsammans.	utvalsd af		framställda af		Tillsammans.	framställda af		Tillsammans.	framställda af		Tillsammans.				
	väll-järn.	göt-metall.		väll-järn.	göt-metall.	väll-järn.	göt-metall.		väll-järn.	göt-metall.								
	T o n.	Ton.	Värde i kr	Ton.	Värde i kr	T o n.	Ton.	Värde i kr.	T o n.	Ton.	Värde i kr.	T o n.	Ton.	Värde i kr.				
Stockholms län ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	548	3,568	4,116	563,782
Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,715	3,984	14,699	3,113,011
Södermanlands län ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,302	1,541	4,843	645,849
Östergötlands län ..	—	943	943	160,000	—	—	523	523	150,000	93	763	856	251,612	19,995	11,347	31,342	4,655,057	
Jönköpings län ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	100	14,288	
Kronobergs län ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	85	
Kalmar län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	742	3,910	4,652	628,189	
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,639	2,639	343,092	
Älfsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,084	2,084	282,800	
Värmlands län	—	—	—	—	—	—	204	204	50,733	—	1,457	1,457	437,000	4,466	47,145	51,611	8,024,791	
Örebro län	—	6,044	6,044	936,761	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21,180	39,418	60,598	8,699,758	
Västmanlands län ..	2	2,995	2,997	614,483	3,087	686,775	4	1,378	1,382	248,866	1,489	1,614	3,103	851,096	27,229	37,974	65,203	10,678,401
Kopparbergs län ..	—	10,614	10,614	1,555,949	—	—	—	740	740	111,014	—	—	—	—	13,772	88,543	102,315	14,015,247
Gäflleborgs län	—	—	—	—	—	—	146	146	40,723	—	312	312	124,622	13,507	65,622	79,129	12,875,795	
Västerbottens län ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	—	33	5,462	
Summa	2	20,596	20,598	3,267,193	3,087	686,775	4	2,991	2,995	601,336	1,582	4,146	5,728	1,664,330	115,590	307,775	423,365	64,545,607

Tab. 7. Närmare redogörelse för tillverkningarna år 1908 af stångjärn och -stål, bunkstål och stångjärnsafhugg m. m. däri inbegripna.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	
L ä n.	Stångjärn och -stål (stångjärnsafhugg, fin- och fasonjärn samt -stål ej inbegripna):													Stångjärns- afhugg.		Summa stångjärn och -stål (kol. 8, 9, 13, 14, 15, 16).		
	U t s m i d t a f						Summa smidt stångjärn och -stål, inbegripet bunkstål.		U t v a l s a d t a f			Summa valsadt stångjärn och -stål, inbegripet bunkstål.						
	smältstycken, framställda medelst				göt- metall.	bränn- stål.			i hård beredt järn och stål.	puddel- järn och -stål.	göt- metall.							
	Lanca- shire- smide.	Franché- Comté- smide.	Vallon- smide.	annan hård- metod.														
T o n.							Ton.	Värde i kr.	T o n.			Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	Ton.	Värde i kr.	
Stockholms län.....	248	—	266	—	—	—	514	95,000	—	—	—	—	—	34	5,000	548	100,000	
Uppsala län	1,959	—	4,849	—	1,051	12	7,871	1,938,259	2,904	—	2,933	5,837	1,035,695	550	81,696	14,258	3,955,650	
Södermanlands län	—	48	—	—	—	—	48	5,782	3,150	—	1,541	4,691	629,667	104	10,400	4,843	645,849	
Östergötlands län..	—	—	—	32	40	—	72	14,412	11,336	—	4,409	15,745	2,291,897	722	82,098	16,539	2,388,407	
Jönköpings län.....	—	64	—	36	—	—	100	14,288	—	—	—	—	—	—	—	100	14,288	
Kronobergs län.....	—	—	—	1	—	—	1	85	—	—	—	—	—	—	—	1	85	
Kalmar län	33	6	—	—	—	—	39	7,995	230	—	1,658	1,888	256,043	137	11,800	2,064	275,838	
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,639	2,639	343,092	—	—	2,639	343,092	
Älfsborgs län	—	—	—	—	13	—	13	7,800	—	—	2,071	2,071	275,000	—	—	2,084	282,800	
Värmlands län	—	—	—	—	1,002	76	1,078	208,861	1,060	—	4,904	5,964	992,430	838	77,690	7,880	1,278,981	
Örebro län	3,369	24	—	—	1,249	—	3,642	588,251	10,493	—	9,899	20,392	2,935,479	1,465	95,949	25,499	3,619,679	
Västmanlands län..	2,597	—	—	—	500	79	3,176	559,725	19,676	13	13,814	33,503	4,954,031	744	76,025	37,423	5,589,781	
Kopparbergs län ...	2,507	—	—	—	1,205	—	3,712	763,327	6,942	—	16,857	23,799	3,436,835	1,688	148,602	29,199	4,348,764	
Gäflleborgs län.....	13	—	1,002	—	1,185	—	2,874	683,063	11,792	—	12,536	24,328	3,840,417	11,121	811,643	38,823	5,335,123	
Västerbottens län...	33	—	—	—	—	—	33	5,462	—	—	—	—	—	—	—	33	5,462	
Summa	10,759	142	6,117	69	5,919	167	23,173	4,892,310	67,583	13	73,261	140,857	20,990,586	17,403	1,400,903	181,433	27,283,799	

1) Däraf 58 ton elektrostat. — 2) Däraf 155 ton elektrostat.

Tab. 8. Uppfordringen ur andra malmgrufvor än järnmalmgrufvor år 1908.

Anm. Genom blotta försöks- eller försvarsarbeten vunna kvantiteter berg och malm redovisas ej i denna tabell.
Genom anrikning vunnen produkt redovisas i tab. 9.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Grufvor (gruffält).	Antal grufvor, ur hvilka malm erhållits.	Brutet berg och malm. Ton.	Erhållen stuf- och plock- samt annan direkt användbar malm, i ton.						Erhållen för anrikning afsedd produkt. Ton.
			Silfver- och bly-malm.	Koppar-malm.	Mangan-malm.	Zink-malm.	Svafvelkis.	Summa.	
Stockholms län.									
Djurö socken: Norra Kilagrufvan.....	1	200	—	—	—	—	—	—	100
Summa för Stockholms län	1	200	—	—	—	—	—	—	100
Värde i kronor	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala län.									
Dannemora socken: Dannemora Södra fält.....	1	1,532	—	—	—	583	—	583	—
Summa för Uppsala län	1	1,532	—	—	—	583	—	583	—
Värde i kronor	—	—	—	—	—	30,000	—	30,000	—
Östergötlands län.									
Värna socken: Bersbo grufva.....	1	5,290	—	453	—	—	—	453	—
Godegårds socken: Åmmebergs zinkgrufvor..... ¹⁾	—	36,282	—	—	—	—	—	—	22,696
Summa för Östergötlands län	1	41,572	—	453	—	—	—	453	22,696
Värde i kronor	—	—	—	2,265	—	—	—	2,265	—
Jönköpings län.									
Ödestuga socken: Hohultsfältet (Hohults- och Johansgrufvorna).....	2	16,378	—	—	249	—	—	249	²⁾ 14,462
Mellanfältet.....	1	3,628	—	—	11	—	—	11	2,734
Summa för Jönköpings län	3	20,006	—	—	260	—	—	260	17,196
Värde i kronor	—	—	—	—	7,800	—	—	7,800	—
Kalmar län.									
Västerrums socken: Skälö södra grufva.....	1	140	—	50	—	—	—	50	—
Summa för Kalmar län	1	140	—	50	—	—	—	50	—
Värde i kronor	—	—	—	750	—	—	—	750	—
Värmlands län.									
Färnebo socken: Långbansfältet (Stor- och Kollegiigrufvorna).....	2	6,000	—	—	1,387	—	—	1,387	1,787
Direktörsgrufvans utmål (Rörosgrufvan).....	1	—	—	—	—	—	—	—	35
Getö stora silfvergrufva.....	1	³⁾ 850	—	⁴⁾ 35	—	—	—	35	⁵⁾ 17
Gunnarskogs socken: Selmagrufvan.....	1	⁶⁾ 380	—	—	—	—	—	—	—
Gräsmarks socken: Stora Mangens kopparfält.....	7	⁶⁾ 270	—	—	—	—	—	—	—
Summa för Värmlands län	12	7,500	—	35	1,387	—	—	1,422	1,839
Värde i kronor	—	—	—	665	28,000	—	—	28,665	—
Örebro län.									
Lerbäcks och Hammars socknar: Åmmebergs zinkgrufvor (sektionerna I—IV).....	1	48,149	—	—	—	⁷⁾ 10,193	—	10,193	22,366
Hammars socken: Löfvalafältet (Stora Myrgrufvan).....	1	2,000	—	200	—	—	—	200	—
Nora socken: Rödkärrsgrufvorna.....	2	⁸⁾ 5,658	—	1,971	—	—	—	1,971	409
Glifsafältet (Lönnåsegrufvan).....	1	—	—	⁸⁾ 21	—	—	—	21	—

¹⁾ Uppfordringsschakt i Örebro län, s. d. — ²⁾ Därav ur äldre varp 1,512 ton. — ³⁾ Härur jämväl järnmalm, se tab. 1. — ⁴⁾ Därav bly- och kopparmalm 4 ton. — ⁵⁾ Därav ur äldre varp 13 ton. — ⁶⁾ Ej skrädd. — ⁷⁾ Därav blyslig 9 ton och fattig zinkslig ur aftern vid Åmmebergs vaskverk 4,910 ton. — ⁸⁾ Biprodukt vid järnmalmabrytning.

Tab. 8. (Forts.) Uppfordringen ur andra malmgrufvor än järnmalmgrufvor år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Grufvor (gruffält).	Antal grufvor, ur hvilka malm erhållits.	Brutet berg och malm. Ton.	Erhållen stoff- och plock- samt annan direkt användbar malm, i ton.						Erhållen för anrikning afsedd produkt. Ton.
			Silfver- och blymalm.	Kopparmalm.	Manganmalm.	Zinkmalm.	Svafvelkis.	Summa.	
Ljusnarsbergs socken: Kafveltorpsfältet (Katarina-, Äng- och Haggrufvorna)	3	10,436	—	70	—	—	—	70	7,984
Yxsjöfältet (Åker- och Kvarnäsgrufvorna)	2	2,671	—	—	—	—	—	—	1,495
Brattbergstjärnsgrufvan	1	100	—	25	—	—	—	25	—
Ramsbergs socken: Håkansbodafältet (Sörgrufvan)	1	4,100	—	¹⁾ 3,362	—	—	—	3,362	—
Summa för Örebro län	12	73,114	—	5,649	—	10,193	—	15,842	32,254
Värde i kronor	—	—	—	17,555	—	428,106	—	445,661	—
Västmanlands län.									
Skinnskattebergs socken: Riddarhytte odalutmål (Östergrufvan i Myrbacksfältet)	1	60	—	—	—	—	—	—	40
Öfre Persgrufvan ²⁾	1	128	—	—	—	—	—	—	43
Norbergs socken: Kallmora silfvergrufva	1	1,455	20	—	—	—	—	20	50
Sala stad: Sala storgufva	1	9,853	492	—	—	196	—	688	6,004
Summa för Västmanlands län	4	11,496	512	—	—	196	—	708	6,137
Värde i kronor	—	—	11,600	—	—	4,700	—	16,300	—
Kopparbergs län.									
Falu stad: Falu grufva	1	73,612	—	³⁾ 8,885	—	—	28,064	36,949	5,000
Kopparbergs socken: Näfverbergsfältet (Skyttgrufvan nr. 1 och II)	2	8,000	—	1,500	—	500	—	2,000	—
Långtjärnsgrufvan	1	800	—	100	—	—	—	100	—
Stora Skedvi socken: Larsbogruftan	1	100	—	1	—	—	—	1	—
Garpenbergs socken: Garpenbergs odalfält	1	42,362	—	1,330	—	—	—	1,330	26,189
Ryllshyttefältet (Kompanigrufvan)	1	20,657	—	1,040	—	2,947	—	3,987	6,661
Stora Gransjögrufvan	1	1,810	—	—	—	⁴⁾ 5	—	5	50
Grangärde socken: Saxbergsfältet	2	10,764	—	1,711	—	—	—	1,711	5,375
Norrbärkes socken: Stollbergs- och Dammerbergsfälten	4	30,825	10	—	—	82	—	92	6,709
Summa för Kopparbergs län	14	188,930	10	14,567	—	3,534	28,064	46,175	49,984
Värde i kronor	—	—	1,445	243,319	—	126,766	336,000	707,530	—
Summa för hela riket	49	344,490	522	20,754	1,647	14,506	28,064	65,493	130,206
Värde i kronor	—	—	13,045	264,554	35,800	589,572	336,000	1,238,971	—

¹⁾ Däraf ur äldre varp 2,867 ton. — ²⁾ Grufvan är äfven upptagen bland järngrufvor; den upptagna malmkvantiteten, som utgöres af kopparmalm, har brutits och uppfordrats tillsammans med järnmalmen. — ³⁾ Däraf ur äldre varp 78 ton. — ⁴⁾ Zink- och blymalm.

Tab. 9. Anrikning af annan malm än järnmalm år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Anrikningsverk.	I verket ingående gods:		Därur erhållen färdig vara, i ton.					
	från nedanstående grufvor.	kvantitet, ton.	Blyslig.	Kopparslig.	Manganmalm.	Zinkslig och -stuff.	Svafvelkis.	Summa.
Jönköpings län.								
Spexeryd.....	Mellanfältet. Hohults- och Johansgrufvorna	17,196	—	—	2,333	—	—	2,333
	Summa för Jönköpings län	17,196	—	—	2,333	—	—	2,333
	Värde i kronor	—	—	—	69,990	—	—	69,990
Värmlands län.								
Långbanshyttan	Stor- och Kollegiigrufvorna	1,849	—	—	636	—	—	636
	Summa för Värmlands län	1,849	—	—	636	—	—	636
	Värde i kronor	—	—	—	26,000	—	—	26,000
Örebro län.								
Åmmeberg.....	Åmmebergs grufvor i Östergötlands och Örebro län	44,582	287	—	—	19,487	—	19,774
Kafveltorp.....	Kafveltorpsfältet	7,984	557	178	—	2,796	—	3,531
	Summa för Örebro län	52,566	844	178	—	22,283	—	23,305
	Värde i kronor	—	129,440	889	—	944,269	—	1,074,598
Västmanlands län.								
Sala.....	Sala storgruva	7,733	50	—	—	1,268	—	1,318
	Summa för Västmanlands län	7,733	50	—	—	1,268	—	1,318
	Värde i kronor	—	10,800	—	—	57,000	—	67,800
Kopparbergs län.								
Falun	Falu grufva	3,123	—	—	—	—	1,505	1,505
Ryllshyttan	Garpenbergs odalfält	3,683	—	439	—	—	—	439
	Ryllshyttefältet	1,661	14	—	—	621	—	635
Silfhyttan.....	Stollbergs- och Dammerbergsfälten	8,426	503	—	—	618	—	1,121
Räfvåla	Saxbergsfältet.....	3,775	125	—	—	781	—	906
	Summa för Kopparbergs län	20,668	642	439	—	2,020	1,505	4,606
	Värde i kronor	—	66,300	10,542	—	56,338	18,000	151,180
	Summa för hela riket	100,012	1,536	617	2,969	25,571	1,505	32,198
	Värde i kronor	—	206,540	11,431	95,990	1,057,607	18,000	1,389,568

Tab. 10. Uppfordringen ur stenkolsgrufvorna år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
Stenkolsfält (-grufvor).	Antal uppfor- drings- schakt.	Brytnings- mängd (berg, sten- kol och lera). Ton.	E r h å l l e n p r o d u k t.									
			S t e n k o l.						Eldfast lera.		Klinkerlera.	
			N:r 1.	N:r 2.	N:r 3 (inbegr. flis).	Tillsammans.						
			T o n.			Kvantitet. Ton.	Värde. Kronor.	Kvantitet. Ton.	Värde. Kronor.	Kvantitet. Ton.	Värde. Kronor.	
Kristianstads län.												
Västra Broby m. fl. socknar: Hyllinge ¹⁾	1	72,282	33,829	5,664	7,421	46,914	374,031	6,362	10,815	2,551	4,337	
Summa för Kristianstads län	1	72,282	33,829	5,664	7,421	46,914	374,031	6,362	10,815	2,551	4,337	
Malmöhus län.												
Ekeby socken: Skromberga	2	93,746	3,932	31,250	3,389	38,571	248,501	—	—	47,237	124,995	
Risekatslösa socken: Boserup	1	2,278	1,756	—	—	1,756	14,787	522	1,000	—	—	
Höganäs, Väsby m. fl. socknar: Höganäs... ²⁾ 4	4	136,680	18,392	40,105	18,526	77,023	428,900	41,002	68,300	7,880	13,100	
Södra Vrams socken: Billesholm	5	186,316	71,760	16,782	—	88,542	1,089,004	54,829	91,564	—	—	
Bjufa socken: Bjuf	2	97,921	37,656	13,400	1,344	52,400	484,974	20,278	33,797	—	—	
Summa för Malmöhus län	14	516,941	133,496	101,537	23,259	258,292	2,266,166	116,631	194,661	55,117	138,095	
Summa för båda länen	15	589,223	167,325	107,201	30,680	305,206	2,640,197	122,993	205,476	57,668	142,432	

¹⁾ Tillhör delvis Malmöhus län. — ²⁾ Dessutom dagbrytning, hvarvid vunnits 30 ton stenkol (14 ton n:r 2 och 16 ton n:r 3) samt 7,880 ton klinkerlera, inräknade i de redovisade produktkvantiteterna.

Tab. 11. Uppfordringen af fältspat och kvarts ur fältspatsbrotten år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
F ä l t s p a t s b r o t t e n s		Antal arbetade fältspats- brott.	Erhållen fältspat.				Erhållen kvarts.	
b e l ä g e n h e t.	b e n ä m n i n g.		1.ma.	2.da.	Till- sammans.	Värde.	Kvantitet.	Värde.
			T o n.			Kronor.	Ton.	Kronor.
Stockholms län.								
Väddö socken	Edeby.....	1	—	1) 1,725	1,725	10,350	—	—
	Fjällbacka.....	1	—	2) 2,300	2,300	10,350	—	—
Österåkers socken.....	Ytterby.....	1	446	192	638	12,432	56	448
	Lervik.....	1	260	770	1,030	9,420	300	2,100
	Margretelund (Härsbacka).....	1	938	760	1,698	16,257	4,826	25,337
	Summa för Stockholms län	5	1,644	5,747	7,391	58,809	5,182	27,885
Östergötlands län.								
Krokeks socken	Drömgrufvan	1	994	337	1,331	13,620	45	90
	Summa för Östergötlands län	1	994	337	1,331	13,620	45	90
Blekinge län.								
Ronneby socken	Pentseryd	1	—	—	—	—	200	1,000
Bräkne-Hoby socken	Västra Ryd	2	25	—	25	150	8	40
	Summa för Blekinge län	3	25	—	25	150	208	1,040

¹⁾ Däri inberäknade 850 ton tertia. — ²⁾ Tertia.

Tab. 11. (Forts.) Uppfordringen af fältspat och kvarts ur fältspatsbrotten år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
F ä l t s p a t s b r o t t e n s		Antal arbetade fältspats- brott.	Erhållen fältspat.				Erhållen kvarts.	
b e l ä g e n h e t.	b e n ä m n i n g.		1:ma.	2:da.	Till- samman.	Värde.	Kvantitet.	Värde.
			T o n.			Kronor.	Ton.	Kronor.
Hallands län.								
As socken	Derome	1	85	—	85	1,020	1,755	7,020
	Summa för Hallands län	1	85	—	85	1,020	1,755	7,020
Göteborgs och Bohus län.								
Torps socken	Sandvass grufva	1	618	538	1,156	15,588	2,035	12,210
	Timmerhults grufva	1	52	88	140	1,568	—	—
Röra socken	Dalby grufva	1	175	51	226	3,755	95	475
	Summa för Göteborgs och Bohus län	3	845	677	1,522	20,911	2,130	12,685
Västmanlands län.								
Bro socken	Kolsva	1	1,330	2,589	3,919	36,814	310	1,550
Kila socken	Granmuren	1	406	83	489	10,511	119	952
	Summa för Västmanlands län	2	1,736	2,672	4,408	47,325	429	2,502
Norrbottens län.								
Neder-Luleå socken	Kallaxö	1	1,078	345	1,423	17,162	490	1,960
Råneå socken	Mjöfjärden: Malmtorp n:r 1	1	500	200	700	8,400	500	1,500
	Toberget	4	345	264	609	7,280	602	3,600
	Brännlandet							
	Vennberget							
	Tjärnberget							
	Summa för Norrbottens län	6	1,923	809	2,732	32,842	1,592	7,060
	Summa för hela riket	21	7,252	10,242	17,494	174,677	11,341	58,282

Tab. 12. Tillverkning af andra metaller än järn år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
B e r g v e r k.	Guld.		Silfver.				Bly.		Koppar.				Zink.			
	Slutbehandlad produkt.		Halfprodukt.		Slutbehandlad produkt.		Slutbehandlad produkt.		Halfprodukt.		Slutbehandlad produkt.		Halfprodukt.		Slutbehandlad produkt.	
	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.
Malmöhus län.																
Hälsingborgs kopparverk	—	—	1) 17,300	31,625	—	—	—	—	2) 2,890,828	2,108,400	3) 2,807,792	3,190,720	—	—	—	—
Göteborgs och Bohus län.																
Ceres' fabriker	—	—	—	—	—	—	—	—	4) 18,700	13,100	—	—	—	—	—	—
Älfsborgs län.																
Aktiebolaget Saxbergets zinkfabrik	—	—	—	—	—	—	43,492	9,568	—	—	—	—	294,295	103,003	274,181	131,606
Västmanlands län.																
Sala silfververk	5) 1,108	2,700	—	—	5) 426,0	28,300	6) 233,879	55,800	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs län.																
Garpenbergs zink- och kopparverk	—	—	—	—	—	—	—	—	7) 700,000	210,000	—	—	—	—	—	—
Falu kopparverk	8) 19,187	46,970	—	—	8) 204,0	13,257	—	—	9) 633,399	316,700	—	—	—	—	—	—
Nämfverbergs kopparverk.	—	—	—	—	—	—	—	—	9) 36,000	10,000	—	—	—	—	—	—
Summa	20,295	49,670	17,300	31,625	630,0	41,557	277,371	65,368	4,278,927	2,658,200	2,807,792	3,190,720	294,295	103,003	274,181	131,606

1) Silfverprecipitat, däraf 7,550 kg. med 5.6 % silfver och 0.018 % guld och 9,750 kg. med 0.6 % silfver och 0.0018 % guld. — 2) Däraf 129,800 kg. kopparskärsten med 59.9 % koppar, 2,535,089 kg. cementkoppar med 71.4 % koppar och 225,939 kg. råkoppar med 84.5 % koppar. — 3) Raffinadkoppar, bekommen på torra vägen. — 4) Cementkoppar. — 5) Bekommet på torra vägen. — 6) Frisk- och raffinadbly. — 7) Kopparskärsten med 30 % koppar. — 8) Bekommet på våta vägen. — 9) Kopparskärsten.

Tab. 13. Diverse vid bergverken beredda produkter år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
V e r k e n s		Kopparvitriol.		Järnvitriol.		Alun.		Blyerts.		Brunsten, pulveriserad.		Rostadt zinkblände.	
belägenhet.	benämning.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.
Jönköpings län	Jönköpings gasverk	—	—	—	—	—	—	14,000	200	—	—	—	—
	Pulveriseringsverket vid Dunkehällar	—	—	—	—	—	—	—	—	52,000	3,640	—	—
Kristianstads län	Andrarums alunverk	—	—	—	—	400	35	—	—	—	—	—	—
Malmöhus län	Skånska superfosfat- och svafvelsyrefabriken	—	—	—	—	137,757	15,153	—	—	—	—	—	—
Örebro län	Åmmebergs rosthytta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31,514,000	1,783,446
Västmanlands län	Västanfors grafitverk	—	—	—	—	—	—	62,139	7,455	—	—	—	—
Kopparbergs län	Falu kopparverk	731,417	292,567	277,000	13,850	—	—	—	—	—	—	—	—
	Räfvåla rosthytta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,138,000	16,500
Summa		731,417	292,567	277,000	13,850	138,157	15,188	66,139	7,655	52,000	3,640	32,652,000	1,799,946

1) Retortgrafit.

Tab. 14. Motorer, använda vid järnverken år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
L ä n.	Vattenhjul och vattenturbiner				Ångmaskiner och ångturbiner				Varmluft-, gas- och fotogen- m. fl. motorer.		Elektriska motorer för omedelbar bruksdrift.		Summa motorer			
	för omedelbar bruksdrift.		för drifvande af elektricitets-generatorer.		för omedelbar bruksdrift.		för drifvande af elektricitets-generatorer.						för omedelbar bruksdrift.		för drifvande af elektricitets-generatorer.	
	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.	Antal.	Häst-krafter.
Stockholms län	6	299	—	—	10	445	1	375	1	125	9	243	26	1,112	1	375
Uppsala län	49	1,936	8	1,410	16	445	2	383	—	—	38	1,440	103	3,821	10	1,793
Södermanlands län	12	346	4	260	3	225	—	—	—	—	18	150	33	721	4	260
Östergötlands län	55	2,523	13	1,845	4	410	1	80	—	—	16	651	75	3,584	14	1,925
Jönköpings län	10	83	—	—	2	35	—	—	—	—	—	—	12	118	—	—
Kronobergs län	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	—
Kalmar län	12	345	3	420	1	30	—	—	—	—	2	270	15	645	3	420
Blekinge län	3	310	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	310	—	—
Älfsborgs län	3	290	2	260	—	—	—	—	—	—	10	271	13	561	2	260
Värmlands län	129	10,474	9	1,406	8	414	—	—	—	—	86	1,650	223	12,538	9	1,406
Örebro län	154	9,759	25	3,076	10	614	1	20	—	—	138	2,217	302	12,590	26	3,096
Västmanlands län	90	4,261	22	3,655	9	358	5	577	—	—	123	4,488	222	9,107	27	4,232
Kopparbergs län	119	9,972	18	2,005	22	7,516	—	—	2	80	358	7,539	501	25,107	18	2,005
Gäflleborgs län	84	4,954	20	3,475	27	3,872	4	730	1)	80	190	6,088	302	14,994	24	4,205
Västerbottens län	3	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	41	—	—
Norrbottnens län	—	—	—	—	4	885	—	—	—	—	23	288	27	1,173	—	—
Summa	730	45,598	124	17,812	116	15,249	14	2,165	4	285	1,011	25,295	1,861	86,427	138	19,977

1) Petroleum- och bensinmotor.

Tab. 15. Motorer, använda vid andra bergverk än järnverk, år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
1.o. Vid grufvor och anrikningsverk samt fältspatsbrott.	Motorer för handkraft.	Kreatursvandringsgar.	Vattenhjul och -turbiner.			Ångmaskiner.			Andra maskiner. ¹⁾			Summa.		
			Hela antalet.	Däraf med uppgifven styrka.		Hela antalet.	Däraf med uppgifven styrka.		Hela antalet.	Däraf med uppgifven styrka.		Hela antalet.	Däraf med uppgifven styrka.	
				Antal.	Hästkrafter.		Antal.	Hästkrafter.		Antal.	Hästkrafter.		Antal.	Hästkrafter.
Stockholms län	—	—	—	—	—	15	15	684	²⁾ 11	11	400	26	26	1,084
Uppsala län	—	1	3	3	90	16	16	518	²⁾ 1	1	15	21	20	623
Södermanlands län	—	—	3	3	220	4	4	85	²⁾ 9	9	199	16	16	504
Östergötlands län	1	—	1	1	12	3	3	26	8	8	270	13	12	308
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	—	⁴⁾ 2	2	130	2	2	130
Blekinge län	—	—	—	—	—	1	1	6	⁵⁾ 1	—	—	2	1	6
Kristianstads län	—	—	—	—	—	7	7	760	11	11	342	18	18	1,102
Malmöhus län	—	—	—	—	—	42	42	2,318	23	23	722	65	65	3,040
Göteborgs och Bohus län	—	1	—	—	—	1	1	4	³⁾ 1	1	4	3	2	8
Älfsborgs län	—	—	—	—	—	4	4	200	³⁾ 1	1	15	5	5	215
Värmlands län	2	—	28	28	437	1	1	23	⁶⁾ 11	11	588	42	40	1,043
Örebro län	9	3	32	32	1,058	18	18	344	⁷⁾ 207	205	5,530	269	255	6,932
Västmanlands län	4	3	11	11	475	9	9	347	⁸⁾ 63	63	1,770	90	83	2,592
Kopparbergs län	5	4	26	26	603	23	23	613	⁹⁾ 166	166	6,279	224	215	7,495
Gäffleborgs län	—	—	3	3	60	4	4	102	4	4	170	11	11	332
Norrbottnens län	1	—	—	—	—	19	19	3,349	¹⁰⁾ 21	20	515	41	39	3,864
Summa	22	12	107	107	2,955	167	167	9,379	540	536	16,944	848	810	29,278
2.o. Vid andra bergverk.														
Jönköpings län	—	—	1	1	5	—	—	—	—	—	—	1	1	5
Kristianstads län	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Malmöhus län	—	—	—	—	—	3	3	670	32	32	1,004	35	35	1,674
Älfsborgs län	—	—	7	7	1,830	—	—	—	12	12	137	19	19	1,967
Örebro län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3	1	1	3
Västmanlands län	—	—	1	1	24	4	4	300	—	—	—	5	5	324
Kopparbergs län	—	—	2	2	55	2	2	30	¹¹⁾ 10	10	194	14	14	279
Summa	—	1	11	11	1,914	9	9	1,000	55	55	1,338	76	75	4,252
Summornas summa	22	13	118	118	4,869	176	176	10,379	595	591	18,282	924	885	33,530

¹⁾ Elektriska maskiner, när annat ej är särskildt angifvet. — ²⁾ Däraf 3 fotogenmotorer om tillsammans 20 hkr. — ³⁾ Fotogenmotor. — ⁴⁾ Däraf 1 fotogenmotor om 30 hkr. och 1 suggasmotor om 100 hkr. — ⁵⁾ Häfvert. — ⁶⁾ Däraf 2 fotogenmotorer om tillsammans 18 hkr. — ⁷⁾ Däraf 3 fotogenmotorer om tillsammans 22 hkr. och 1 vattenpelaremaskin om 25 hkr. samt 1 fotogenmotor och 1 vindhjul utan uppgifven styrka. — ⁸⁾ Däraf 3 fotogenmotorer om tillsammans 48 hkr. — ⁹⁾ Däraf 5 fotogenmotorer om tillsammans 56 hkr., 1 gasmotor om 10 hkr. samt ett antal luftborrmaskiner om tillsammans 39 hkr. — ¹⁰⁾ Däraf 2 fotogenmotorer om tillsammans 46 hkr. och 2 bensinlokomotiv om tillsammans 24 hkr., 2 dieselmotorer om tillsammans 240 hkr. samt 1 vindhjul utan angifven styrka. — ¹¹⁾ Däraf 1 fotogenmotor om 6 hkr.

Tab. 16. Antal bergverksarbetare och vid bergverken utgjorda dagsverken, med fördelning efter skilda slag af bergverk, år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
L ä n.	A r b e t a r e.					D a g s v e r k e n.		L ä n.	A r b e t a r e.			D a g s v e r k e n.	
	M ä n:			Kvin- nor.	Summa.	Manliga.	Kvinn- liga.		Män.	Kvinnor.	Summa.	Manliga.	Kvinn- liga.
	under jord.	vid dag- bryt- ning.	vid annat arbete i dagen.										
1. Vid järngrufvor:													
Stockholms län	110	68	192	—	370	92,759	—	5. Vid anrikningsverk för järnmalm:	89	—	89	24,187	—
Uppsala län	135	—	233	12	380	94,290	1,631						
Södermanlands län	76	10	44	—	130	34,655	—						
Östergötlands län	21	—	23	4	48	9,235	857						
Värmlands län	230	4	285	43	562	146,521	8,032						
Örebro län	1,091	21	765	58	1,935	498,842	9,778						
Västmanlands län	517	—	398	24	939	250,947	7,133						
Kopparbergs län	897	320	1,287	28	2,532	670,463	4,982						
Gäffleborgs län	65	—	75	9	149	40,774	675						
Västerbottens län	—	20	—	—	20	1,560	—						
Norrbottnens län	222	1,493	951	—	2,666	764,251	—	Summa	754	—	754	210,443	—
Summa	3,364	1,936	4,253	178	9,731	2,604,297	33,088	Däraf under 18 år	96	—	96	—	—
2. Vid andra malm- grufvor:													
Stockholms län	7	—	—	—	7	840	—	6. Vid anrikningsverk för annan malm:	33	—	33	9,267	—
Uppsala län	3	—	7	—	10	1,319	—						
Östergötlands län	115	—	13	—	128	39,171	—						
Jönköpings län	32	5	17	—	54	16,082	—						
Kalmar län	3	—	2	—	5	300	—						
Värmlands län	17	19	—	—	36	2,531	—						
Örebro län	253	—	209	22	484	127,792	4,258						
Västmanlands län	38	6	15	—	59	12,463	—						
Kopparbergs län	373	—	316	17	706	168,407	3,468						
Summa	841	30	579	39	1,489	368,905	7,726						
Däraf under 18 år	2	—	111	18	131	—	—	7. Vid järnverk:					
3. Vid stenkols- grufvor:													
Kristianstads län	206	56	—	—	262	59,847	—	Stockholms stad	19	—	19	5,700	—
Malmöhus län	1,281	502	—	1	1,784	478,537	360	Stockholms län	275	—	275	77,754	—
Summa	1,487	558	—	1	2,046	538,384	360	Uppsala län	929	—	929	256,699	—
Däraf under 18 år	154	35	—	—	189	—	—	Södermanlands län	166	—	166	42,809	—
4. Vid fältspatsbrott:													
Stockholms län	22	37	—	6	65	13,456	850	Östergötlands län	929	—	929	266,626	—
Östergötlands län	—	19	—	—	19	5,583	—	Jönköpings län	28	—	28	1,783	—
Blekinge län	2	2	—	—	4	515	—	Kronobergs län	3	—	3	189	—
Hallands län	—	10	—	—	10	—	—	Kalmar län	162	—	162	35,399	—
Göteborgs och Bohus län	15	17	—	1	33	7,233	240	Blekinge län	97	—	97	28,963	—
Västmanlands län	5	38	—	8	51	9,530	1,712	Älfsborgs län	81	—	81	24,200	—
Norrbottnens län	—	52	—	—	52	8,404	—	Värmlands län	2,081	—	2,081	529,721	—
Summa	44	175	—	15	234	44,721	2,802	Örebro län	2,822	—	2,822	773,952	—
Däraf under 18 år	—	15	—	—	15	—	—	Västmanlands län	2,480	—	2,480	717,531	—
8. Vid andra bergverk:													
Jönköpings län	1	—	—	—	1	192	—	Kopparbergs län	3,257	—	3,257	958,661	—
Kristianstads län	2	—	—	—	2	240	—	Gäffleborgs län	2,785	—	2,785	826,355	—
Malmöhus län	329	—	—	—	329	107,624	—	Västerbottens län	5	—	5	575	—
Göteborgs och Bohus län	3	—	—	—	3	900	—	Norrbottnens län	151	—	151	48,950	—
Älfsborgs län	36	—	—	—	36	10,800	—	Summa	16,270	—	16,270	4,595,867	—
Örebro län	140	—	—	—	140	45,385	—	Däraf under 18 år	1,352	—	1,352	—	—
Västmanlands län	79	—	—	—	79	22,193	—	Sa för samtliga bergverk					
Kopparbergs län	265	1	—	—	266	72,751	120	Däraf under 18 år	2,549	77	2,626	—	—
Summa	855	1	—	—	856	260,085	120	5. Vid anrikningsverk för järnmalm:					
Däraf under 18 år	32	—	—	—	32	—	—	Stockholms län	89	—	89	24,187	—
Sa för samtliga bergverk													
Däraf under 18 år	2,549	77	2,626	—	—	—	—	Södermanlands län	12	—	12	3,129	—

¹⁾ Här ingår ett antal arbetare, som varit sysselsatta med brytning af manganmalm. — ²⁾ Här ingår ett antal arbetare, som varit sysselsatta med brytning och uppföring af kopparmalm. — ³⁾ Uppgifter angående dagsverken hafva icke kunnat erhållas.

Tab. 17. Antal bergverksarbetare och vid bergverken utgjorda dagsverken år 1908.
Länssammandrag.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
L ä n.	Vid grufvor och anrikningsverk.							Vid öfriga bergverk.							Summa.	
	M ä n.		Kvinnor.		Tillsam- mans.	Dagsverken.		M ä n.		Kvinnor.		Tillsam- mans.	Dagsverken.		Ar- betare.	Dags- verken.
	Öfver 18 år.	Under 18 år.	Öfver 18 år.	Under 18 år.		Manliga.	Kvinn- liga.	Öfver 18 år.	Under 18 år.	Öfver 18 år.	Under 18 år.		Manliga.	Kvinn- liga.		
Stockholms stad.....	—	—	—	—	—	—	—	19	—	—	—	19	5,700	—	19	5,700
Stockholms län	497	28	6	—	531	131,242	850	255	20	—	—	255	77,754	—	806	209,846
Uppsala län	333	45	8	4	390	95,609	1,631	843	86	—	—	929	256,629	—	1,819	353,939
Södermanlands län	132	10	—	—	142	37,784	—	162	4	—	—	166	42,809	—	308	80,598
Östergötlands län	181	10	4	—	195	53,989	857	878	51	—	—	929	266,626	—	1,124	321,472
Jönköpings län	75	12	—	—	87	25,349	—	29	—	—	—	29	1,975	—	116	27,324
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	3	189	—	3	189
Kalmar län	5	—	—	—	5	300	—	148	14	—	—	162	35,399	—	167	35,699
Blekinge län.....	4	—	—	—	4	515	—	82	15	—	—	97	28,963	—	101	29,478
Kristianstads län.....	236	26	—	—	262	59,847	—	2	—	—	—	2	240	—	264	60,087
Malmöhus län	1,620	163	1	—	1,784	478,537	360	311	18	—	—	329	107,624	—	2,113	586,521
Hallands län.....	10	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	1) —
Göteborgs och Bohus län	32	—	1	—	33	7,233	240	3	—	—	—	3	900	—	36	8,373
Älfsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	115	2	—	—	117	35,000	—	117	35,000
Värmlands län	516	57	34	9	616	153,241	8,032	1,896	185	—	—	2,081	529,721	—	2,697	690,994
Örebro län	2,581	256	58	22	2,917	772,624	14,036	2,745	217	—	—	2,962	819,337	—	5,879	1,605,997
Västmanlands län	1,066	74	22	10	1,172	307,464	8,845	2,334	225	—	—	2,559	739,724	—	3,731	1,056,033
Kopparbergs län	3,225	260	18	27	3,530	913,768	8,450	3,281	241	1	—	3,523	1,031,412	120	7,053	1,953,750
Gäflleborgs län	130	10	4	5	149	40,774	675	2,487	298	—	—	2,785	826,355	—	2,934	867,804
Västerbottens län	20	—	—	—	20	1,560	—	4	1	—	—	5	575	—	25	2,135
Norrbottens län	2,567	214	—	—	2,781	790,655	—	145	6	—	—	151	48,950	—	2,932	839,605
Summa	13,290	1,165	156	77	14,628	3,870,491	43,976	15,741	1,384	1	—	17,126	4,855,952	120	31,754	8,770,539

1) Uppgifter angående dagsverken hafva icke kunnat erhållas.

Tab. 18. Antal utmål¹⁾, för hvilka hvilostånd beviljats att gälla från och med den 1 januari 1909.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
L ä n.	Af bergmästarne beviljade hvilostånd för:										Af bergs- öfverst. bev. förlängning af hvilostånd.	Summa utmål.
	Järn- malm.	Bly- malm.	Bly- och silfver- malm.	Koppar- malm.	Magnesit.	Molyb- den- malm.	Nickel- malm.	Zink- och bly- malm.	Stenkol.	Summa.		
Stockholms län	20	—	—	—	—	—	3	—	—	23	—	23
Södermanlands län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Östergötlands län	—	—	—	13	—	—	—	—	—	13	—	13
Jönköpings län	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	4	7
Kristianstads län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1
Malmöhus län	—	—	—	—	—	—	—	—	29	29	—	29
Värmlands län	6	—	—	—	—	—	—	—	—	6	2	8
Örebro län	31	5	—	—	—	1	—	—	—	37	10	47
Västmanlands län	36	—	—	—	—	—	—	—	—	36	10	46
Kopparbergs län.....	50	—	—	1	—	—	—	13	—	64	11	75
Gäflleborgs län	1	—	—	4	—	—	—	—	—	5	—	5
Norrbottens län	50	—	6	17	2	—	—	—	—	75	1	76
Summa	195	5	6	38	2	1	3	13	30	293	38	331

1) Beträffande stenkolsgrufter jämväl de enligt lagen den 28 maj 1886 koncessionerade områden.

Tab. 19. Antal mutsedlar, utfärdade under år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
	Mutsedlar, gällande															
	Järn- malm.	Guld- malm.	Silfver- och bly- malm.	Kop- par- malm.	Man- gan- malm.	Krom- malm.	Kobolt- malm.	Nickel- malm.	Zink- malm.	Titan- malm.	Molyb- den- malm.	Anti- mon- malm.	Arsen- nik- malm.	Svaf- vel- kis.	Mag- netkis.	Summa.
1:o) Å nyupptäckta fyndigheter:																
Stockholms län	—	—	5	1	—	—	—	—	¹⁾ 17	—	—	—	—	—	—	23
Uppsala län	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Södermanlands län	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	7
Östergötlands län	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4
Jönköpings län	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Göteborgs och Bohus län	—	5	—	²⁾ 1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	7
Älfsborgs län	³⁾ 17	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46
Värmlands län	23	1	⁴⁾ 13	⁵⁾ 10	1	—	1	⁶⁾ 2	—	—	—	—	—	2	—	53
Örebro län	10	—	—	⁷⁾ 4	—	—	—	—	3	—	—	2	—	—	—	19
Västmanlands län	22	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
Kopparbergs län	93	1	⁸⁾ 3	⁹⁾ 47	—	—	—	—	¹⁰⁾ 6	—	—	—	1	—	1	152
Gäflleborgs län	7	—	1	4	—	—	—	¹¹⁾ 6	5	—	—	—	—	—	—	23
Västernorrlands län	¹²⁾ 127	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹³⁾ 10	138
Jämtlands län	—	—	—	¹⁴⁾ 6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Västerbottens län	—	—	—	¹⁵⁾ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Norrbottnens län	23	—	—	¹⁶⁾ 11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
Summa	330	7	25	120	1	—	1	9	31	1	—	2	1	5	11	544
2:o) Å förut inmutade fyndigheter:																
Stockholms län	15	—	7	2	—	—	—	—	¹⁷⁾ 7	—	—	—	—	—	—	31
Uppsala län	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
Södermanlands län	¹⁸⁾ 8	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Östergötlands län	—	—	—	9	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	10
Jönköpings län	19	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38
Kalmar län	6	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
Kristianstads län	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
Göteborgs och Bohus län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Älfsborgs län	20	—	—	¹⁹⁾ 24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44
Skaraborgs län	²⁰⁾ 1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3
Värmlands län	21	—	²¹⁾ 15	52	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	89
Örebro län	²²⁾ 136	—	13	25	—	—	—	—	²³⁾ 3	—	1	—	—	1	—	179
Västmanlands län	25	—	2	3	1	—	1	—	1	—	—	—	—	3	—	36
Kopparbergs län	²⁴⁾ 138	—	²⁵⁾ 9	²⁶⁾ 35	—	—	—	—	²⁷⁾ 15	—	—	—	—	1	—	198
Gäflleborgs län	13	—	1	²⁸⁾ 5	—	—	—	1	²⁹⁾ 2	—	—	—	—	1	—	23
Västernorrlands län	³⁰⁾ 2	—	—	³¹⁾ 4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Jämtlands län	—	—	—	18	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38
Västerbottens län	—	1	—	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
Norrbottnens län	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46
Summa	487	1	49	230	1	20	1	1	30	—	1	—	—	7	—	828
Summornas Summa	817	8	74	350	2	20	2	10	61	1	1	2	1	12	11	1,372

¹⁾ Därav 9 bly- och zinkmalm. — ²⁾ Silfver- och kopparmalm. — ³⁾ Därav 1 järn- och manganmalm och 1 järn- och kopparmalm. — ⁴⁾ Därav 4 silfver-, bly- och zinkmalm. — ⁵⁾ Därav 1 koppar-, zink- och blymalm. — ⁶⁾ Därav 1 järn- och nickelmalm. — ⁷⁾ Därav 1 koppar- och zinkmalm. — ⁸⁾ Därav 1 silfvermalm och molybdenglans. — ⁹⁾ Därav 1 koppar- och blymalm, 1 koppar- och nickelmalm, 1 koppar- och zinkmalm samt 1 koppar- och guldalm. — ¹⁰⁾ Därav 3 zink-, bly- och kopparmalm samt 2 zink- och blymalm. — ¹¹⁾ Därav 1 nickel- och kopparmalm. — ¹²⁾ Därav 1 järnmalm och svafvelkis samt 2 järn- och kopparmalm. — ¹³⁾ Därav 1 magnetkis och nickelmalm m. m. — ¹⁴⁾ Därav 1 svafvel- och kopparkis samt nickelmalm, 1 koppar-, nickel-, grafit-, och svafvelkis, 1 koppar- och nickelmalm samt 1 koppar-, nickel- och guldalm. — ¹⁵⁾ Svafvelkis och kopparmalm. — ¹⁶⁾ Därav 2 koppar- och nickelmalm, 2 magnet- och kopparkis, 2 kopparmalm och grafit samt 2 kopparmalm och molybdenglans. — ¹⁷⁾ Därav 1 zink- och blymalm. — ¹⁸⁾ Därav 2 järn- och blymalm. — ¹⁹⁾ Därav 2 silfver- och kopparmalm. — ²⁰⁾ Järn- och kopparmalm. — ²¹⁾ Därav 4 silfver-, bly- och zinkmalm. — ²²⁾ Därav 2 järn- och kopparmalm. — ²³⁾ Därav 1 zink- och blymalm samt 1 zink- och järnmalm. — ²⁴⁾ Därav 3 järn- och kopparmalm samt 1 järn- och blymalm. — ²⁵⁾ Därav 4 silfver- och zinkmalm. — ²⁶⁾ Därav 7 koppar- och zinkmalm samt 2 kopparmalm och magnetkis. — ²⁷⁾ Därav 2 zink- och blymalm, 2 zinkmalm och magnetkis samt 1 zink- och järnmalm. — ²⁸⁾ Därav 1 koppar- och zinkmalm. — ²⁹⁾ Därav 1 zink- och kopparmalm. — ³⁰⁾ Järn- och nickelmalm. — ³¹⁾ Därav 2 kopparkis och molybdenglans samt 2 nickel- och kopparmalm.

Tab. 20. Antal utmål, tilldelade under år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
L ä n.	Järnmalm.	Silfver- malm.	Koppar- malm.	Koppar- zink- och blymalm.	Bly- och zinkmalm.	Zinkmalm.	Arsenikkis.	Summa.
Stockholms län	4	—	—	—	—	—	—	4
Uppsala län	1	—	—	—	—	—	—	1
Jönköpings län	1	—	—	—	—	—	—	1
Värmlands län	3	4	1	—	—	—	—	8
Örebro län	24	—	2	1	1	1	—	29
Västmanlands län	14	—	—	—	—	—	—	14
Kopparbergs län	28	—	8	—	—	8	—	44
Gäflleborgs län	4	—	—	—	—	—	—	4
Västernorrlands län	4	—	—	—	—	—	—	4
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	2	2
Norrbottens län	4	—	—	—	—	—	—	4
Summa	87	4	11	1	1	9	2	115

Tab. 21. Arbetsskyldighetens fullgörande i utmålen¹⁾ år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
A n t a l u t m å l								A n t a l u t m å l ¹⁾							
med arbetsskyldigheten fullgjord								med arbetsskyldigheten fullgjord							
genom arbete under året				genom arbete under erläg- gande år.		genom erläg- gande af afgift.		genom arbete under året				genom arbete under erläg- gande år.		genom erläg- gande af afgift.	
med	utan	inom	an- grän- sande utmål.	med	utan	inom	an- grän- sande utmål.	med	utan	inom	an- grän- sande utmål.	med	utan	inom	an- grän- sande utmål.
A. Vid järnmalmegrufvor, belägna i:								B. Vid andra grufvor, dock ej stenkolsgrufvor, belägna i:							
Stockholms län	9	29	18	5	18	26	105	Stockholms län	—	1	—	—	—	1	2
Uppsala län	6	3	1	6	5	11	32	Södermanlands län	—	1	—	3	—	3	7
Södermanlands län	9	1	—	1	4	12	27	Östergötlands län	2	2	2	4	16	2	28
Östergötlands län	2	4	—	—	—	—	6	Jönköpings län	3	15	12	4	2	46	82
Jönköpings län	5	—	—	—	14	7	26	Kalmar län	1	—	—	—	1	11	18
Kalmar län	—	2	—	—	—	—	2	Älfsborgs län	5	—	36	2	—	—	43
Värmlands län	12	7	1	1	43	26	90	Skaraborgs län	—	—	—	—	—	11	11
Örebro län	70	36	54	46	64	112	382	Värmlands län	12	8	—	—	3	1	24
Västmanlands län	39	14	37	43	55	145	333	Örebro län	11	15	2	6	14	18	66
Kopparbergs län	87	104	64	40	100	250	645	Västmanlands län	3	4	—	12	1	13	33
Gäflleborgs län	4	9	—	6	—	—	19	Kopparbergs län	14	18	16	11	26	26	111
Västernorrlands län	—	4	—	—	—	—	4	Gäflleborgs län	—	1	—	3	3	—	7
Västerbottens län	4	—	—	6	—	6	16	Västernorrlands län	1	1	—	—	—	—	2
Norrbottens län	62	24	192	3	114	105	500	Jämtlands län	—	1	—	—	1	11	13
Summa (A)	309	237	367	157	417	700	2,187	Västerbottens län	—	7	—	—	7	—	14
C. Vid stenkolsgrufvor, belägna i:								Norrbottens län	—	13	—	45	198	24	280
Kristianstads län:								Summa (B)	52	87	68	90	272	167	736
a) Områden, koncessionerade enligt lagen den 28 maj 1886								Summa (C)							
Malmöhus län:								Summa (C)	45	4	333	29	—	4	415
a) Områden, koncessionerade enligt lagen den 28 maj 1886								Summornas summa	406	328	768	276	689	871	3,338
b) Utmål enligt äldre författning															

¹⁾ Beträffande stenkolsgrufvor jämväl de enligt lagen den 28 maj 1886 koncessionerade områdena. — ²⁾ Beläget inom både Malmöhus och Kristianstads län.
— ³⁾ Höganäs privilegierade område samt Boserups 5 utmål räknade hvar för sig såsom 1 utmål.

Tab. 22. Bergverken fördelade efter ägare år 1908.

(Grufvor, ur hvilka malm erhållits under redogörelseåret, samt andra verk, hvilka under året varit i gång.)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
L ä n.	Antal grufvor och fältspatsbrott				Antal järnverk				Antal andra bergverk				Summa bergverk			
	tillhörande			Summa.	tillhörande			Summa.	tillhörande			Summa.	tillhörande			Summa.
	en-samma ägare.	aktie-bolag.	andra bolag.		en-samma ägare.	aktie-bolag.	andra bolag.		en-samma ägare.	aktie-bolag.	andra bolag.		en-samma ägare.	aktie-bolag.	andra bolag.	
Stockholms stad	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Stockholms län	5	14	1	20	1	3	—	4	—	—	—	—	6	17	1	24
Uppsala län	—	3	16	19	5	5	—	10	—	—	—	—	5	8	16	29
Södermanlands län	3	4	2	9	4	2	—	6	—	—	—	—	7	6	2	15
Östergötlands län	—	4	—	4	4	7	—	11	—	—	—	—	4	11	—	15
Jönköpings län	—	3	—	3	3	1	—	4	1	—	—	1	4	4	—	8
Kronobergs län	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1
Kalmar län	—	—	1	1	—	3	—	3	—	—	—	—	—	3	1	4
Blekinge län	3	—	—	3	—	1	—	1	—	—	—	—	3	1	—	4
Kristianstads län	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	2
Malmöhus län	1	4	—	5	—	—	—	—	—	2	—	2	1	6	—	7
Hallands län	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Göteborgs och Bohus län	—	3	—	3	—	—	—	—	—	1	—	1	—	4	—	4
Älfsborgs län	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	1	1	1	—	2
Värmlands län	1	20	12	33	2	13	—	15	—	—	—	—	3	33	12	48
Örebro län	9	52	31	92	2	26	4	32	—	—	1	1	11	78	36	125
Västmanlands län	7	29	10	46	1	19	2	22	—	2	—	2	8	50	12	70
Kopparbergs län	5	43	48	96	3	17	3	23	1	3	—	4	9	63	51	123
Gäffleborgs län	—	1	4	5	1	13	—	14	—	—	—	—	1	14	4	19
Västerbottens län	6	—	—	6	—	1	—	1	—	—	—	—	6	1	—	7
Norrbottens län	—	41	1	42	—	1	—	1	—	—	—	—	—	42	1	43
Summa	41	222	126	389	28	113	9	150	3	9	1	13	72	344	136	552

Tab. 23. För bevillning uppskattad inkomst af bergverksdrift år 1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
L ä n.	Järngrufvor.		Stenkolsgrufvor.		Andra grufvor samt fältspats- brott.		Järnverk.		Andra bergverk.		Tillsammans.	
	Antal taxerade grufvor.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade grufvor.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade grufvor och fältspats- brott.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade verk.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade verk.	Uppskattad inkomst. Kronor.	Antal taxerade grufvor och berg- verk.	Uppskattad inkomst. Kronor.
Stockholms stad.....	—	—	—	—	—	—	1	43,388	—	—	1	43,388
Stockholms län	4	3,000	—	—	2	7,118	3	52,556	—	—	9	62,674
Uppsala län	12	147,787	—	—	—	—	7	316,954	—	—	19	464,741
Södermanlands län	5	110,166	—	—	—	—	4	88,303	—	—	9	198,469
Östergötlands län	—	—	—	—	2	347,073	7	246,387	—	—	9	593,460
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	3	2,200	1	350	4	2,550
Kalmar län.....	—	—	—	—	—	—	1	56,329	—	—	1	56,329
Kristianstads län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	500	1	500
Malmöhus län	—	—	3	499,852	—	—	—	—	—	—	3	499,852
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	2	1,200	—	—	—	—	2	1,200
Värmlands län	14	136,543	—	—	—	—	11	964,275	—	—	25	1,100,818
Örebro län	39	382,467	—	—	1	963,875	31	1,398,501	1	70,830	72	2,815,673
Västmanlands län	25	492,340	—	—	1	2,696	17	986,854	1	3,000	44	1,484,890
Kopparbergs län	46	763,429	—	—	2	207,076	14	1,100,820	1	97,022	63	2,168,347
Gäflleborgs län	4	6,660	—	—	—	—	11	1,508,443	—	—	15	1,515,103
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	1	6,028	—	—	1	6,028
Norrbottnens län.....	36	7,511,683	—	—	6	11,500	1	50,000	—	—	43	7,573,183
Summa	185	9,554,075	3	499,852	16	1,540,538	112	6,821,038	5	171,702	321	18,587,205

Järnmalsbrytningen i olika länder åren 1871—1907.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
År.	Sverige.	Finland.	Ryska riket (utom Finland).	Tyska riket med Luxemburg.	Belgien.	Storbritannien och Irland.	Frankrike.	Spanien.	Italien.	Österrike.	Ungern (med Slavonien och Kroatien).	Algeriet.	Amerikas Förenta Stater.	Öfriga länder (Kuba, Grekland, Kanada m. fl.).	Summa för samtliga järnmalsproducerande länder.
	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.
1871.....	662,539	41,215	791,328	4,368,075	697,272	16,597,024	2,099,706	585,763	85,517	771,398	321,334	172,333	3,440,000	48,000	30,681,504
1872.....	732,430	67,401	824,534	5,895,674	749,781	16,851,041	3,081,026	721,468	163,339	927,628	350,000	391,190	5,140,000	66,000	35,961,512
1873.....	832,490	58,416	843,235	6,177,576	503,565	15,827,480	3,051,124	811,926	259,418	1,040,461	350,000	420,696	5,160,000	62,000	35,398,387
1874.....	926,416	60,032	874,042	5,137,468	527,050	15,083,161	2,515,548	423,401	279,583	906,485	423,314	460,273	4,840,000	63,000	32,519,773
1875.....	822,437	82,680	981,187	4,730,353	365,044	16,074,950	2,505,870	520,095	227,547	704,984	390,419	522,630	4,080,000	61,000	32,069,196
1876.....	796,605	73,524	937,760	4,711,982	269,206	17,111,851	2,393,340	884,568	231,790	554,966	347,459	511,569	3,760,000	79,000	32,663,620
1877.....	738,803	29,850	816,358	4,980,048	234,127	16,960,681	2,426,278	1,578,150	229,732	538,701	345,559	454,236	4,160,000	70,000	33,562,523
1878.....	677,448	33,822	877,290	5,462,060	207,157	15,978,740	2,469,953	1,703,051	189,721	666,159	330,734	375,838	4,640,000	71,000	33,682,973
1879.....	645,365	44,818	954,331	5,859,440	195,212	14,610,495	2,271,173	1,754,295	186,857	628,246	320,632	417,853	5,528,000	74,000	33,490,717
1880.....	775,344	37,580	986,125	7,238,640	253,499	18,315,325	2,874,263	3,565,338	289,058	696,832	445,774	614,146	7,234,288	78,000	43,404,212
1881.....	826,137	30,025	987,239	7,599,801	223,412	17,726,034	3,032,070	3,502,681	421,065	618,964	465,479	656,646	8,534,000	212,000	44,835,553
1882.....	892,863	27,360	1,049,725	8,263,254	208,867	18,321,327	3,467,251	4,726,293	242,083	902,510	546,112	567,119	9,300,000	207,000	48,721,764
1883.....	885,124	30,957	966,309	8,756,617	215,670	17,662,002	3,297,853	4,526,279	203,582	882,313	598,424	556,980	9,260,000	199,000	48,041,110
1884.....	909,553	46,632	968,406	9,005,796	176,005	16,396,861	2,976,948	3,907,266	225,368	973,829	650,871	492,936	7,762,000	208,000	44,700,471
1885.....	873,362	29,536	1,064,204	9,157,869	187,118	15,665,404	2,318,104	3,933,298	200,955	931,471	651,289	419,174	7,722,000	259,000	43,412,784
1886.....	872,480	27,716	1,060,965	8,485,758	152,508	14,336,445	2,285,648	4,166,946	209,082	796,116	635,464	432,761	10,160,000	420,000	44,041,889
1887.....	903,186	30,531	1,325,054	9,351,106	172,436	13,308,233	2,579,465	6,796,266	230,575	846,566	566,061	437,643	11,481,000	436,000	48,464,122
1888.....	959,540	34,859	1,365,979	10,664,308	185,542	14,824,859	2,841,757	5,609,876	177,157	1,009,320	634,457	383,958	12,256,000	605,000	51,552,612
1889.....	985,904	48,693	1,591,174	11,002,188	181,526	14,779,537	3,070,389	5,710,639	173,489	1,115,153	665,619	351,800	14,750,330	678,000	55,104,441
1890.....	941,241	59,435	1,736,283	11,409,625	172,291	14,001,915	3,471,718	6,546,495	220,702	1,361,548	792,241	474,632	16,292,620	874,000	58,354,746
1891.....	987,405	58,692	1,939,816	10,657,521	202,204	12,982,740	3,579,286	4,882,080	216,486	1,231,248	875,563	404,964	14,824,637	2,145,000	54,987,642
1892.....	1,293,583	58,210	1,985,968	11,539,133	209,943	11,494,216	3,706,748	5,436,150	214,487	993,290	920,541	452,603	16,557,413	2,320,000	57,182,285
1893.....	1,483,762	53,810	2,041,183	11,457,533	238,783	11,383,264	3,517,438	5,497,540	191,305	1,109,112	977,248	393,921	11,773,031	2,330,000	52,447,930
1894.....	1,927,212	68,243	2,420,127	12,392,065	311,222	12,565,773	3,772,101	5,397,419	187,728	1,214,736	900,486	343,830	12,069,754	2,347,000	55,917,696
1895.....	1,904,662	67,725	2,859,300	12,349,600	312,637	12,817,261	3,679,767	5,514,339	183,371	1,384,911	955,263	318,416	16,212,936	2,570,000	61,130,188
1896.....	2,039,019	74,680	3,130,370	14,162,335	307,031	13,919,976	4,062,390	6,762,582	203,966	1,448,615	1,269,680	374,496	16,261,536	2,600,000	66,616,676
1897.....	2,087,166	88,688	4,023,778	15,465,979	240,774	14,008,484	4,582,236	7,419,768	200,709	1,613,876	1,421,129	441,467	17,798,335	2,772,000	72,164,389
1898.....	2,302,914	69,140	4,802,321	15,893,246	217,370	14,404,444	4,731,394	7,197,047	190,110	1,733,649	1,666,836	473,569	19,587,741	2,800,000	76,069,781
1899.....	2,435,200	80,115	5,800,000	17,989,635	201,445	14,693,400	4,985,702	9,397,733	236,549	1,725,144	1,567,860	550,941	25,086,346	3,015,000	87,765,070
1900.....	2,609,500	90,601	6,200,000	18,964,294	247,890	14,253,327	5,447,694	8,675,749	247,278	1,894,458	1,633,983	601,788	28,003,212	3,015,000	91,884,774
1901.....	2,795,160	64,530	6,100,000	16,570,182	218,780	12,472,186	4,790,732	7,906,517	232,299	1,963,246	1,557,300	514,473	29,359,325	3,100,000	87,644,730
1902.....	2,896,616	59,530	5,600,000	17,963,591	166,480	13,641,459	5,003,782	7,904,555	240,705	1,744,298	1,562,238	525,012	36,125,039	3,200,000	96,633,305
1903.....	3,677,841	59,302	5,400,000	21,230,650	184,400	13,935,748	6,219,541	8,304,153	374,790	1,715,984	1,439,132	588,893	35,581,624	3,200,000	101,912,058
1904.....	4,084,647	47,213	6,300,000	22,047,393	206,730	13,995,326	7,022,841	7,964,748	409,460	1,719,219	1,524,036	468,737	28,088,223	3,200,000	97,078,573
1905.....	4,365,967	48,404	6,400,000	23,444,073	176,620	14,824,849	7,395,409	9,077,245	366,616	1,913,782	1,661,358	568,609	43,208,990	3,300,000	116,751,922
1906.....	4,502,597	35,820	6,400,000	26,734,570	232,570	15,749,150	8,481,423	9,448,533	384,217	2,253,662	1,698,291	779,826	48,516,461	3,200,000	128,417,120
1907.....	4,480,070	36,000	6,400,000	27,697,127	316,250	15,984,058	10,008,478	9,896,178	517,952	2,540,118	1,666,002	973,445	52,551,114	3,200,000	136,266,792

Tackjärnstillverkningen i olika länder åren 1871—1907.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
År.	Sverige.	Finland.	Ryska riket (utom Finland).	Tyska riket med Luxemburg.	Belgien.	Storbritannien och Irland.	Frankrike.	Spanien.	Italien.	Österrike.	Ungern (med Slavonien och Kroatien).	Amerikas Förenta Stater.	Öfriga länder.	Summa för samtliga tackjärnsproducerande länder.
	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.
1871.....	298,761	20,653	359,000	1,563,682	609,230	6,733,214	859,641	53,000	16,641	260,451	132,901	1,734,102	211,000	12,852,276
1872.....	339,409	19,449	399,000	1,988,395	655,565	6,849,800	1,217,838	56,000	24,000	312,800	146,857	2,589,492	244,000	14,842,605
1873.....	345,720	24,366	379,923	2,240,574	607,373	6,671,514	1,381,626	43,000	28,770	371,039	163,469	2,601,938	266,000	15,125,312
1874.....	327,852	24,784	378,751	1,906,263	532,790	6,087,271	1,415,807	40,000	28,736	332,157	161,898	2,439,682	240,000	13,915,991
1875.....	350,539	20,586	426,836	2,029,389	541,805	6,467,309	1,448,272	36,900	28,473	303,459	159,704	2,056,113	250,000	14,119,385
1876.....	352,467	26,094	441,552	1,846,345	490,508	6,660,893	1,435,212	44,491	18,599	273,046	127,379	1,898,864	247,000	13,862,450
1877.....	344,536	22,423	399,725	1,932,726	470,488	6,714,403	1,506,827	46,919	15,616	259,036	128,593	2,099,660	252,000	14,192,952
1878.....	340,858	14,398	417,289	2,147,641	518,646	6,483,148	1,521,274	66,763	18,995	293,197	141,053	2,338,034	235,000	14,536,296
1879.....	342,547	17,941	432,642	2,226,588	389,330	6,091,262	1,400,286	68,742	12,097	285,840	118,321	2,785,723	240,000	14,411,319
1880.....	405,713	22,456	448,228	2,729,038	608,084	7,873,221	1,725,293	85,939	17,336	320,302	143,932	3,896,554	308,000	18,584,006
1881.....	430,042	22,052	469,479	2,914,009	624,736	8,274,760	1,886,350	114,394	27,800	379,640	164,000	4,210,562	301,000	19,818,824
1882.....	398,945	22,254	478,903	3,380,806	726,946	8,724,067	2,039,067	120,064	24,778	435,478	176,261	4,697,296	330,000	21,554,865
1883.....	422,627	17,814	481,686	3,469,718	783,433	8,665,769	2,069,430	139,920	24,306	522,400	176,456	4,669,038	313,000	21,755,597
1884.....	430,534	22,706	509,510	3,600,613	750,812	7,936,715	1,871,537	124,363	18,405	539,621	194,725	4,163,434	301,000	20,463,975
1885.....	464,737	24,379	527,526	3,687,434	712,876	7,534,117	1,630,648	159,225	15,991	499,097	215,687	4,109,238	261,000	19,841,955
1886.....	442,457	18,052	530,948	3,528,660	701,677	7,121,910	1,516,574	148,000	12,291	485,313	234,667	5,774,262	298,000	20,812,811
1887.....	456,625	20,712	612,436	4,023,953	755,781	7,680,470	1,567,622	165,000	12,265	511,777	192,753	6,519,822	301,000	22,820,216
1888.....	457,052	19,685	667,116	4,337,121	826,850	8,126,953	1,683,349	165,000	12,538	586,121	204,106	6,593,574	352,000	24,031,465
1889.....	420,665	15,060	740,268	4,524,558	832,226	8,455,989	1,733,964	197,874	13,473	617,012	238,810	7,725,300	362,000	25,877,199
1890.....	456,103	23,750	926,723	4,658,451	787,836	8,030,681	1,962,196	170,782	14,346	666,273	299,107	9,349,946	524,000	27,870,194
1891.....	490,913	23,074	1,004,745	4,641,217	684,126	7,524,561	1,897,389	149,249	11,930	617,145	304,701	8,412,348	410,000	26,171,398
1892.....	485,664	24,167	1,014,252	4,937,460	753,268	6,816,603	2,057,389	134,299	12,729	630,790	309,857	9,303,512	437,000	26,916,990
1893.....	453,421	21,356	1,159,704	4,986,002	745,264	7,088,622	2,003,096	134,563	8,038	663,345	318,902	7,238,494	442,000	25,262,807
1894.....	462,809	21,174	1,312,760	5,380,039	818,597	7,546,179	2,069,714	123,798	10,329	742,372	329,985	6,763,906	450,000	26,031,662
1895.....	462,930	23,220	1,431,105	5,464,501	829,234	7,826,714	2,003,868	179,752	9,213	778,510	349,163	9,597,449	413,000	29,368,659
1896.....	494,418	25,670	1,841,362	6,372,575	959,414	8,798,236	2,339,537	100,786	6,987	816,967	400,815	8,761,097	437,000	31,354,864
1897.....	538,197	32,812	1,835,647	6,881,466	1,034,732	8,937,208	2,484,191	146,940	8,393	887,945	420,478	9,807,123	450,000	33,465,132
1898.....	531,766	26,668	2,195,042	7,312,766	982,748	8,769,249	2,534,427	113,492	12,387	957,836	469,404	11,962,317	587,000	36,455,102
1899.....	497,727	26,612	2,684,360	8,143,132	1,036,185	9,454,204	2,567,388	113,071	19,218	996,385	471,279	13,843,183	860,000	40,712,744
1900.....	526,868	31,002	2,876,297	8,520,540	1,018,507	9,052,107	2,699,424	91,126	23,990	1,000,207	455,558	14,014,475	850,000	41,160,101
1901.....	528,375	31,085	2,830,109	7,880,087	764,180	8,055,505	2,388,823	135,600	25,000	1,030,200	451,327	16,137,710	1,024,000	41,282,001
1902.....	538,113	29,561	2,563,421	8,529,900	1,069,050	8,818,408	2,404,974	259,440	24,500	991,827	435,404	18,107,470	1,075,000	44,847,068
1903.....	506,825	23,012	2,420,582	10,017,901	1,216,513	9,078,023	2,840,517	302,657	28,250	970,832	415,549	18,298,432	900,000	47,019,093
1904.....	528,525	16,166	2,962,159	10,103,941	1,307,399	8,699,661	2,999,787	283,819	27,600	988,364	387,501	16,761,931	1,000,000	46,066,853
1905.....	539,437	22,407	2,100,000	10,987,623	1,310,290	9,746,221	3,077,000	305,462	31,300	1,119,614	421,282	23,361,576	1,010,000	54,032,212
1906.....	604,789	15,865	2,334,135	12,478,067	1,431,160	10,311,778	3,319,032	387,500	30,450	1,222,230	419,691	25,713,557	1,000,000	59,268,254
1907.....	567,821	16,000	2,750,000	13,045,760	1,427,940	10,082,638	3,588,949	385,000	32,000	1,383,524	440,237	26,195,341	1,000,000	60,915,210